

PRIEVIDZA

AD 1383

**PROGRAM
ROZVOJA MESTA PRIEVIDZA
(2016 – 2023)**

OBSAH

I. ANALYTICKÁ ČASŤ:

1. VYMEDZENIE, POLOHA ÚZEMIA A ZÁKLADNÁ GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA	4
1.1 VYMEDZENIE A POLOHA ÚZEMIA	4
1.2 FYZICKO-GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA	5
1.3 HISTORICKO-GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA A ADMINISTRATÍVNY VÝVOJ	7
1.4 ZHRNUTIE	11
1.5 ZDROJE	11
2. ĽUDSKÝ POTENCIÁL Z MIMO EKONOMICKÉHO HĽADISKA	12
2.1 PRIRODZENÝ POHYB OBYVATEĽSTVA	13
2.2 MECHANICKÝ POHYB OBYVATEĽSTVA	14
2.3 ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA	14
2.4 ZHRNUTIE	17
2.5 ZDROJE	17
3. EKONOMICKÝ POTENCIÁL	18
3.1 RÁMCOVÉ VÝCHODISKÁ	18
3.2 PRODUKČNÝ A PODNIKATEĽSKÝ POTENCIÁL	18
3.3 ABSORPČNÝ POTENCIÁL JEDNOTLIVCOV A DOMÁCNOSTÍ	23
3.4 VPLYV SAMOSPRÁVY NA EKONOMIKU V MESTE	23
3.5 ZHRNUTIE	24
3.6 ZDROJE	24
4. SOCIÁLNY POTENCIÁL	25
4.1 RÁMCOVÉ VÝCHODISKÁ	25
4.2 CIEĽOVÉ SKUPINY OBČANOV SOCIÁLNEJ A ZDRAVOTNEJ STAROSTLIVOSTI	25
4.3 SOCIÁLNA A ZDRAVOTNÁ VYBAVENOSŤ	28
4.4 VPLYV SAMOSPRÁVY NA SOCIÁLNY POTENCIÁL V MESTE	29
4.5 ZHRNUTIE	29
4.6 ZDROJE	29
5. OBČIANSKA INFRAŠTRUKTÚRA	30
5.1 ŠKOLY	30
5.2 KULTÚRNE INŠTITÚCIE	32
5.3 ŠPORT	32
5.4 ZHRNUTIE	33
5.5 ZDROJE	33
6. DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA	34
6.1 RÁMCOVÉ VÝCHODISKÁ	34
6.2 DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA	35
6.3 VPLYV SAMOSPRÁVY NA STAV DOPRAVNEJ INFRAŠTRUKTÚRY V MESTE	38

6.4	ZHRNUTIE	38
6.5	ZDROJE	38
7.	TECHNICKÁ A ENVIRONMENTÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA	39
7.1	VODNÉ HOSPODÁRSTVO	39
7.2	ZÁSOBOVANIE PITNOU VODOU, ODKANALIZOVANIE A ČISTENIE ODPADOVÝCH VÔD	39
7.3	ZÁSOBOVANIE TEPLOM.....	40
7.4	ZÁSOBOVANIE ELEKTRICKOU ENERGIOU	40
7.5	ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	41
7.6	OVZDUŠIE	41
7.7	OCHRANA PRÍRODY	41
7.8	ZHRNUTIE	42
7.9	ZDROJE	42
8.	ŠIRŠIE VZŤAHY – MESTO A ZÁZEMIE	43
8.1	ODCHÁDZKA A DOCHÁDZKA ZA PRÁCOU, SLUŽBAMI A DO ŠKÔL.....	43
8.2	ZDRUŽENIA A ORGANIZÁCIA	46
8.3	EUROREGIÓN Y A CEZHRANIČNÁ SPOLUPRÁCA	46
8.4	ZHRNUTIE	49
8.5	ZDROJE	49
9.	SWOT ANALÝZA.....	50
9.1	ĽUDSKÝ POTENCIÁL Z MIMO EKONOMICKÉHO HĽADISKA	50
9.2	EKONOMICKÝ POTENCIÁL	51
9.3	SOCIÁLNY POTENCIÁL.....	52
9.4	OBČIANSKA INFRAŠTRUKTÚRA	53
9.5	DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA	54
9.6	TECHNICKÁ A ENVIRONMENTÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA	55
9.7	ŠIRŠIE VZŤAHY – MESTO A ZÁZEMIE	56
II.	STRATEGICKÁ ČASŤ	58
1.1	RÁMCOVÉ VÝCHODISKÁ A PRINCÍPY	58
1.2	STRATEGICKÉ ZÁMERY	59
1.3	CIELE A NÁSTROJE	62
III.	PROGRAMOVÁ ČASŤ.....	67
IV.	REALIZAČNÁ ČASŤ	108
V.	FINANČNÁ ČASŤ.....	113

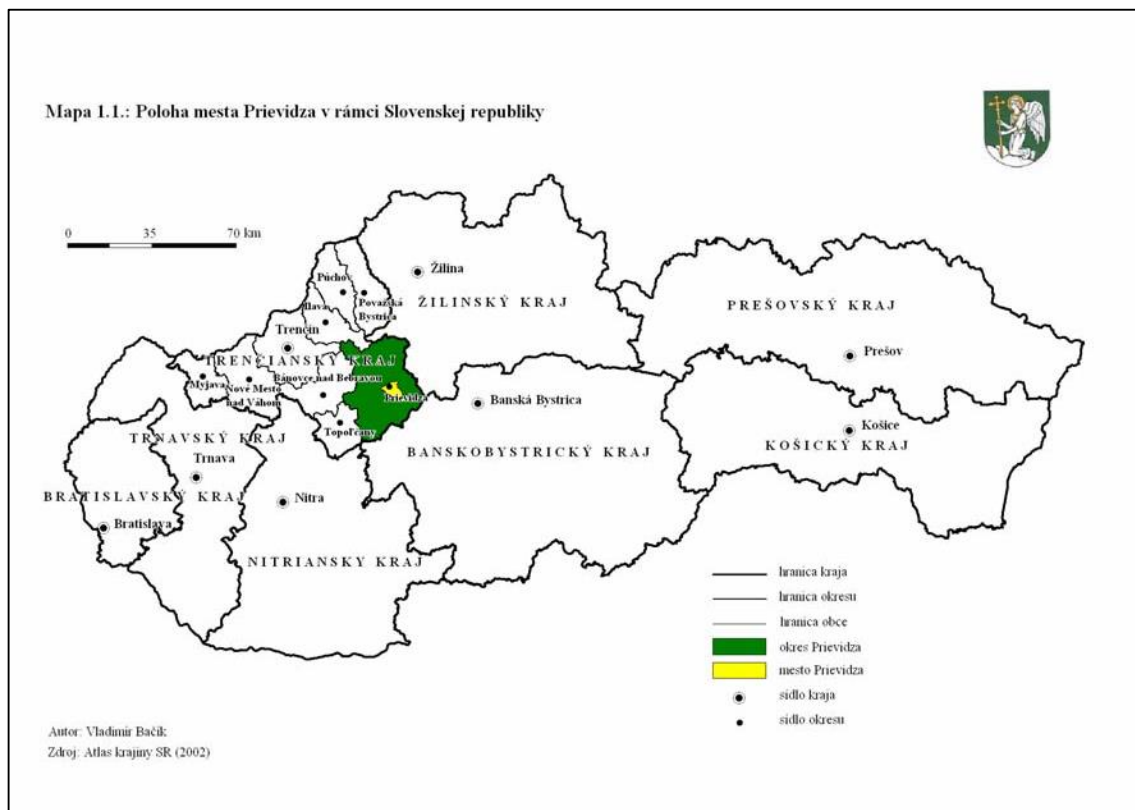
Príloha: 1. Finančný rámec pre realizáciu.

I. ANALYTICKÁ ČASŤ:

1. VYMEDZENIE, POLOHA ÚZEMIA A ZÁKLADNÁ GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA

1.1 VYMEDZENIE A POLOHA ÚZEMIA

Skúmané územie mesta Prievidza je vymedzené na báze administratívnych hraníc. Zahŕňa katastrálne územie mesta Prievidza s časťami Staré mesto (Prievidza I), Pily (Prievidza II), Necpaly (Prievidza III), Kopanice (Prievidza IV) a Štvrte (Prievidza V). Časť Štvrte tvoria katastrálne územia pričlenených obcí Malá Lehôtka, Hradec a Veľká Lehôtka. K integrácii pôvodne samostatnej obce Necpaly nad Nitrou došlo v roku 1944, Malá Lehôtka a Hradec boli k mestu pričlenené v roku 1960 a Veľká Lehôtka v roku 1976.¹ Prímestské štvrte majú vidiecky charakter a v prípade týchto pôvodne samostatných obcí zatiaľ nedošlo k úplnému funkčnému a stavebnému spojeniu s vlastným mestom.² Mesto Prievidza je administratívnym i prirodzeným centrom okresu Prievidza (viď mapa č. 1.1.). Rozloha vymedzeného územia je 43, 6 km² a k 31. decembru 2014 tu žilo 47 574 obyvateľov podľa údajov Štatistického úradu.³

Územie mesta sa nachádza v prechodnej oblasti medzi stredným a západným Slovenskom v centrálnej časti Hornonitrianskej kotliny, rozprestierajúc sa prevažne v jej podcelku zvanom Prievidzská kotlina. Kotlinu obklopujú predhoria Strážovských vrchov, Žiaru a Vtáčnika. Dôležitú úlohu pri vzniku a rozvoji osídlenia mesta mala aj konfigurácia riečnej siete, najmä dvoch hlavných tokov, a to Handlovky a Nitry, medzi ktorými sa v centrálnej časti územia na pravom brehu Handlovky začali usadzovať prví obyvatelia (viď mapa č. 1.2.).

Význam a pôsobenie polohy na rozvoj mesta sa počas historického vývoja menili. Prievidza leží na križovatke dávnych obchodných ciest. Stredoveká lokalizácia mesta a jeho postavenie v širšom priestore nevyhnutne prispievali k potrebe sebestačnosti, čo napomáhalo rozvoju širšej remeselníckej základne a obchodu.

Mestom prechádzajú medziregionálne železničné trate:

Bratislava - Prievidza. Nitra - Prievidza. Nové Zámky - Prievidza. Horná Štubňa - Prievidza.

¹ Vlastivedný slovník obcí na Slovensku (1977)

² S katastrálnym územím Prievidze hraničí okrem dvoch miest (Bojnice a Handlová) i deväť vidieckych obcí (Lazany, Nedožery-Brezany a Malá Čausa na severe, eľká Čausa a Chrenovec-Brusno na východe, Cigeľ a Sebedražie na juhu a Koš a Opatovce nad Nitrou na západe).

³ 48° 46' zemepisnej šírky, 18° 36' zemepisnej dĺžky (<http://www.prievidza.sk/mesto/>). Rozpätie nadmorskej výšky sa v predmetnom území pohybuje od 257 m na nive Handlovky, kde opúšťa rieka katastrálne územie až po 887 m na vrchu Holovo v pohorí Vtáčnika na juhovýchode katastrálneho územia.

Najdôležitejšou cestnou komunikáciou prechádzajúcou mestom v západo-východnom smere je cesta I. triedy I/50, ktorá je zároveň medzinárodným cestným ťahom E-572, a to v smere Trenčín – Prievidza – Žiar nad Hronom, kde sa napája na medzinárodný cestný ťah E-571 (rýchlostná cesta R1) Trnava – Nitra – Žiar nad Hronom – Banská Bystrica. V severovýchodnom smere prechádza mestom cesta I. triedy I/64 spájajúca mestá Žilina – Prievidza – Nitra – Nové Zámky – Komárno.⁴ Na území mesta sa nachádza i letisko medzinárodného významu s nepravidelnou dopravou. Najbližšie letiská medzinárodného významu s civilnou dopravou sú v Sliači a Piešťanoch v dostupnosti približne 70 km. Najbližší verejný prístav vnútrozemskej vodnej dopravy v Komárne je vzdialený 142 km po železnici a 154 km po cestnej sieti.

1.2 FYZICKO-GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA⁵

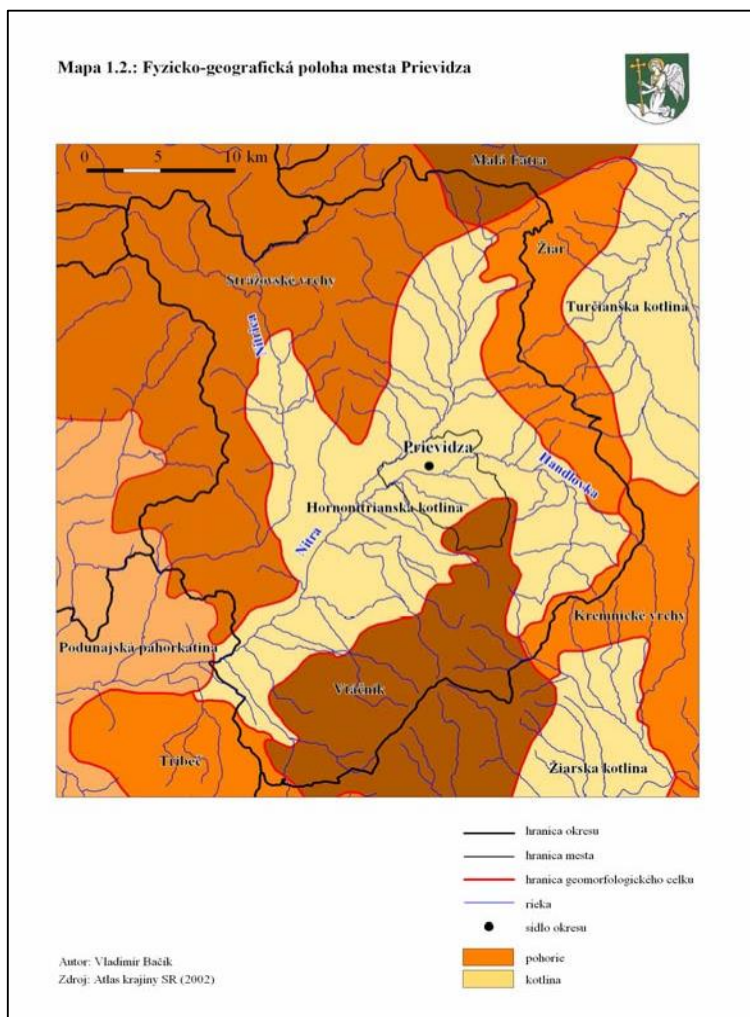
1.2.1 LITOGEOGRAFICKÁ A MORFOGEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA

Predmetné územie je zložené z relatívne mladých treťohorných hornín (neogén). Z litogeografického hľadiska možno v rámci územia vnímať dve hlavné oblasti.

Prvou je kotlinová časť katastra (intravilán vlastného mesta okrem Štvrtí), ktorú tvoria vrstvy ílov, pieskov a štrkov z obdobia pontu prechádzajúce v severovýchodnom cípe katastra do neogénnych vulkanitov (pyroxenické a amfibolicko-pyroxenické andezity) z obdobia sarmatu – spodného panónu. Ide o pomerne stabilné územie bez hrozby zosuvov.

Druhou je oblasť predhoria na pomedzí vlastného mesta a Štvrtí, tvorená staršími andezitmi z obdobia bádenu, miestami prechádzajúcimi do ílovcov, pieskovcov a zlepencov, pričom juhovýchodnú časť Štvrtí tvoria neogénne vulkanity a vulkanoklastiká (najmä andezity) zdvíhajúceho sa pohoria Vtáčnik (vrch Holovo). Toto územie je menej stabilné, viac náchylné k zosuvom a svahovým deformáciám, čiastočne spôsobenými i hlbinnou ťažbou hnedého uhlia v tejto oblasti.

Kvartérne sedimenty pokrývajúce kotlinovú časť katastra sú zväčša riečného (fluvialného) pôvodu, sedimenty riek Nitra a Handlovka sú

⁴ Slovenská správa ciest (2004), Národná diaľničná spoločnosť (07/2015): Sieť diaľnic a rýchlostných ciest na Slovensku.

⁵ Táto časť je spracovaná najmä na základe informácií z publikácie Atlas krajiny SR (2002), ak nie je uvedené inak.

tvorené humóznymi hlinami alebo hlinito-piesčitými hlinami dolinných nív. Proluviálne sedimenty hlinitých až hlinito-piesčitých štrkov náplavových kužeľov sa nachádzajú v oblasti favostranných prítokov rieky Handlovka (Hradecký potok s Mraznicou a Moštenica). Svahové delúvia tvorené hlinami a prvkami skeletu dosahujú významnejšiu hrúbku (2 až 5 m) v oblasti eróznej kotliny Hradca a Malej Lehôtky. Najvýznamnejšími recentnými antropogénnymi sedimentmi (vznikli činnosťou človeka a spoločnosti v území) sú haldy a navážky ako produkty banskej činnosti – nachádzajú sa na juhozápade katastra severne od bane Cigeľ.

Na územie Prievidze zasahujú dva geomorfologické celky – Hornonitrianska kotlina a Vtáčnik. Územie mesta leží v centrálnej časti Hornonitrianskej kotliny, rozprestierajú sa prevažne v jej podcelku zvanom Prievidzská kotlina. Tá zaberá väčšinu katastrálneho územia po oboch brehoch rieky Handlovka, pričom vo svojej južnej časti sa zvažuje do časti zvanej Cigeľské predhorie, na ktoré nadväzuje pohorie Vtáčnik, zabierajúce juhovýchodný cíp katastra mesta (časť Štvrtie). Na Prievidzskú kotlinu v severovýchodnej časti mesta nadväzuje okrajovo i Handlovská kotlina.⁶

Intravilán mesta sa nachádza na reliéfe rovín a poriečnych nív, na ktoré s rastúcou vzdialenosťou od tokov nadväzujú riečne terasy. Krajinu tu tvoria roviny so sklonom svahov v priemere nepresahujúcim 2, °. Reliéf je tu značne antropogénne transformovaný. Do stavu krajiny, aký poznáme dnes, tu výrazne zasiahli v kvartéri svojou činnosťou rieky. **Územie intravilánu, najmä medzi riekami Nitra a Handlovka, predstavuje zároveň najvhodnejší priestor pre rozvoj socio-ekonomických aktivít, s ďalšími možnosťami pre rozširovanie intravilánu i smerom na juh a juhovýchod k Štvrtiam.**

Na pomedzí vlastného mesta a Štvrtí je reliéf členitejší a postupne prechádza do mierne členitých pahorkatín až stredne členitých vrchovín, ktoré dominujú na území Veľkej Lehôtky, Malej Lehôtky a Hradca. V území extravilánu na juhovýchode, kde sa Hornonitrianska kotlina stretáva s pohorím Vtáčnik, má krajina charakter stredne členitej nižšej hornatiny so stredným uhlom sklonu 2, ° - 6, °. Nachádza sa tu i najvyššia kóta katastra – vrch Holovo s nadmorskou výškou 887 m, kde stredný uhol sklonu dosahuje 6, ° - 12, ° a lokálne i viac. **Reliéf tu predstavuje limitujúci faktor pre rozvoj socio-ekonomických aktivít.**

K najdôležitejším zdrojom nerastných surovín Prievidze a okolia patria ložiská hnedého uhlia a lignitu. Uhoľné ložiská v handlovsko-nováckej hnedouhoľnej panve predstavujú v súčasnosti jedno z hlavných ložísk ťažby prírodných zdrojov na Slovensku vôbec. Mimo ložísk hnedého uhlia a lignitu sa na území mesta nachádza ešte tehliarska hlina, ďalšie surovinové zdroje svojim významom neprekračujú miestnu úroveň.

1.2.2 KLIMAGEOGRAFICKÁ A HYDROGEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA

Z globálneho hľadiska sa územie nachádza na rozhraní oceánskeho a kontinentálneho typu klímy v rámci mierneho podnebného pásma. Podľa klimatickej klasifikácie predmetné územie patrí do teplej klimatickej oblasti, okrsku T6, ktorý je teplý, mierne vlhký s miernou zimou. Juhovýchodný okraj územia (extravilán Štvrtí) postupne prechádza do miernej a v najvyšších polohách (vrch Holovo) až do chladnej klimatickej oblasti.

Hydrogeograficky patrí záujmové územie do úmoria Čierneho mora, k základnému povodiu Nitry. Nitra Prievidzou preteká v dĺžke 5 km a tvorí prírodnú hranicu na severozápade katastra, oddeľujúc tak Prievidzu od Bojníc. Najvýznamnejším vodným tokom v predmetnom území, a zároveň prítokom Nitry, je však Handlovka, ktorá tvorí os intravilánu a preteká mestom v smere východ-západ. Podľa hydrologických charakteristík patrí územie Prievidze do vrchovinno-nížinnej oblasti, pričom obe rieky tu majú dažďovo-snehový typ odtoku.

⁶ Mazúr – Lukniš (1980)

1.2.3 PEDOGEOGRAFICKÁ A BIOGEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA

Z celkovej rozlohy katastra Prievidze 4 306 ha tvorí poľnohospodárska pôda 1 639 ha (s prevahou ornej pôdy 946 ha). Ne poľnohospodárska pôda spolu 2 667 ha z toho lesné pozemky 1 525 ha, zastavaná plocha a nádvorie 705 ha, ostatná plocha 388 ha a vodné plochy 49 ha.⁷ Na predmetnom území môžeme identifikovať na základe morfogenetickej klasifikácie tri hlavné skupiny pôd: iniciálne, hydromorfné a hnedé (sialitické).⁸ Iniciálne pôdy sú tu zastúpené fluvizemou kultizemnou a glejovou na riečnych nivách Nitry a Handlovky. Ďalšou azonálnou skupinou pôd na skúmanom území sú hydromorfné pôdy, konkrétne pseudoglej modálny, kultizemný a luvisemný (nasýtený až kyslý), ktorý sa vyskytuje najmä na prolúviach ľavostranných prítokov Handlovky a v oblasti severovýchodu územia (Necpaly). Na zvetralinách andezitov a ich epiklastík v pohorí Vtáčnik, zabierajúcich väčšinu extravilánu v juhovýchodnej časti Prievidze, prevažujú v zalesnenom území hnedé pôdy s výskytom kambizeme pseudoglejovej (nasýtenej).

Plošne najvýznamnejším pôdnym druhom na území mesta sú hlinité pôdy, ktoré sa vyskytujú takmer na celom území katastra. Ílovito-hlinité až ílovité pôdy sa nachádzajú v severovýchodnej časti územia (Necpaly). Piesčito-hlinité pôdy dominujú na juhovýchode územia v pohorí Vtáčnik v nadmorskej výške nad 500 m.

Z hľadiska kultúrnej úrodnosti sú z pôdných typov najkvalitnejšie fluvizeme a z pôdných druhov hlinité pôdy. **Vzhľadom na nízku až strednú produkčnú bonitu identifikovaných pôd však pri priestorovom raste mesta nedochádza ku konfliktnému záberu najbonitnejších poľnohospodárskych pôd.**

Pôvodná vegetácia sa v záujmovom území zachovala do súčasnosti len na neprístupných miestach, zväčša však bola nahradená inými spoločenstvami alebo úplne odstránená. Prirodzený vegetačný kryt tvoria jaseňovo-brestovo-dubové lesy (lužné lesy) na nivách riek Nitry a Handlovka a na ne nadväzujúce karpatské dubovo-hrabové lesy na riečnych terasách (s ostrovcami dubových a cerovo-dubových lesov), ktoré spolu v území dominujú. Na pomedzí vlastného mesta a Štvrtí (juhovýchodná diagonálna polovica územia) prevládajú podhorské bukové lesy, na ktoré vo vyšších polohách (pohorie Vtáčnik) nadväzujú bukové a jedľovo-bukové lesy. Pôvodné porasty museli často ustúpiť lúkam, pasienkom, ornej pôde alebo boli zastavané. V rámci fytogeograficko-vegetačného členenia patrí územie mesta do Bukovej zóny.

Z hľadiska súčasnej vegetácie možno územie rozdeliť na štyri hlavné oblasti: 1. intravilán vlastného mesta s vegetáciou typickou pre urbanizované územia; 2. intenzívne poľnohospodársky využívaná krajina v západnej časti územia; 3. územia priľahlé k intravilánu Veľkej Lehôtky, Malej Lehôtky a Hradca s lúkami, pasienkami, ornou pôdou ale i pôvodnými drevinami a 4. lesné komplexy v juhovýchodnom cípe územia (pohorie Vtáčnik) ale i v severovýchodnom okraji katastra (Necpaly).

Osud pôvodných živočíšnych spoločenstiev je spätý s pôvodnou vegetáciou, odstránením ktorej sa rozpadli, ich jedince sa odsťahovali, vyhynuli alebo prispôbili novým podmienkam. V súčasnosti sa v danom území vyskytujú živočíšne spoločenstvá lesov; polí a lúk; vŕd, močiarov a brehov; ako i ľudských sídlisk. Zoogeograficky patrí predmetné územie do podkarpatského úseku Provincie listnatých lesov.

Na území mesta sa nachádzajú dve malo plošne chránené územia: 1. Hradisko (1, ha) a 2. Kobylince (2, 1 ha), ktoré ako prírodné pamiatky patria do najvyššieho 5. stupňa ochrany. Veľkoplošne chránené územia typu CHKO či NP na územie nezasahujú.⁹

1.3 HISTORICKO-GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA A ADMINISTRATÍVNY VÝVOJ¹⁰

Počiatky osídlenia priestoru dnešnej Prievidze siahajú do doby kamennej. Podľa výskumov a nálezov sa najstaršie stopy osídlenia zachovali z neolitu (6.-3. tisícročie pred našim letopočtom). V dobe bronzovej (1200-700 pred našim letopočtom) prišiel na územie Prievidze ľud popolnicových polí so svojou lužickou kultúrou a vybudoval si osadu na dnešnom Námestí slobody. Archeologické nálezy v oblasti hornej Nitry hovoria o osídľovaní slovanskými predkami už na prelome 7. a 8. storočia. Je pravdepodobné, že územie Prievidze bolo v tej dobe súčasťou Nitrianskeho kniežatstva a neskôr i Veľkomoravskej ríše. Keďže Prievidza bola v tom čase križovatkou starej obchodnej cesty (táto cesta bola jedným z priechodov cez hornú Nitru smerom do Turca, ktorý nadväzoval na tzv. Soľnú cestu a Jantárovú cestu spájajúcu Panóniu s Baltom), urýchlilo sa tak i jej osídlenie.

Územie hornej Nitry, v rámci ktorého sa predmetné územie nachádza, sa včlenilo do uhorského štátu po roku 1018 v rámci Nitrianskeho komitátu (hradskeho španstva). Ten sa na prelome 13. a 14. storočia pretvoril na Nitriansku stolicu, ktorej nasledovníkom od roku 1867 bola Nitrianska župa. Administratívny vývoj Prievidze vzhľadom na príslušnosť k hierarchicky vyšším územným celkom bol až do 20. storočia pomerne stabilný (viď mapa č. 1.3. a mapa č. 1.4.).¹¹

Prvá hodnoverná písomná zmienka o Prievidzi je z roku 1113, aj keď slovanská osada (nazývaná v tej dobe Preuigan) existujúca nad sútokom Handlovky a Nitry na ceste do Turca (a Poľska), vznikla už podstatne skôr (na prelome 7. a 8. storočia). Z roku 1276 máme prvú písomnú zmienku o prievidzskom hrade (Castrum Preuge), ktorý stál na dnešnom Mariánskom vršku na pravom brehu rieky Prievidza (dnešná Handlovka), spolu s neskororománskym kostolom Panny Márie z 13. storočia. Hrad mal svoje hradné územie (obvod), z ktorého výnos zabezpečoval plnenie jeho funkcií a pravidelný príjem do kráľovskej pokladnice. Dočasným správcom prievidzského hradného obvodu bol i Matúš Čák Trenčiansky (asi 1260-1321). Posledná písomná správa o prievidzskom hrade je z roku 1321, kedy hradný obvod zanikol.

⁷ <http://datacube.statistics.sk/TM1WebSk/TM1WebLogin.aspx>

⁸ Šály et al. (2000)

⁹ Rózová a kol. (1996)

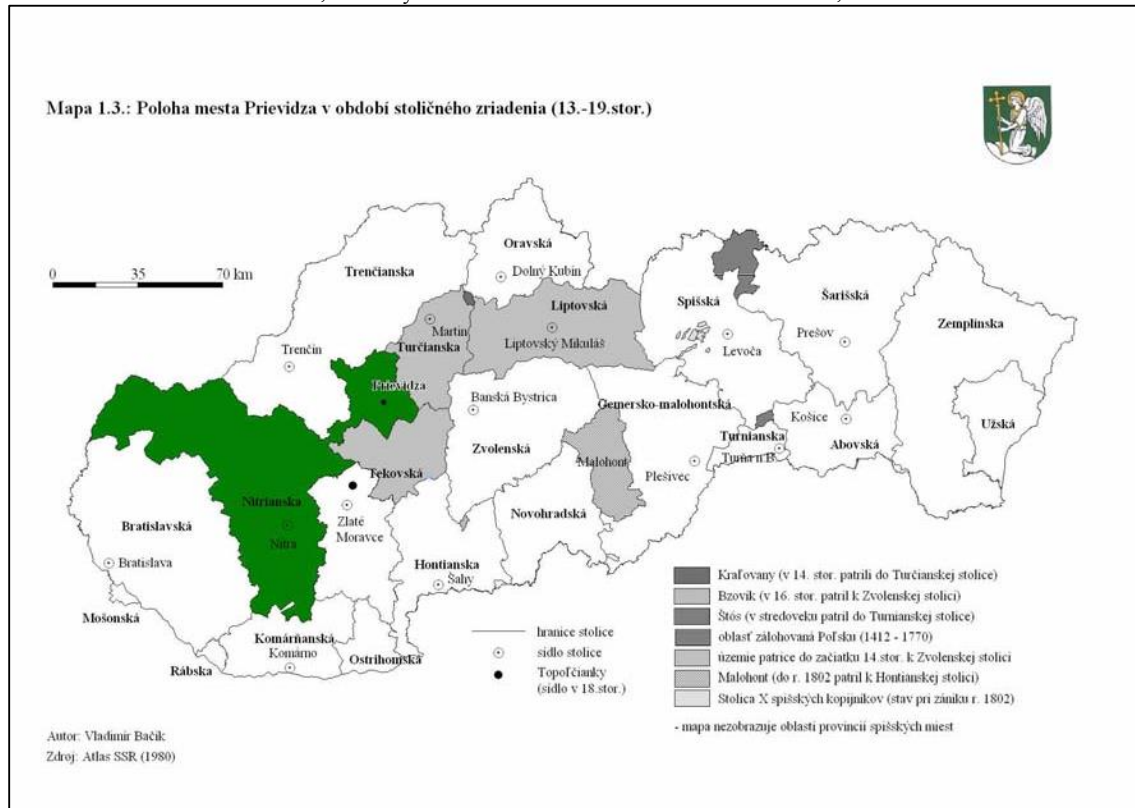
¹⁰ Táto časť je spracovaná najmä na základe informácií z nasledovných publikácií: Čiliak (2006) a Prievidza nepoznaná (1998).

¹¹ Bačík (2001) a Slavík (1997)

Prievidza v 14. storočí

V prvej polovici 14. storočia Prievidza ležala na križovatke dôležitých obchodných ciest, čo prispievalo k rozvoju obchodu a remesiel (k najstarším miestnym remeslám sa radí hrnčiarstvo a spracovanie kovov, neskôr sa k nim pridáva i tkáčstvo), a tak sa z prevažne poľnohospodárskeho a trhového strediska mení na obchodné a remeselné centrum. Podľa niektorých zdrojov pôvodnú Prievidzu v tej dobe tvoril hrad a podhradie (v priestore Dlhej ulice). Prievidžania zrejme ešte v prvej polovici 14. storočia začali stavať farský kostol sv. Bartolomeja a naň nadväzujúce námestie so štvorcovým pôdorysom, okolo ktorého vzniká pravidelná sieť ulíc. **Pri premene osady na mesto získala Prievidza asi v roku 1325 žilinské (tešínske) mestské právo** s výsadou dedičného richtára (šoltýsa) a práva na konanie trhov a podnikanie v remeslách, oslobodenie od mýta či možnosť stavať mestské hradby. Rozvoj mesta však bol pribrzdený už v roku 1369, kedy boli výsady Prievidzi odobrané.

Vďaka iniciatíve mešťanov Prievidzi kráľovná Mária udelila mestské privilégia dňa 28. januára 1383, pričom išlo o výsady a slobody na základe tzv. budínskeho práva, ktoré mali v tej dobe len významné sídla (napr. Bratislava, Košice, Bardejov či Banská Bystrica). Mestské výsady boli právne a hospodárske. Výsady právneho charakteru vyňali mesto spod zemepanskej kráľovskej justície a právomoci šľachtického stavu (najmä bojnických kastelánov (správcov), ich zástupcov a úradníkov). Medzi základné hospodárske výsady, ktoré vytvárali podmienky na rozvoj trhu a remesiel, patrilo právo konať trhy a jarmoky, slobodné užívanie lesov a pasienkov na kráľovskej pôde. Dôležitým zdrojom príjmov slobodného mesta bol obchod. Rozvoj remesiel v meste malo podporovalo i mliečové právo, ktoré umožňovalo Prievidžanom na území stavať a používať zariadenia na vodný pohon a právo rybolovu, zároveň chránilo aj obchodnú činnosť mesta vrátane monopolu na konanie trhov vo vymedzenom okruhu (7-8 km) iba v meste Prievidza. Okrem tradičných remesiel, ktoré existovali už v časoch dedičných richtárov (mäsiari, pekári, ševci, kováci), boli v meste v tej dobe krajčír, kupci so soľou, súkenníci, garbiari a ďalší. Medzi výsady hospodárskeho charakteru patrilo i pozemkové vlastníctvo mesta, týkajúce sa troch lokalít: Michalovej Lehôtky (dnes Veľká Lehôtka), Lúčky (dnes Malá Lehôtka) a Moštenice (zanikla asi v 15. storočí), ktoré sa stali poddanými osadami (a i v súčasnosti sú súčasťou mesta). Významnú úlohu zohráva v histórii mesta školstvo. Po roku 1383 sa v meste usadil rád karmelitánov, ktorí obývali kláštor na Mariánskom vršku na tzv. Skale, kde bola zriadená i farská škola.

Prievidza v 15. storočí

Pod vplyvom silnejúceho tlaku bojnických pánov na mestské výsady žiadali prievidzskí mešťania v roku 1429 od kráľa Žigmunda potvrdenie výsad z roku 1383. Ten však výsady nepotvrdil v plnej miere a zrušil ustanovenia o mliečovom práve, čím sa začala premena slobodného kráľovského mesta Prievidza na zemepanské mesto patriace do bojnického panstva. V tej dobe utrpela Prievidza na prestíži a upadla i hospodársky, najmä po tom, keď sa roku 1430 dostalo bojnické panstvo do rúk magnátskeho rodu Noffryovcov. Prievidza nebola opevnená, nemala vlastné vojsko a pri obrane mesta bola odkázaná na pomoc bojnických pánov. Prievidza sa tak po krátkom čase slobodného rozvoja stáva od druhej polovice 15. storočia až do konca feudalizmu zemepanským mestom v rámci bojnického panstva. Napriek tomu bola Prievidza začiatkom 15. storočia známym trhovým a remeselníckym strediskom. Význam obchodných ciest, na križovatke ktorých Prievidza ležala, potvrdzujú aj tri mýtné stanice sústredené na pomerne malom území Prievidze, Ráztočna a Nedožier. Stanice zabezpečovali príjem z obchodných ciest na Považie, Pohronie a do Turca.

Prievidza v 16. storočí

V 16. storočí sa v kultúrnom a spoločenskom živote Prievidze, podobne ako v iných mestách Slovenska, výrazným spôsobom prejavila reformácia, pod vplyvom ktorej vznikla v Prievidzi v roku 1560 latinská evanjelická škola, ktorá nahradila dovtedajšiu kláštornú školu.

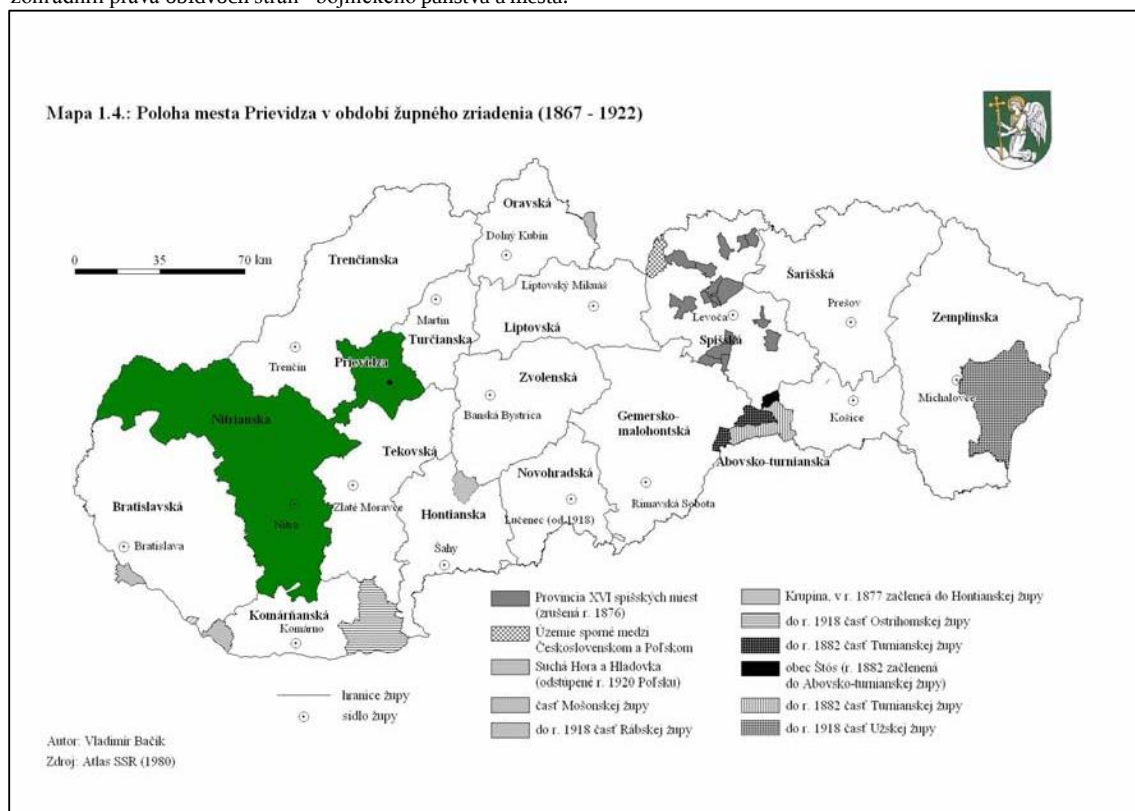
Nové možnosti pre rozvoj obchodu sa Prievidzi ponúkli v druhej polovici 16. storočia, keď Turci obsadili južné územie Uhorska a po prerušení spojenia medzi Viedňou a Sedmohradskom sa Prievidza zrazu ocitla na jednej z najdôležitejších obchodných a poštových ciest v monarchii. Táto cesta viedla z Viedne cez Bratislavu a Prievidzu ďalej cez Turiec, Ružomberok, Prešov, Košice až do Sibiu v Sedmohradsku. V Prievidzi bolo prepojenie do stredoslovenských banských miest (Kremnica, Banská Štiavnica a Banská Bystrica). V roku 1564 bola v meste zriadená poštová stanica. V roku 1599 počas plienenia hornej Nitry Turci podpálili Bojnice i Prievidzu.

Prievidza v 17. storočí

Od roku 1636 sa mesto ako súčasť bojnického panstva stáva spolu s ním objektom kráľovského zálohu a dostáva sa do rúk Pálffyovcom. Po príchode rehole piaristov (súčasť rekatolizácie) do mesta sa v roku 1666 začalo vyučovať v piaristickej škole, ktorá mala v roku 1672 skoro 300 žiakov. Piaristické gymnázium v prostredí novopostaveného kolégia (rok 1675) sa stalo významným miestnym strediskom kultúry a vzdelanosti až do začiatku 20. storočia. V 17. storočí mesto utrpelo počas stavovských povstaní a kuruckých výprav a v roku 1678 bolo vyplienené a podpálené Thökölyho vojskami (z 272 domov v meste nezostal ani jeden neporušený). Mesto bolo opätovne pustošené Turkmi v rokoch 1681 a 1683, ako i Rákociho vojskami v roku 1704.

Prievidza v 18. storočí

V 18. storočí nastáva v meste nielen obnova starých remesiel, obchodu a poľnohospodárstva, ale i ich ďalší rozvoj. Takmer polovica obyvateľov mesta sa zaoberala remeslami a obchodom, v Prievidzi existovalo približne 40 cechov. V roku 1753 v meste pribudol barokový piaristický kostol ako tretí v poradí. Spor medzi Prievidzou a bojnickým panstvom sa však preniesol aj do 18. storočia, kedy opätovne dochádza k snahe bojnických zemepánov (v tej dobe Pálffyovci) odobrať mestu i jeho zvyšné privilégia. V roku 1764 súd vyhlásil pôvodné privilégia slobodného kráľovského mesta za zastarané a neplatné, čím sa Prievidza ocitla na úrovni poddanskej dediny. Toto rozhodnutie sa stretlo nevôľou mešťanov, čo vyvrcholilo v roku 1771 „vzburou prievidzských žien“. Ako odpoveď na tento akt a neústupnosť mešťanov kráľovná Mária Terézia rozhodla, že s mestom, ktoré dlhé obdobie žilo a spravovalo sa podľa výsad slobodných miest, nemožno zaobchádzať ako s ostatnými poddanskými obcami. Uložila preto Nitrianskej stolici, aby sprostredkovala vypracovanie osobitnej zmluvy, v ktorej by sa zohľadnili práva obidvoch strán - bojnického panstva a mesta.

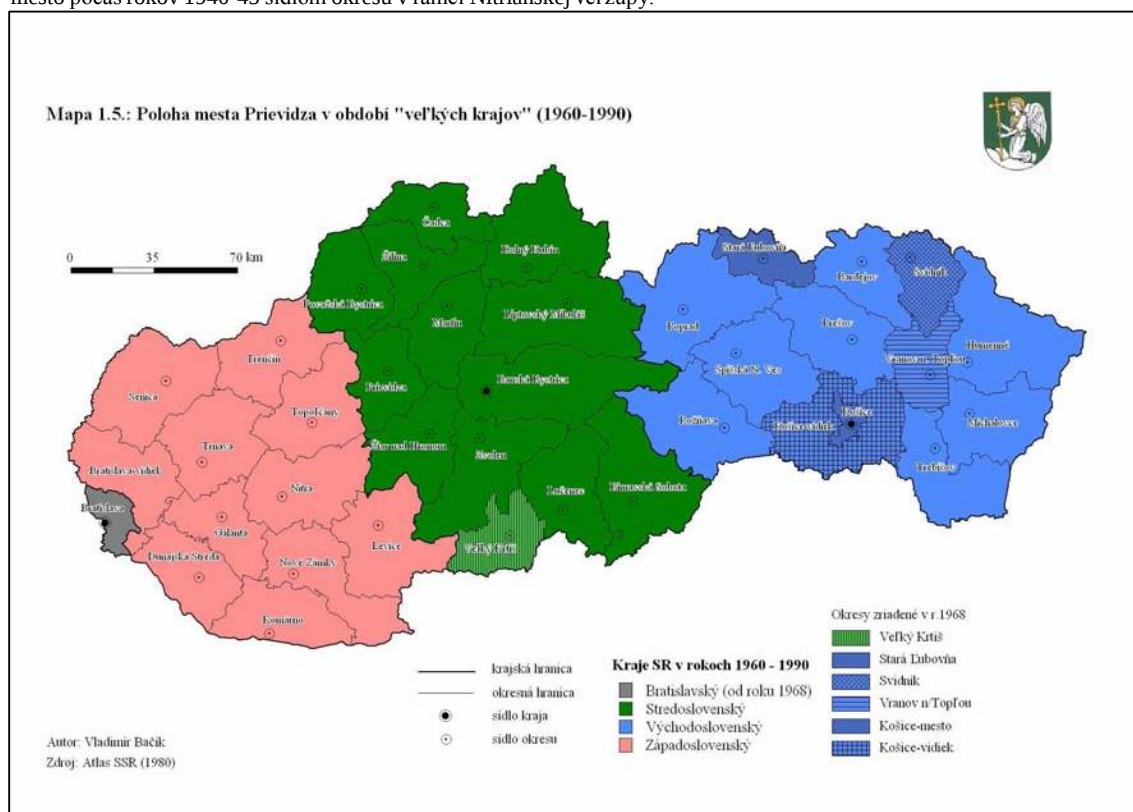
Prievidza v 19. storočí

Tri požiare, ktoré v Prievidzi vznikli v prvej tretine 19. storočia (v rokoch 1824, 1828 a 1832) a epidémia cholery (rok 1831) opäť zdecimovali vzrástajúce mesto. Revolučné udalosti v Uhorsku v rokoch 1848-49 neovplyvnili život v Prievidzi významne, hoci od roku 1849 sa mesto stalo sídlom slúžnovského úradu a v rokoch 1850-54 i sídlom okresného súdu. V roku

1870 malo mesto 2 719 obyvateľov. V roku 1871 Prievidza definitívne stráca mestské výsady a na základe nových zákonných úprav, podobne ako väčšina feudálnych mestečiek v Uhorsku, je hierarchicky preradená do kategórie tzv. veľkých obcí s vlastnou samosprávou riadiacou chod sídla. V meste prevládalo poľnohospodárstvo (živilo sa ním 40% obyvateľov), remeselnou výroba a priemysel (32%). Nastupujúci rozvoj priemyslu však Prievidzu obchádzal, od roku 1877 sa v okolí mesta začína ťažiť hnedé uhlie. Väčšiemu rozvoju v meste bránil nedostatok dopravných spojov, až do roku 1896 chýbalo mestu dopravné spojenie prostredníctvom železnice. Až na prelome 19. a 20. storočia prechádza postupne cechová výroba na priemyselnú bázu. Popri mlynoch sa zakladá súkennícke družstvo, továreň na spracovanie ovocia a liečivých bylín, pálenica, tehelňa a píly na spracovanie dreva. V roku 1899 bola v meste zriadená prvá tlačiareň.

Prievidza v 20. storočí

Nedostatok pracovných príležitostí v meste vedie začiatkom 20. storočia k vysťahovalectvu. Začiatkom 20. storočia sa v meste vytvára továreň Carpathia (najprv spracovanie liečivých rastlín, neskôr ovocia). Okrem Carpathie, pálenice a tehelne v tej dobe v meste niet iných tovární. Počas existencie Československej republiky prešlo mesto významnými zmenami. V rokoch 1923-28 bolo sídlom okresu v rámci Nitrianskej veľžupy, sídlom okresného súdu, upravilo sa historické námestie, v roku 1925 v meste začala elektrifikácia, na prelome 20. a 30. rokov bol postavený nový vodovod a verejná kanalizácia. K trom ľudovým školám a ku gymnáziu (nová budova od roku 1930) pribudla v roku 1920 učňovská škola, roku 1926 ľudová škola hospodárska, a roku 1931 meštianska škola. Po dlhom čase začali v meste pribúdať aj nové obytné domy (obytná štvrť na Pieskoch a ulica na Bojníckej ceste). V rokoch 1928-38 je mesto i v rámci krajinského zriadenia naďalej sídlom okresu. V roku 1929 otvorili v meste zdravotný ústav a v roku 1933 Mestský dom a v roku 1938 kultúrny dom. Kým pri sčítaní ľudu v roku 1921 malo mesto 3 726 obyvateľov, roku 1930 v Prievidzi žilo už 4 369 obyvateľov. Počas trvania Slovenského štátu je mesto počas rokov 1940-45 sídlom okresu v rámci Nitrianskej veľžupy.

Po skončení druhej svetovej vojny v roku 1945 mesto postupne mení svoj charakter a stáva sa strediskom okolitého banského priemyslu a pridružených odvetví. Od 50. rokov 20. storočia sa v meste a jeho okolí buduje podľa sovietskych vzorov najväčší palivovo-energetický komplex Slovenska, založený na ťažbe a spaľovaní hnedého uhlia a lignitu. Okrem intenzívneho využívania uhoľného ložiska a naň nadväzujúcich odvetví energetiky a chémie sa v meste rozvíjajú i odvetvia spracovateľského priemyslu (nábytkársky, obuvnícky, strojársky, elektrotechnický, polygrafický a potravinársky). Existencia uhoľného baníctva a energetiky, ktoré boli v okrese Prievidza lokalizované na základe rozhodnutia z centrálnej úrovne, spôsobila výrazné znehodnotenie životného prostredia. V rokoch 1949-60 je mesto sídlom okresu v rámci Nitrianskeho kraja.

Po nástupe komunistického totalitného režimu v 50. rokoch 20. storočia začína násilný proces socialistickej industrializácie a urbanizácie a vznikajú prvky komplexnej bytovej výstavby a urbanisticky negatívne pôsobiaca živelná socialistická výstavba (najmä v nasledujúcich urbanistických obvodoch: Dlhá ulica, sídlisko Kopanice, Kolotoč, Bojnická cesta, Zapotôčky, Nové Mesto, Terasy, Prednádražie a Píly). Mesto, ktorého jadrom stáročia bolo námestie a príľahlá Dlhá ulica, sa lúčovito rozrastá do troch smerov: východný, západný a južný. Východný a západný smer (zóny bývania a občianskej vybavenosti) od seba oddeľuje železničná trať. Južný smer (zóna priemyslu) je od ostatných oddelený riekou Handlovka. Juhovýchodne od intravilánu vlastného mesta sa rozvíjajú pôvodne samostatné sídla Veľká Lehôtka, Malá Lehôtka a Hradec, ktoré sa pričlenili k Prievidzi v 20. storočí, zachovali si vlastný ráz a majú prevažne obytnú funkciu.

V roku 1991 bolo v Prievidzi spolu 3 668 domov, z toho 3 471 trvale obývaných, a v rámci nich sa nachádzalo 16 694 obývaných bytov.¹² Byty v rodinných domoch (z celkového počtu bytov v meste tvorili v roku 1991 len 13, %) dominovali v mestskej časti Štvrte, ktoré tvoria pôvodne samostatné vidiecke obce Veľká Lehôtka, Malá Lehôtka a Hradec. Priebeh industriálnej urbanizácie mesta možno pozorovať i na základe vývoja počtu obyvateľov. Kým v roku 1950 mala Prievidza 6 746 obyvateľov (necelých 10% z počtu obyvateľov okresu), v roku 1961 už to bolo 19 308 obyvateľov (takmer 20% z počtu obyvateľov okresu). Trend pokračoval i naďalej, v roku 1980 malo mesto 40 813 obyvateľov (približne tretina z počtu obyvateľov okresu) a v cenze z roku 1991 počet obyvateľov dosiahol 53 424 obyvateľov (takmer 40% z počtu obyvateľov okresu). Narastajúci podiel obyvateľstva bývajúceho v Prievidzi na celkovom počte obyvateľov okresu, ktorý predstavuje prirodzené spádové územie s centrom v Prievidzi, naznačuje, že celkové prírastky obyvateľov mesta boli v rokoch 1950-1991 do značnej miery (približne 50%) tvorené migráciou vidieckeho obyvateľstva do mesta. Tento trend imigrácie ľudí z okolitého vidieka sa po páde komunistického režimu v období prechodu od centrálne plánovanej ekonomiky k trhovej v 90. rokoch 20. storočia zastavil, keďže došlo k zmenám na miestnom trhu práce (reštrukturalizácia, rast nezamestnanosti, úbytok pracovných príležitostí) a pokleslo i tempo budovania komplexnej bytovej výstavby sídliskového typu.¹³

V rokoch 1960-1990 bolo mesto sídlom okresu v rámci Stredoslovenského kraja so sídlom v Banskej Bystrici a prvýkrát v histórii tak Prievidza so svojim zázemím nepatrila pod správu Nitry (viď mapa 1.5.). Túto anomáliu nahrádza po zmene v usporiadaní štátnej územnej správy v roku 1996 ďalšia, odkedy je Prievidza sídlom okresu v rámci Trenčianskeho kraja (viď mapa č. 1.1). Dlhodobým prirodzeným zázemím Prievidze je 52 obcí (z toho 3 mestá: Handlová, Bojnice a Nováky) údolia Nitry a Handlovky.¹⁴

Podľa výsledkov ostatného sčítania obyvateľov, domov a bytov žilo v roku 2011 v samotnom meste 48 978 obyvateľov v 2 149 obývaných rod. domoch a v 13 860 bytoch.¹⁵

1.4 ZHRNUTIE

Mesto Prievidza je administratívnym i prirodzeným centrom okresu Prievidza. Rozloha vymedzeného územia je 43, 6 km² a k 31. decembru 2014 tu žilo 47 574 obyvateľov. Územie mesta sa nachádza v prechodnej oblasti medzi stredným a západným Slovenskom v centrálnej časti Hornonitrianskej kotliny. Kotlinu obklopujú predhoria Strážovských vrchov, Žiaru a Vtáčnika. Dôležitú úlohu pri vzniku a rozvoji osídlenia mesta mala aj konfigurácia riečnej siete, najmä dvoch hlavných tokov, a to Handlovky a Nitry.

Počiatky osídlenia priestoru dnešnej Prievidze siahajú do doby kamennej. Prvá hodnoverná písomná zmienka o tunajšom osídlení je z roku 1113, mestské privilégia získala Prievidza dňa 28. januára 1383. Mesto výrazne zmenilo svoj charakter až po skončení druhej svetovej vojny – počas socializmu bolo budované ako stredisko baníctva a pridružených priemyselných odvetví.

V rokoch 1960-1990 bolo mesto sídlom okresu v rámci Stredoslovenského kraja so sídlom v Banskej Bystrici a prvýkrát v histórii tak Prievidza so svojim zázemím nepatrila pod správu Nitry. Túto anomáliu nahrádza po zmene v usporiadaní štátnej územnej správy v roku 1996 ďalšia, odkedy je Prievidza sídlom okresu v rámci Trenčianskeho kraja.

1.5 ZDROJE

1. Bačík, V. (2001): Vplyv administratívnej funkcie na dynamiku vývoja miest Slovenskej republiky. Diplomová práca, Katedra humánnej geografie a demogeografie. Prírodovedecká fakulta UK, Bratislava. <http://www.vladikb.host.sk/prace.htm>.
2. Čiliak, O. (ed.) (2006): Cesty do minulosti Prievidze (rukopis). Mestský úrad Prievidza, 78s.
3. <http://datacube.statistics.sk/TM1WebSk/TM1WebLogin.aspx>
4. Kol. autorov (1977): Vlastivedný slovník obcí na Slovensku II. Encyklopedický ústav SAV, VEDA, Bratislava, s. 456-459.
5. Kol. autorov (1980): Atlas Slovenskej socialistickej republiky. SAV, SÚGK, Bratislava.
6. Kol. autorov (1998): Prievidza nepoznaná. Patria, s.r.o., Prievidza 109s.
7. Kol. autorov (2002): Atlas krajiny Slovenskej republiky. Ministerstvo životného prostredia SR, Bratislava a Slovenská agentúra životného prostredia, Banská Bystrica, 344s.
8. Korec, P. – Lauko, V. – Tolmáči, L. – Zubriczký, G. (1997): Kraje a okresy Slovenska. Nové administratívne členenie. Q111, Bratislava, s. 311-314.
9. Mazúr, E. – Lukniš, M. (1980): Geomorfologické jednotky. Mapa č. 16 (1:500 000). In: Kol. autorov: Atlas SSR. Kap. IV. Povrch. SAV, SÚGK, Bratislava, s.54-55.

¹² Štatistický úrad SR (1992)

¹³ Vavrica a kol. (1995)

¹⁴ Korec et al. (1997)

¹⁵ SODB (2011)

10. Národná diaľničná spoločnosť (07/2015): Sieť diaľnic a rýchlostných ciest na Slovensku.
11. <http://www.prievidza.sk/mesto/>
12. Rózová, Z. a kol. (1996): Miestny územný systém ekologickej stability sídelného útvaru Prievidza. Textová časť. SAN-HUMA 90 a Regioplán, Nitra, 337 s.
13. Slavík, V. (1997): Vývoj územnosprávneho usporiadania Slovenska do roku 1990. Geografia, roč. 5, č. 2, Geoservis, Bratislava, s. 48-53.
14. Slovenská správa ciest (2004): Mapa – Diaľnice a cesty I. a II. triedy. Slovenská republika. Slovenská správa ciest, Bratislava, <http://www.ssc.sk>.
15. Šály, R. – Šobocká, J. – Šurina, B. (2000): Morfogenetický klasifikačný systém pôd Slovenska. VÚPaOP, Bratislava, s. 33-37.
16. Štatistický úrad SR (1992): Sčítanie ľudu, bytov a domov v roku 1991. Štatistický úrad SR, Bratislava.
17. Štatistický úrad SR: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov v roku 2011.
18. Vavrica, P. a kol. (1995): Územný plán sídelného útvaru Prievidza. Plán funkčného využitia územia. HUMA 90, Bratislava, 238 s.

2. ĽUDSKÝ POTENCIÁL Z MIMO EKONOMICKÉHO HĽADISKA

K 31. decembru 2014 mesto Prievidza malo 47 574 obyvateľov. Na základe toho bolo jedenástym najväčším mestom Slovenska podľa počtu obyvateľov. Do sčítania obyvateľstva v roku 1991 sa mesto vyznačovalo pomerne rýchlym rastom obyvateľstva. V tom čase malo takmer dvakrát toľko obyvateľov ako v roku 1970. Za jedno obdobie medzi dvoma za sebou sa konajúcimi sčítaniami mestu pribudlo priemerne 12 500 obyvateľov (viď tab. č. 2.1.). Za nasledujúce intercenálne obdobie (1991 – 2001) po prvý raz obyvateľov mesta ubudlo. Úbytok bol však pomerne malý – 327 osôb, čo predstavuje 0,1% populácie mesta v čase prvého ponovembrového sčítania obyvateľstva. Vývoj pokračoval výrazne po roku 2001 do posledného sčítania 2011. Kde úbytok bol 4 119 osôb (viď tab. č. 2.1.).

Tab. č. 2.1: Vývoj počtu obyvateľov mesta Prievidza (roky 1970 – 2011)

rok sčítania	počet obyvateľov mesta	celkový prírastok (+) / úbytok (-)
1970	28 425	-
1980	40 813	+12 388
1991	53 424	+12 611
2001	53 097	-327
2011	48 978	- 4 119

Zdroj: údaje poskytnuté Mestským úradom v Prievidzi a Štatistickým úradom SR

2.1 PRIRODZENÝ POHYB OBYVATEĽSTVA

Tab. č. 2.2.: Vývoj prirodzeného prírastku obyvateľstva mesta

rok	narodení	zosnulí	prirodzený prírastok
2007	384	389	-5
2008	437	386	51
2009	434	371	63
2010	478	390	88
2011	445	411	34
2012	380	387	- 7
2013	368	374	- 6
2014	390	401	-11

Zdroj: Štatistický úrad SR

Ako vidieť z tab. č. 2.2., výška prirodzeného prírastku alebo úbytku obyvateľstva je daná rozdielom dvoch čísel – počtu narodených a počtu zomretých. Takže k zvýšeniu prirodzeného prírastku môže dôjsť tak, že sa buď zvýši počet narodených, alebo zníži počet zomretých, alebo oboje súčasne. Prirodzený prírastok bol v r. 2008-11. Prirodzený úbytok v r. 2007 a v rokoch 2012-14. Za sledované obdobie bolo v roku 2010 najviac narodených obyvateľov mesta (478). Najviac zosnulých v roku 2011 (411). Za roky 2007-14 celkom narodených (3 316) a celkom zosnulých (3 109).

2.2 MECHANICKÝ POHYB OBYVATEĽSTVA

Vývoj počtu obyvateľov, a to akejkol'vek územnej jednotky, závisí nielen od zmien vyplývajúcich z ľudskej reprodukcie (prirodzený pohyb), ale aj od zmien trvalého pobytu, čiže migrácie (mechanický pohyb).

Tab. č. 2.3: Vývoj mechanického pohybu obyvateľstva mesta

rok	prist'ahovaní	vyst'ahovaní	migračný prírastok (+) / úbytok (-)
2007	713	990	-277
2008	730	1 036	-306
2009	486	862	-376
2010	591	1 036	-445
2011	604	869	-265
2012	614	954	-340
2013	659	1 038	-379
2014	598	1 147	-549

Od roku 1994 mesto Prievidza nepretržite dosahuje migračný úbytok obyvateľstva, keď sa každý rok z neho odsťahuje viac osôb, ako sa prist'ahuje.

Hodnota tohto ukazovateľa do značnej miery kolíše (viď tab. č. 2.3), čo migračné správanie obyvateľstva robí menej pochopiteľným a vysvetliteľným ako jeho reprodukčné správanie. Absolútne najväčší migračný úbytok mesto malo v roku 2014 (549 osôb).

Je otázne, čo je dôvodom alebo dôvodmi odlevu obyvateľstva. Do úvahy prichádza nielen sťahovanie za prácou, ale aj takzvaná suburbanizácia, čiže sťahovanie mestského obyvateľstva na okolité vidiek, aj keď určite v menšom rozsahu ako v slovenskej „koliske“ tohto fenoménu, teda v okolí našich veľkomiest (Bratislava a Košice).

Zdroj: Štatistický úrad SR

2.1. ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA

2.3.1 VEKOVÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA

Základom analýzy vývoja vekovej štruktúry je rozdelenie obyvateľstva podľa veku.

Tab. č. 2.4.: Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva mesta

rok	2014	2007
obyvatelia mesta vo veku	abs. počet	abs. počet
14 rokov alebo menej	5 466	6 435
Od 15 do 64 rokov	35 017	39 302
65 rokov alebo viac	7 091	5 182
spolu	47 574	50 919

Analogicky sa mení aj podiel jednotlivých vekových kategórií na celkovom počte obyvateľov. Zatiaľ čo relatívne zastúpenie detskej zložky populácie klesá, staršia zložka populácie rastie (viď tab. č. 2.4.).

Takéto zmeny vo vekovej štruktúre majú dve vzájomne zlučiteľné príčiny – znižovanie pôrodnosti a predlžovanie ľudského života. Tento jav sa nazýva starnutie populácie.

Zdroj: Štatistický úrad SR

Po decentralizácii verejnej správy, na základe ktorej územnej samospráve pripadol výkon istých činností v oblasti sociálnych vecí, starnutie populácie ovplyvňuje priamo i ekonomiku (výdavky rozpočtov) miest a obcí. Ľudia, ktoré už nie sú ekonomicky aktívni, neprispievajú síce prostredníctvom miestnych daní do mestského rozpočtu v takej miere ako ostatní, ale vzhľadom na ich vek a s tým súvisiace problémy im však treba poskytnúť opatrovateľskú službu, prepravnú službu či starostlivosť v zariadeniach sociálnych služieb. Čím viac takýchto ľudí je, tým väčšiu finančnú záťaž ich sociálne zabezpečenie predstavuje. Z tohto hľadiska je nepodstatné, či sa zvýši počet narodených. Starých ľudí bude aj tak pribúdať, takže starnutie populácie je v najbližších desaťročiach možné len zmierniť, nie zastaviť.¹⁶

¹⁶ Vaňo B. (2001)

2.3.2 VZDELANOSTNÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA

V roku 2011 najväčšiu časť obyvateľstva mesta Prievidza – predstavovali osoby úplné stredné odborné (s maturitou vid' tab. č. 2.5.).

Tab. č. 2.5.: Vzdelanostná štruktúra obyvateľov mesta a jej zmeny

rok sčítania	2011	2001
vzdelanie	počet	počet
základné	5 137	8 005
učňovské (bez maturity)	6 471	10 861
stredné odborné (bez maturity)	5 780	2 699
úplné stredné učňovské (s maturitou)	1 960	2 999
úplné stredné odborné (s maturitou)	10 655	9 252
úplné stredné všeobecné	2 686	2 553
vyššie odborné vzdelanie	1 196	307
vysokoškolské	8 329	4 713
bez školského vzdelania	6 068	74
bez udania vzdelania	696	1 393
spolu	48 978	53 097

V roku 2001 mesto malo (8 005) obyvateľov so základným vzdelaním. V roku 2011 to bolo (5 137) obyvateľov.

Počet obyvateľov mesta s maturitou sa zvýšil o (497) oproti roku 2001. Najviac obyvateľov mesta, pribudlo v skupine ľudí bez školského vzdelania (6 068) z toho vo veku 20-99 rokov bolo (89). Druhý absolútne najväčší prírastok zaznamenali vysokoškolsky vzdelaní (3 616). V štúdijných odboroch prevládali spoločenské vedy, náuky a služby (4 010).

Takýto vývoj je do istej miery „produktom doby“. Po novembri 1989 sa ľuďom otvorili nové perspektívy - možnosti sebarealizácie a osobnej zodpovednosti, čo mnohí využili na to, aby si vzdelanie doplnili alebo rozšírili. Aj predstava slovenskej populácie o vzdelanosti sa však vyvíja.

Zdroj: Štatistický úrad SR

Rast vzdelanostnej úrovne populácie, keď sa zväčšuje podiel stredoškolsky a vysokoškolsky vzdelaných na počte obyvateľov, sa musí odraziť aj na vývoji pôrodnosti. Vek najvyššej plodnosti súvisí i s ukončením edukácie. Súčasne sa zmenšuje rozdiel medzi úrovňou vzdelania mužov a žien, keď si aj ženy, ktoré by už mohli byť matkami, rozširujú vedomosti štúdiom. Vzdelávanie tak doslova konkuruje ľudskej reprodukcii – vedie k oddaľovaniu pôrodov, v dôsledku čoho sa založenie rodiny posúva do vyššieho veku.

2.3.3 ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA PODĽA POHLAVIA

V populácii mesta Prievidza bolo v roku 2011 viac žien ako mužov (vid' tab. č. 2.6).

Tab. č. 2.6 : Štruktúra obyvateľov mesta podľa pohlavia

rok sčítania	2011	2001
	počet	počet
muži	23 899	25 917
ženy	25 079	27 180
celkový počet obyvateľov	48 978	53 097

Podľa posledného sčítania obyvateľstva bol počet žien (25 079) a počet mužov (23 899). V roku 2001 bol počet žien (27 180) a počet mužov (25 917).

Zdroj: Štatistický úrad SR

2.3.4 NÁRODNOSTNÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA

Národnostné zloženie obyvateľstva mesta je v čase pomerne stabilné a ukazuje všeobecne známu skutočnosť – drvivú prevahu obyvateľstva slovenskej národnosti v regióne Prievidze (viď tab. č. 2.7).

Tab. č. 2.7: Štruktúra obyvateľov mesta podľa národnosti

rok sčítania	2011
národnosť spolu	48 978
slovenská	42 941
česká	313
maďarská	152
rómska	72
nemecká	72
moravská	40
poľská	31
ukrajinská	28
ruská	22
iná	149
nezistené	5 158

Počet obyvateľov slovenskej národnosti (42 941). Počet českej národnosti (313). Počet maďarskej národnosti (152). Počet inej národnosti (149). Počet rómskej národnosti (72). Nezistené (5 158) obyvateľov.

Zdroj: Štatistický úrad SR

2.4 ZHRNUTIE

Napriek prírastku (r. 2008-11) sa počet obyvateľov mesta znižuje. Migračný úbytok bol totiž, oproti prirodzenému prírastku, každoročne ešte väčší, čiže mesto Prievidza stráca obyvateľov predovšetkým vystaňovaním (2007-14: 7 932 obyvateľov). Pomerne veľký odlev obyvateľstva (spôsobený jeho odchodom) sa môže odraziť aj na ľudskom potenciáli mesta. Je totiž všeobecne známe, že väčší sklon k sťahovaniu majú tí mladší. Mesto tak môže stratiť časť tých ľudských zdrojov, ktoré sú schopné prispieť k zlepšeniu celkovej životnej úrovne. To stojí za pozornosť aj pre to, že mesto starne, keďže sa zväčšuje, absolútne i relatívne (percentuálne), zastúpenie staršieho obyvateľstva. Starnutie obyvateľstva vyvinie tlak nielen na sociálne zabezpečenie a zdravotníctvo, ale aj na ekonomiku, a to predovšetkým na početnosť a štruktúru pracovných síl. Tento nezastaviteľný proces sa odrazí aj na celkovej spoločenskej klíme, keď záujmy čoraz početnejšej staršej generácie budú nadobúdať väčšiu váhu.¹⁷

2.5 ZDROJE

1. Štatistický úrad SR (2001): Sčítanie obyvateľov, bytov a domov v roku 2001. Štatistický úrad SR, Bratislava, CD-ROM.
2. Štatistický úrad SR: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov v roku 2011.
3. Vaňo, B. (2001): Vývoj populácie na Slovensku. Gál, F. et al. (eds.) (2001): Slovensko 2015. Inštitút pre verejné otázky, Bratislava, <http://www.vizia-ivo.redwood.sk>
4. Vaňo, B. a kol. (2005): Populačný vývoj v Slovenskej republike 2004. INFOSTAT, Bratislava.

¹⁷ Vaňo a kol. (2005)

3. EKONOMICKÝ POTENCIÁL

“...o tempe rozvoja ekonomiky rozhodujú hlavne primerane vysoká úroveň ľudského kapitálu a vnútorné podmienky hospodárenia” (Leszek Balcerowicz)¹⁸

3.1 RÁMCOVÉ VÝCHODISKÁ

Celkové schopnosti človeka – ľudského kapitálu, ktorý je analyzovaný v predchádzajúcej časti štúdie, sú základom pre hodnotenie potenciálu ekonomického rozvoja územia (aj mesta), tým aj zvyšovania blahobytu ľudí v ňom. Nie sú však postačujúce. Nevyhnutné je tiež vychádzať zo štruktúry ekonomiky (viac alebo menej zdedenej z minulosti) a vyhodnotiť podmienky, do akej miery umožňujú a motivujú (nie obmedzujú) využívať schopnosti jednotlivcov na ich osobnú aktivitu a iniciatívu: v podobe zvyšovania si kvalifikácie, podnikania, obchodovania, investovania, či zamestnávania iných.

Dlhodobé zvyšovanie ekonomickej výkonnosti a efektivity závisí v značnej miere od toho, ako sú vytvorené podmienky na garantovanie princípov slobodného trhu s vlastníckymi právami. Tie sú v území ovplyvňované hospodárskou politikou vlády, krokmi vyššieho územného celku (VÚC), respektíve inými centrálnymi a regionálnymi inštitúciami.

Zámerom analýzy ekonomického potenciálu mesta Prievidza (resp. i jeho spádového územia) je však vyhodnotenie súčasných ekonomických podmienok, tak ako sa historicky vyformovali a z pohľadu subjektov, ktoré ich dnes v meste Prievidza priamo tvoria a ovplyvňujú: podnikajúcich, nepodnikajúcich, ako aj samosprávy. Predpokladá sa, že to umožní odpovedať na podstatné otázky, potrebné pre SWOT analýzu (vrátane komparatívnych výhod a šancí, ako aj problémov, limitov a rizík v ekonomike na území mesta) pre konzistentnú stratégiu ekonomického rozvoja mesta, vrátane napríklad do akej miery sú trhovno konformné podmienky v území.

Z týchto dôvodov a pre účely účinnej stratégie hospodárskeho a sociálneho programu rozvoja mesta sa analýza zameriava predovšetkým na:

- produkčný potenciál, odzrkadľujúci schopnosť tvorby zdrojov v meste, resp. v (spádovom) okolí mesta, absorpčný potenciál, vyjadrujúci príjmovú sebestačnosť a pružnosť ľudí (na trhu práce) v meste, respektíve v (spádovom) okolí mesta, vplyv samosprávy na ekonomiku v meste, resp. v širšom (spádovom) okolí.

3.2 PRODUKČNÝ A PODNIKATEĽSKÝ POTENCIÁL

3.2.1 SÚHRNNÝ POHĽAD

Vzhľadom na nedostatok štatistických údajov o súhrnnej ekonomickej výkonnosti za menšie územné celky sú ostatné ukazovatele produkčného potenciálu v meste analyzované a vyhodnotené v štruktúre podľa rôznych členení a v prepojení na súčasnú a potenciálnu mieru aktivity a dynamiky subjektov. Analýza produkčného potenciálu mesta Prievidza je preto zameraná na:

- ekonomickú vybavenosť mesta podľa vlastníctva a aktivity podnikateľských subjektov
- ekonomickú vybavenosť mesta podľa odvetvovej štruktúry ekonomiky v meste (prípadne v okrese).

¹⁸ Balcerowicz (2000)

3.2.2 EKONOMICKÁ VYBAVENOSŤ PODĽA VLASTNÍCTVA A AKTIVITY PODNIKATEĽSKÝCH SUBJEKTOV

Nevyhnutným, ale nie automatickým a postačujúcim predpokladom dlhodobu vysokej dynamiky ekonomického rastu a životnej úrovne obyvateľov, je súkromné vlastníctvo a garancia vlastníckych práv.

V ostatných rokoch došlo k významnému posunu smerom k absolútnej dominantnosti súkromného sektora. Spomedzi podnikov v meste sú v súčasnosti už takmer všetky súkromné (viď tab. č. 3.1).

Spomedzi súkromných podnikov v meste výrazne prevažujú domáce podniky nad podnikmi s medzinárodnou a zahraničnou účasťou. S domácich podnikov v meste možno spomenúť: Hornonitrianske bane Prievidza, a. s., COOP Jednota Prievidza, spotrebné družstvo.

Zo zahraničných firiem v meste možno spomenúť: Nestlé Slovensko, s. r. o. , GeWiS Slovakia s. r. o..

Tab. 3.1: Podniky podľa sektorov vlastníctva v roku 2012

Názov územia	Počet podnikov v súkromnom sektore				Počet podnikov vo verejnom sektore spolu
	spolu	z toho			
		v medzinár. vlast. s prevaž. súk. sektorom	v zahraničnom vlastníctve	v družstevnom vlastníctve	
mesto Prievidza	1 213	48	106	7	7

Zdroj: Štatistický úrad SR (2015)

Pre dlhodobé zvyšovanie ekonomického potenciálu a tvorby zdrojov v ekonomike regiónu je dôležitá aktivita fyzických osôb a prípadne aj ich ochota a reálna schopnosť zamestnávať iných ľudí. Počet podnikajúcich fyzických osôb (FO) sa v meste Prievidza znižuje od roku 2009 (viď tab. č. 3.2). Takmer väčšina fyzických osôb podniká ako živnostníci. Počet živnostníkov v meste Prievidza bol v roku 2008 (3 849) a v roku 2014 (3 089). Pokles bol (760).

Tab. 3.2 : Fyzické osoby k 31.12

Ukazovateľ	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Fyzické osoby - podnikatelia (osoby)	3 849	4 030	4 023	3 931	3 755	3 638	3 546	3 338
Živnostníci	3 663	3 849	3 841	3 752	3 562	3 417	3 313	3 089
Slobodné povolania	183	179	179	177	191	219	231	246
Samostatne hospodáriaci roľníci	3	2	3	2	2	2	2	3

Zdroj: Štatistický úrad SR

Od roku 2010 sa každoročne v meste zväčšoval počet právnických osôb spolu (viď tab. č. 3.3). Počet právnických osôb ziskových bol v roku 2010 (1 144) a v roku 2014 (1 439). Nárast bol (295).

Tab. 3.3 : Právnické osoby k 31.12. 2014

Ukazovateľ	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Právnické osoby spolu	1 363	1 536	1 520	1 592	1 644	1 714	1 865	1 969
Právnické osoby ziskové	961	1 121	1 092	1 144	1 173	1 220	1 351	1 439
Právnické osoby neziskové	402	415	428	448	471	494	514	530

Zdroj: Štatistický úrad SR

Vyvstáva otázka, či popri znižovaní podnikateľskej aktivity FO sú v súčasnosti vo väčšej miere rozvinuté malé a stredné podniky. Práve totiž malé a stredné podniky bývajú spolu s podnikajúcimi FO dôležitým zdrojom ekonomického rozvoja a zamestnanosti na danom území.

3.2.3 EKONOMICKÝ POTENCIÁL PODĽA ODVETVOVÉHO ČLENENIA

Napriek počtu malých a stredných podnikov, je ekonomická výkonnosť a zamestnanosť v meste a najmä v okrese Prievidza závislá od vývoja v jednej firme: Hornonitrianske bane Prievidza, a. s.. **Vysoká miera závislosti produkcie a zamestnanosti v regióne od jedného podniku je riziková**, o to viac, že ide o podnik predovšetkým v **banskom priemysle**.

Objemovo významní producenti a zamestnávateľia v meste sú aj v iných priemyselných odvetviach v potravinárstve (napr. Nestlé Slovensko, s. r. o.). Ďalej v maloobchode (COOP Jednota Prievidza, spotrebné družstvo) a výrobe ložísk, ozubených kolies, prevodových a ovládacích prvkov (GeWiS Slovakia s. r. o.).

Fyzické osoby podľa činnosti (SK NACE) mesto Prievidza k 31.12.2014 (viď tab. č. 3.4.).

SK NACE	Mesto Prievidza k 31. 12. 2014
Spolu	3 338
v tom	
priemysel	469
z toho: priemyselná výroba	463
poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	42
stavebníctvo	561
ubytovacie a stravovacie služby	143
činnosti v oblasti nehnuteľností	22
doprava a skladovanie	63
informácie a komunikácia	111
veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel a motocyklov	932
odborné, vedecké a technické činnosti	362
administratívne a podporné činnosti	107
umenie, zábava a rekreácia	35
ostatné	491

Zdroj: Štatistický úrad SR

Právnické osoby podľa činnosti (SK NACE) mesto Prievidza k 31.12.2014 (viď tab. č. 3.5).

SK NACE	Mesto Prievidza k 31. 12. 2014
Spolu	1 969
v tom	
priemysel	154
z toho: priemyselná výroba	138
poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	13
stavebníctvo	111
ubytovacie a stravovacie služby	54
činnosti v oblasti nehnuteľností	258
doprava a skladovanie	57
informácie a komunikácia	57
veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel a motocyklov	511
odborné, vedecké a technické činnosti	181
administratívne a podporné činnosti	85
umenie, zábava a rekreácia	104
ostatné	384

Zdroj: Štatistický úrad SR

Potenciál služieb, konkrétne obchodu a predovšetkým cestovného ruchu, ešte nie je v regióne dostatočne využitý. V katastri mesta sa pritom napríklad nachádzajú prírodné zaujímavosti v lokalitách Mariánsky vršok, Kobylince, či Hrádok. V meste sa od roku 2007 do roku 2014 znížil počet ubytovacích zariadení o 2 a počet lôžok o 236. Počet prenocovaní návštevníkov klesal (viď tab. č. 3.6). Spolu bolo v roku 2007 (62 202) a v roku 2014 (34 198).

Tab. č. 3.6: Vývoj vybraných ukazovateľov vybavenosti v cestovnom ruchu

mesto Prievidza		2007	2014
ubytovacie zariadenia spolu	počet zariadení	13	11
	počet lôžok	739	503
počet prenocovaní návštevníkov spolu		62 202	34 198

V budúcnosti sa očakáva zvyšovanie váhy cestovnom ruchu v meste a jeho okolí. Tomu by malo napomôcť najmä využitie synergického efektu atraktívnych miest pre cestovný ruch v rámci hornej Nitry (národná kultúrna pamiatka Bojnický zámok, Kúpele Bojnice, ZOO Bojnice, Fačkovské sedlo, Remata a iné). Súčasťou zaujímavosti pre turistov hornej Nitry sú aj napríklad stredoveké nástenné maľby v kostole sv. Mikuláša biskupa v Porube, pamiatková zóna Nitrianske Pravno a napríklad štátna prírodná rezervácia Vtáčnik, Buchlov, Temešská skala, Rokoš a Veľká skala.

Zdroj: Štatistický úrad SR (2015)

Obr. č. 3.1.: Priemyselná zóna: Prievidza – Západ I., typ: greenfield.

Zdroj: Prievidza Invest (2015)

Otázna bude váha priemyslu a pôdohospodárstva. V prípade priemyslu znižovanie pracovných miest v skupine HBz.

S úmyslom kompenzovať to a podporiť produkciu s vyššou pridanou hodnotu je v súčasnosti priemyselná zóna Prievidza – Západ I. (viď obr. 3.1.). Na území priemyselnej zóny Prievidza – Západ I. sú prípojky na všetky inžinierske siete a hlavnú komunikáciu.

Dňa 3. októbra 2013 rakúska spoločnosť¹⁹ RÜBIG slávnostne zahájila výrobu vo svojej hale v priemyselnom parku v Prievidzi. Firma na začiatku zamestнала 35 ľudí a postupne chce vytvoriť 150 pracovných miest. Spoločnosť sa zameriava na strojársky priemysel a vyrába komponenty pre automobilový, letecký priemysel a pre Formulu 1.

Do Prievidze²⁰ prichádza aj nemecký investor. Spoločnosť Brose tu plánuje produkciu komponentov pre automobily a zameriava sa najmä na vývoj a výrobu inováčných mechatronických systémov pre dvere, sedadlá automobilov a tiež na elektromotory. V prievidzskom priemyselnom parku preinvestuje 50 miliónov eur a vytvorí 600 pracovných miest. Celkovo v rámci priemyselného parku plánuje investor nadobudnúť pozemky vo výmere približne 25 hektárov. S výstavbou haly chce investor začať ešte v roku 2015. Produkciu plánuje spustiť v lete roku 2016.

¹⁹ <http://www.pdinvest.sk/rubig>

²⁰ <http://www.prievidza.sk/spravodajstvo/nemecky-investor-brose-v-prievidzi-vytvori-600-pracovnych-miest/>

Hornonitrianske bane Prievidza, a. s., sú dominantným zamestnávateľom v okrese so sídlom v Prievidzi. Ďalšími najväčšími zamestnávateľmi v meste Prievidza sú: Nestlé Slovensko, s. r. o., COOP Jednota, s. d., GeWiS Slovakia s. r. o., HORNONITRIANSKE BANE zamestnanecká, akciová spoločnosť a SAD Prievidza, a. s. (viď tab. č. 3.7)²¹.

Tab. č. 3.7: Najväčší zamestnávatelia so sídlom v meste Prievidza v roku 2014

Číslo	Názov PO / SK NACE	Počet zamestnancov	Tržby
1	Hornonitrianske bane Prievidza, a.s. v skratke HBP, a.s., Matice slovenskej 10, 971 01 Prievidza / 05200 Ťažba lignitu	3000 - 3999	123 503 370 €
2	Nestlé Slovensko s.r.o., Košovská cesta 11, 971 27 Prievidza / 10890 Výroba ostatných potravinárskych výrobkov i. n.	500-999	155 828 924 €
3	GeWiS Slovakia s. r. o., Vápenická 30, 971 01 Prievidza / 28150 Výroba ložísk, ozubených kolies, prevodových a ovládacích prvkov	500-999 (2013)	63 116 730 €
4	COOP Jednota Prievidza, spotrebné družstvo, A. Hlinku I. 437, 971 68 Prievidza / 47110 Maloobchod v nešpecializovaných predajniach najmä s potravinami, nápojmi a tabakom	500-999	47 219 593 €
5	HORNONITRIANSKE BANE zamestnanecká, akciová spoločnosť (v skratke HBz., a.s.) Matice slovenskej 10, 971 01 Prievidza / 28920 Výroba strojov pre baníctvo, ťažbu a stavebníctvo	250-499 (2013)	18 705 080 €
6	SAD Prievidza a.s., Ciglianska cesta 1, 971 36 Prievidza / 49310 Mestská alebo prímestská osobná pozemná doprava	250-499 (2013)	10 588 640 €

V rámci hodnotenia podnikov Slovenska *TREND* 273 sa v roku 2014 podľa údajov za rok 2013 umiestnil spomedzi podnikov so sídlom v Prievidzi najlepšie GeWiS Slovakia, s.r.o. na 23. mieste (viď tab. č. 3.8).

Tab. č. 3.8: Firma roka²²

„TOP 273“ – výročná cena TRENDU za mimoriadne podnikateľské výsledky		
Firma	Rentabilita kapitálu 2013 (%)	poradie v rámci SR
GeWiS Slovakia, s.r.o.	46,	23.

Zdroj: *TREND* (2014)

²¹ Údaje prezentované sú len orientačné, dáta dostupné v intervaloch (napr. 500 - 999 alebo 3 000-3 999). HBP, a. s. sa uvádza napriek tomu, že v meste Prievidza má sídlo a prevádzky sú aj mimo mesto.
Zdroj: www.finstat.sk

²² Pri posudzovaní podnikateľských výsledkov pre cenu „firma roka“, ktorú každoročne udeľuje týždenník *TREND*, sa posudzuje rast tržieb, pridanej hodnoty, prevádzkový zisk a odpisy a rentabilita tržieb, kapitálu a aktív v danom roku. Do hodnotenia sa kvalifikovalo 273 spoločností, ktorých tržby za rok 2013 prevýšili hranicu 20 mil. eur a EBITDA bola vyššia ako 2 mil. eur. Vylúčené boli spoločnosti, ktoré v niektorom z hodnotených rokov hospodárili so stratou alebo nezverejnili údaje potrebné na hodnotenie.

3.3 ABSORPČNÝ POTENCIÁL JEDNOTLIVCOV A DOMÁCNOSTÍ

Druhou stranou „mince ekonomického potenciálu územia“ sú absorpčné schopnosti jednotlivcov uspieť na trhu (práce) a schopnosti jednotlivcov a celých rodín zabezpečiť si dostatočné príjmy a celkovo majetok pre plnohodnotný život. Predpokladom toho sú tak vytvorené podmienky a také schopnosti ľudí, ktoré vedú k ich čo najväčšej pružnosti, dynamike a aktivite na trhu (práce).

3.2.1 SCHOPNOSTI A DYNAMIKA PRACOVNEJ SILY

Kvalita pracovnej sily priamo vychádza z kvality ľudských zdrojov v území (viď kapitola 2).

Spomedzi ²³ uchádzačov o zamestnanie tvorili k 31.12.2014 v okrese Prievidza oproti priemeru Trenčianskeho kraja relatívne viac občania so ZP. Občania so ZP predstavovali 8,3 % všetkých uchádzačov o zamestnanie oproti priemeru kraja 5,6 %. Naopak relatívne menej bolo absolventov škôl 8,2 % u všetkých uchádzačov o zamestnanie oproti priemeru kraja 8,2 %.

Jedným z ukazovateľov absorpčného potenciálu je schopnosť zamestnať sa. **Ekonomicky aktívnych** ²⁴ v meste bolo spolu (24 316) a nezamestnaných (3 313) podľa dostupných údajov z posledného sčítania obyvateľov 2011 (máj).

O miere mobility a dynamiky pracovnej sily vypovedá dochádzka do práce mimo svojho bydliska. Podľa posledného sčítania obyvateľstva mesta (2011) bolo odchádzajúcich v rámci okresu spolu (4625) odchádzajúcich do iných okresov spolu (1742) odchádzajúcich do zahraničia (1376). Najviac z nich sa presúvalo za prácou v rámci okresu, predovšetkým smerom z Prievidze do Novák (1 679), Bojníc (1 017) a Handlovej (309). Mesto tak „služí ako spáľňa“ pre významnú časť ľudí v produktívnom veku v Prievidzi (viď kapitola 8).

3.3.2 PRÍJMOVÁ A MAJETKOVÁ SITUÁCIA OBYVATEĽOV

Finančným základom absorpčného potenciálu sú príjmové a majetkové pomery jednotlivcov a rodín.

Priemerná mesačná mzda v okrese Prievidza v roku 2014 dosiahla úroveň: 811,-- Eur. V Trenčianskom samosprávnom kraji bola priemerná mesačná mzda 779,-- Eur. Priemernú mesačnú mzdu v ekonomike Slovenska v roku 2014 bola 858,-- Eur.

Obyvatelia mesta Prievidza mali prevažne výmeru obytnej plochy medzi 40 – 80 (v m²) podobne aj priemer TSK a Slovenska. Podľa formy vlastníctva: vlastné byty v byt. domoch (11 763), obecné byty (445), družstevné byty (1 652) iné (969) a byty vo vlast. rodin. domoch (2 149) sčítanie obyvateľstva (2011). V rámci TSK a Slovenska tiež prevažovalo osobné vlastníctvo.

3.4 VPLYV SAMOSPRÁVY NA EKONOMIKU V MESTE

Na regionálnej úrovni významne ovplyvňuje rozhodovania ekonomických subjektov na trhu nielen (centrálna) vláda, ale aj samospráva: na miestnej úrovni najmä miestna samospráva. Mesto Prievidza (obdobne ako iné mestá) realizuje svoju ekonomickú politiku prostredníctvom regulačných opatrení a iných programov vo vzťahu podnikaniu a prostredníctvom rozpočtovej politiky a finančného hospodárenia mesta.

3.4.1 REGULAČNÉ OPATRENIA MESTA VO VZŤAHU K PODNIKANIU A OBCHODOVANIU

Mesto Prievidza vychádza vo svojej politike, realizovanej najmä prostredníctvom prijímania všeobecne záväzných nariadení (VZN: *zverejnených na oficiálnej internetovej stránke mesta Prievidza* <http://www.prievidza.sk.>), z legislatívnych noriem prijatých na celonárodnej úrovni.²⁵

²³ Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Bratislava. Pozn: Uvádzané štatistické údaje sú ku dňu spracovania predbežného charakteru nakoľko po nasadení nového IS prebieha konsolidácia a synchronizácia údajovej základne a doladenie spôsobu spracovania jednotlivých štatistických ukazovateľov.

²⁴ Štatistický úrad SR: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov v roku 2011.

²⁵ Predovšetkým zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy, zákon 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy, zákon 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady a zákon č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky.

3.4.2 CELKOVÝ DLH

Celková zadlženosť mesta ²⁶ k 31.12.2014 dosiahla 6 312 302,2 € čo predstavuje 27,6 % k bežným príjmom v r. 2013, ktoré boli vo výške 22 740 366 €, a tým mesto dodržalo § 17 ods. 6a) zák. č. 583/2004 Z.z..

3.5 ZHRNUTIE

V kapitole sa venuje pozornosť predovšetkým identifikovaniu hlavných charakteristík, ktoré sa týkajú produkčného potenciálu (vyjadrujúceho schopnosť tvorby zdrojov) v meste Prievidza a jeho okolí, absorpčného potenciálu v meste (daného príjmovou sebestačnosťou a pružnosťou ľudí v ňom) a vplyvu samosprávy na ekonomiku v meste, resp. v širšom (spádovom) území.

Pre nemalú časť pracovnej sily mesta Prievidza je typická miera mobility, čo súvisí najmä s presúvaním za prácou predovšetkým do Novákoch, Bojníc, iných okresov a zahraničia.

Počet živnostníkov v meste Prievidza bol v roku 2008 (3 849) a klesal na (3 089) r. 2014. Naopak od roku 2010 sa každoročne zväčšoval počet právnických osôb ziskových z (1 144) na (1 439) r. 2014. Podobný jav poklesu počtu živnostníkov bol na úrovni Trenčianskeho kraja a Slovenskej republiky (od r. 2009).

Potenciál podnikania a cestovného ruchu nie je využitý. Počet prenocovaní návštevníkov klesal, spolu bol v roku 2007 (62 202) a v roku 2014 (34 198). Vysoká miera závislosti produkcie a zamestnanosti v regióne od jedného podniku v banskom priemysle HBP, a. s. je riziková.

Do Prievidze prichádza nemecký investor, spoločnosť Brose tu plánuje produkciu komponentov pre automobily. V prievidzskom priemyselnom parku preinvestuje 50 miliónov eur.

3.6 ZDROJE

1. Balcerowicz, L. (2000): Sloboda a rozvoj. Edícia OS. Kalligram, Bratislava, s. 45.
2. <http://jaspi.justice.gov.sk>
3. <http://www.etrend.sk>
4. www.finstat.sk
5. <http://www.pdinvest.sk/rubig/>
6. Prievidza Invest (2015)
7. <http://www.prievidza.sk>
8. <http://www.prievidza.sk/spravodajstvo/nemecky-investor-brose-v-prievidzi-vytvori-600-pracovnych-miest/>
9. Štatistický úrad SR: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov v roku 2011.
10. Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Bratislava.
11. Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy, zákon 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy, zákon 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady a zákon č. 416/2001 Z.z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky.
12. Záverečný účet mesta Prievidza za rok 2014 a hodnotiaca správa o plnení rozpočtu mesta Prievidza za rok 2014. s.11.

²⁶ Záverečný účet mesta Prievidza za rok 2014 a hodnotiaca správa o plnení rozpočtu mesta Prievidza za rok 2014. s.11.

4. SOCIÁLNY POTENCIÁL

4.1 RÁMCOVÉ VÝCHODISKÁ

Sociálny potenciál (nielen) na území mesta Prievidza a jeho okolia priamo vyplýva z ľudského potenciálu z mimoekonomického (viď kapitola 2) aj ekonomického hľadiska (viď kapitola 3), ako aj z ochoty a schopností jednotlivcov vytvárať zdroje určené aj na financovanie sociálnej sféry. Pri hodnotení sociálneho potenciálu je dôležité vyhodnotiť mieru schopností ľudí v sociálnych problémoch (napríklad spojených s „dlhodobou“ nezamestnanosťou) a schopnosti vymaniť sa z nich.

Kľúčovou otázkou je, či obyvatelia v danom regióne sú pripravení a či (sú vytvorené podmienky) na praktické uplatňovanie princípu osobnej zodpovednosti, svojpomoci a dobrovoľnej solidarity.

Práve dobrovoľná solidarita a prirodzená iniciatíva ľudí zdola pomáhať si sú podstatnými podmienkami úspešnosti v ekonomickej a v sociálnej sfére v danom území. Tak ako je trh charakterizovaný dobrovoľnými výmenami statkov medzi dopytujúcimi a ponúkajúcimi, základom dobre fungujúcich sociálnych vzťahov v spoločnosti je dobrovoľná solidarita. Prirodzenými inštitúciami, ktoré ju dokážu zabezpečiť, sú primárne rodina a následne iní blízki, priatelia a všetky formy súkromných poskytovateľov sociálnych služieb a iných podpôr – občianske združenia, cirkev a iné súkromné a na dobrovoľnej báze fungujúce spoločenstvá.²⁷

Až keď zlyhajú všetky prirodzené inštitúcie (jednotlivec – rodina – charita) je rad na samosprávu, ktorá má v súčasnosti viac kompetencií a možností pôsobenia v sociálnej oblasti, aj keď sú naďalej obmedzené a nie sú dostatočne jednoznačne vymedzené.²⁸ Samospráva by tak ako i centrálna vláda nemala nahrádzať osobnú zodpovednosť ľudí. Naopak, mohla by podať pomocnú ruku tým, ktorí sú z objektívnych dôvodov znevýhodnení a nedokážu sa sami o seba postarať.

Z týchto dôvodov je v kapitole predovšetkým venovaná pozornosť:

- jednotlivcom v cieľových skupinách s potenciálnym dopytom po sociálnej a zdravotnej starostlivosti, sociálnej a zdravotnej vybavenosti (cieľových skupín) ľudí v meste a jeho okolí, sociálnej politike a inému vplyvu samosprávy na sociálny potenciál v území mesta Prievidza a jeho zázemia.

4.2 CIEĽOVÉ SKUPINY OBČANOV SOCIÁLNEJ A ZDRAVOTNEJ STAROSTLIVOSTI

Z pohľadu potenciálneho dopytu po sociálnej a zdravotnej starostlivosti ide o cieľové skupiny obyvateľov:

- nezamestnaní, primárne „dlhodobo“ nezamestnaní, ľudia v hmotnej núdzi, starší ľudia s oslabeným zdravím, zdravotne (ťažko) postihnutí a ľudia s inými zdravotnými problémami, ľudia, ktorí sú alebo môžu byť z iných dôvodov objektom sociálnej politiky.

4.2.1 NEZAMESTNANÍ, PREHEAD UCHÁDZAČOV O ZAMESTNANIE PODĽA DĹŽKY EVIDENCIE (VZDELANIA, VEKU A PROFESIE POSLEDNÉHO ZAMESTNANIA)

Nízka tvorba pracovných miest v súkromnej sfére a nedostatočná absorpčná schopnosť pracovnej sily spôsobujú vo všeobecnosti, že ľudia sa dostávajú na dlhšie mimo pracovný pomer. K 31.12.2014 dosiahla v okrese²⁹ miera evidovanej nezamestnanosti 12, 7 % (zatiaľ čo priemerná na Slovensku bola 12, 9 %). V meste počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie v rokoch 2009 až 2011 stúpala na 3 748 obyvateľov. V r. 2012 pokles o 66. V r. 2013 nárast o 177. V r. 2014 pokles o 179. Počet evidovaných uchádzačiek o zamestnanie od roku 2009 stúpala s výnimkou roku 2012 (viď tab. č. 4.1.).

Tab. č. 4.1: Počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie k 31. 12.

Ukazovateľ	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie spolu	1 905	1 798	3 145	3 367	3 748	3 682	3 859	3 680
Počet evidovaných uchádzačiek o zamestnanie	1 084	1 016	1 648	1 767	1 937	1 931	1 946	1 956

Zdroj: Štatistický úrad SR (2015)

²⁷ Gonda et al. (2005).

²⁸ Prikladom sú problémy s pretrvávajúcimi „delenými“ kompetenciami v sociálnych službách.

²⁹ Miera evidovanej nezamestnanosti po obciach a mestách sa nesleduje. Pozn: Uvádzané štatistické údaje (miera evidovanej nezamestnanosti) sú ku dňu spracovania predbežného charakteru nakoľko po nasadení nového IS prebieha konsolidácia a synchronizácia údajovej základne a doladenie spôsobu spracovania jednotlivých štatistických ukazovateľov. Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Bratislava (2015).

Podľa dĺžky evidencie ³⁰ najväčší počet UoZ z celkovej evidovanej nezamestnanosti (r. 2013 a 2014) bol u nezamestnaných do 6 mesiacov a nad 48 mesiacov.

Najväčší počet UoZ z celkovej evidovanej nezamestnanosti (r. 2013 a 2014) v meste podľa dosiahnutého vzdelania bol u: úplne stredné odborné a stredné odborné vzdelanie, potom nasleduje základné vzdelanie a z pohľadu veku pracovná sila medzi 20 až 29 rokov a 50 až 60 rokov.

Podľa profesie posledného zamestnania najväčší počet UoZ z celkovej evidovanej nezamestnanosti (r. 2013 a 2014) bol u: pomocníci a nekvalifikovaní pracovníci, pracovníci v službách a obchode, potom nasledujú kvalifikovaní pracovníci a remeselníci.

4.2.2 ĽUDIA V HMOTNEJ NÚDZI

Nezamestnaní a predovšetkým “dlhodobí” nezamestnaní sa často dostávajú do situácie, keď nemajú dostatočné príjmové a nezriedka ani majetkové prostriedky na svoje primerané prežitie. Práve títo ľudia sa stávajú objektom sociálnej politiky, v súčasnosti na Slovensku do určitej miery realizovanej aj na decentralizovanej úrovni.³¹

Je striktné adresný systém na dávky v hmotnej núdzi zameraný iba skutočne chudobným, teda na podporu podľa jasne posúdenej a objektívne preukázateľnej potreby jednotlivca, respektíve rodiny.³²

Počet poberateľov dávok v hmotnej núdzi a počet posudzovaných osôb v meste Prievidza ³³ (viď tab. č.4.2.).

Tab. č. 4.2: Počet poberateľov dávok hmotnej núdzi a počet posudzovaných osôb.

Rok	Počet poberateľov	Počet posudzovaných osôb
2009	1 516	2 210
2010	1 676	2 426
2011	1 691	2 402
2012	1 610	2 251
2013	1 683	2 268
2014	1 558	2 081

Počet poberateľov dávky v hmotnej núdzi zodpovedal v roku 2014 cca 3 % obyvateľov Prievidze. Najvýraznejší problém z nich vo vzťahu k opätovnému zamestnaniu predstavujú ľudia s minimálnou alebo nijakou kvalifikáciou.

4.2.3 STARŠÍ ĽUDIA S OSLABENÝM ZDRAVÍM

Aj keď staroba nie je automaticky spojená s chorobou a odkázanosťou od pomoci iných, platí, že so zvyšujúcim sa vekom sa zvyšuje a zreálňuje pravdepodobnosť chorobnosti a sociálnej odkázanosti starších občanov. Preto sú starší s oslabeným zdravím ďalšou cieľovou skupinou ľudí, ktorá si navyše vyžaduje osobitnú pozornosť kvôli rýchlo sa zvyšujúcim sa nárokom na krátkodobú a dlhodobú starostlivosť sociálneho a zdravotníckeho charakteru, tak doma, ako aj v komunite a stále menej aj v inštitucionálnej starostlivosti. To vytvára tlaky už v súčasnosti na takýto druh služieb, čoraz viac s orientáciou na integrovanú dlhodobú starostlivosť, prepájajúcu opatrovanie a ošetrovanie starých občanov s oslabeným zdravím a s neschopnosťou sa o seba (dostatočne) postarať.

Z vyššie uvedeného dôvodu už dnes vyplýva určitý tlak na financovanie takýchto rastúcich nárokov. Rastúci pomer medzi počtom ľudí v poproduktívnom veku k tým v produktívnom veku ³⁴ znamená pomalší rast tvorby zdrojov, okrem iného potrebných aj na sociálnu a zdravotnú starostlivosť pre starších. V meste Prievidza dochádza k zvyšovaniu počtu osôb nad 65 rokov, napríklad z 5 182 v roku 2007 na 7 091 v roku 2014 (viď kapitola 2).

³⁰ Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Bratislava (2015). Pozn: *Uvádzané štatistické údaje sú ku dňu spracovania predbežného charakteru nakoľko po nasadení nového IS prebieha konsolidácia a synchronizácia údajovej základne a doladenie spôsobu spracovania jednotlivých štatistických ukazovateľov.* V predchádzajúcom období od roku 2007 - 2012 sa UoZ v štruktúre profesia posledného zamestnania, nesledovali.

³¹ V podmienkach Slovenska sa vymedzujú ľudia v hmotnej núdzi (čo je stav blížiaci sa k chudobe) podľa zákona č. 417/2013 o pomoci v hmotnej núdzi a doplnení niektorých zákonov, ktorý stanovuje, že v hmotnej núdzi je ten, koho príjem nedosahuje zákonom stanovené životné minimum.

³² Za chudobného považujeme človeka, ktorý nemá príjmové a majetkové prostriedky na zabezpečenie existenčného minima. Pod existenčným minimom chápeme dostatok prostriedkov na nevyhnutné podmienky na prežitie, ako jedno teplé jedlo denne a základné ošatenie a prístrešie. To je hranica, po ktorú možno akceptovať vládou vynucovanú a z „verejných zdrojov“ (daní a sociálnych odvodov) financovanú sociálnu solidaritu, i to však adresne tomu, kto je skutočne chudobný. Chudobným reálne nie je ten, kto sice má relatívne nízky pracovný alebo sociálny príjem, pritom však vlastní dom, prípadne aj auto. Chudobným nie je ani človek, ktorý má menší príjem ako je stredný príjem v krajine (čo prezentuje metodika EÚ ako tzv. relatívnu chudobu).

³³ Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava.

³⁴ Obdoba miery závislosti dôchodcov od prispievateľov na dôchodky (Dependency Ratio).

4.2.4 ZDRAVOTNE (ŤAŽKO) POSTIHNUTÍ A ĽUDIA S INÝMI ZDRAVOTNÝMI PROBLÉMAMI

Popri starších občanoch s oslabeným zdravím sú ďalšími, ktorí potrebujú pomoc iných, zdravotne a inak ťažko postihnutí. V roku 2014 bolo ³⁵ v meste 1 951 ťažko zdravotne postihnutých občanov, 1 863 ťažko zdravotne postihnutých občanov-sprievodca a spolu občanov 3 814 ťažko zdravotne postihnutých – držiteľov preukazu občana s ťažkým zdravotným postihnutím (čo zodpovedalo cca 8 % zo všetkých obyvateľov v meste, r. 2005 – 4, 3% obyvateľov).

Inou možnosťou, ako odhadnúť, koľkí majú vážnejšie dlhodobé zdravotné problémy, je počet invalidných dôchodcov, alebo poberateľov dôchodkov (len do určitej miery). Podľa údajov Sociálnej poisťovne ³⁶ sa počet invalidných dôchodkov v meste zvýšil (2 851) v roku 2007 na (3 485) v roku 2014.

Brzdiacim vo vzťahu k ekonomickému rozvoju môžu byť pracovná neschopnosť (fyzicke osoby nemocensky poistené rok 2014). U ukazovateľa dosahuje okres Prievidza hodnotu: 3, 3 %-nú pracovnú neschopnosť (oproti 3, 9% v priemere na Slovensku a 3, 9% v Trenčianskom kraji).

4.2.5 ĽUDIA Z INÝCH DÔVODOV OBJEKTOM SOCIÁLNEJ POLITIKY

Okrem uvedených jednotlivcov a niekedy aj rodín ešte spomeňme niektoré ďalšie skupiny ľudí, ktoré sú alebo môžu byť objektom sociálnej politiky z iných ako z už vyššie spomínaných dôvodov. Patria k nim napríklad deti odkázané na pomoc cudzích, keďže sú siroty alebo sa rodičia alebo iní príbuzní nechcú o ne starať. Alebo siroty, polosiroty sa stávajú opustenými občanmi v živote.

Podľa sčítania obyvateľov mesta ³⁷ (2011) bol počet rodín osamelých otcov (465) a rodín osamelých matiek (2 257).

Ďalšou skupinou občanov sú najťažšie prispôsobiví a problémoví. Patria k nim predovšetkým mnohí spomedzi Rómov, nie na základe ich etnickej príslušnosti, ale kvôli problémom ako chudoba, nízka hygiena či nízka vzdelanosť, ktoré sa koncentrujú v značnej miere u Rómov.

Ostatnou skupinou občanov, ktorí sú neprispôsobiví, problémoví a v niektorých prípadoch aj rizikovní pre iných, sú bezdomovci, občania po výkone trestu, narkomani a iní.

³⁵ Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava.

³⁶ Sociálna poisťovňa Bratislava.

³⁷ Štatistický úrad SR: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov v roku 2011.

4.2 SOCIÁLNA A ZDRAVOTNÁ VYBAVENOSŤ

Po stručnom zhodnotení potenciálneho dopytu po sociálnej a zdravotnej starostlivosti v meste Prievidza má význam uviesť ich ponuku, osobitne ponuku sociálnych služieb sociálneho aj zdravotného charakteru. Zhodnotenie vybavenosti sociálnym a zdravotným štandardom je dôležité tak z kvantitatívneho, kvalitatívneho, ako aj finančného hľadiska. V tejto fáze prác sa zameriavame na vyhodnotenie sociálnej a zdravotnej vybavenosti na území mesta Prievidza z kvantitatívneho pohľadu.

4.3.1 SOCIÁLNA VYBAVENOSŤ

Tab. č. 4.3 : Vývoj počtu vybraných ZSS v meste Prievidza

zariadenia sociálnych služieb		2007	2014
domovy sociálnych služieb pre deti	počet zariadení	2	2
	počet miest	54	70
zariadenia pre seniorov	počet zariadení	0	1
	počet miest	0	250
domovy dôchodcov	počet zariadení	1	-
	počet miest	150	-
domovy sociálnych služieb pre dospelých	počet zariadení	1	1
	počet miest	52	74
domov detí	počet zariadení	0	1
	počet miest	0	26

Sociálna vybavenosť na danom území sa zvyčajne posudzuje v prvom kroku prostredníctvom posúdenia rozsiahlosti dominantne inštitucionálnej siete sociálnych služieb. Kapacitu v inštitucionálnej sociálnej starostlivosti vyjadruje napríklad počet miest v zariadeniach sociálnych služieb (ZSS) (viď tab. č. 4.3.).

Pozn. domovy dôchodcov sú od r. 2009 premenované na zariadenia pre seniorov.

Veľkosť kapacity v zariadeniach by mohla byť kompenzovaná domácou a komunitnou starostlivosťou, pokiaľ možno čo najviac spravovanou a financovanou súkromnými subjektmi. Lenže služby sociálnej starostlivosti na Slovensku všeobecne, rovnako aj v Prievidzi, sú stále poskytované v prevažnej miere inštitucionálne, navyše najmä vo verejných zariadeniach.

Zdroj: Štatistický úrad SR a Mestský úrad v Prievidzi

Mesto Prievidza k 31.12. 2014 počet zariadení sociálnych služieb :

- domovy sociálnych služieb pre deti – počet 2, (*Nový domov, n.o., K. Kuzmányho 35, Prievidza, kapacita 24 miest/ DOMINO – centrum sociálnych služieb, Veterná č. 11, Prievidza, kapacita 46 miest*), domov detí – počet 1, (*Detský domov, Ul. Š. Závodníka 494/24, Prievidza, kapacita 76 miest (prevádzka Prievidza 26 miest, Handlová 30 miest a Veľké Uherce 20 miest)*),
- zariadenia pre seniorov – počet 1, (*ZpS, Ul. J. Okáľa 6, kapacita 250 miest, (prevádzka J. Okáľa 6, 166 miest a prevádzka M. Rázusa 17, 84 miest)*),
- domovy sociálnych služieb pre dospelých – počet 1, (*HUMANITY – centrum sociálnej pomoci, Viničná č. 17, Prievidza, kapacita 59 miest, prevádzkujú aj Útulok v Prievidzi s kapacitou 15 miest*),

V zriaďovateľskej pôsobnosti mesta je aj Harmónia, n.o., Prievidza, prevádzkuje na Košovskej ceste Útulok s kapacitou 25 miest. A zariadenie núdzového bývania s kapacitou 16 miest.

V meste v súčasnosti pôsobí 73 opatrovateliek, ktoré zabezpečujú starostlivosť priemerne 125 klientom. Opatrovateľská služba je poskytovaná prevažne občanom, ktorých zdravotný stav je dočasne, alebo trvalo zhoršený a osoby v dôchodkovom veku, ktoré nedokážu fyzicky ani sociálne fungovať na dostatočnej úrovni. Najväčšmi je zastúpená skupina seniorov, ktorí dosiahli dôchodkový vek.

4.3.2 ZDRAVOTNÁ VYBAVENOSŤ

V meste Prievidza bolo praktických lekárov pre dospelých 21 a pre deti 12 (viď tab. č. 4.4).

Tab. č. 4.4: Vybrané zdravotnícke zariadenia v meste Prievidza

zdravotnícke zariadenia	2007	2013
polikliniky samostatné	0	1
nemocnice všeobecné a špecializované	0	0
liečebne, domy ošet.starost., hospice,	0	0
samostatné ambulancie praktického lekára pre dospelých	19	21
samostatné ambulancie praktického lekára pre deti	14	12
rýchla zdravotnícka pomoc	0	2

V meste Prievidza od októbra r. 2008 funguje uniklinika, pričom komplexnú zdravotnú starostlivosť obyvateľom mesta (a okresu) Prievidza poskytuje Nemocnica s poliklinikou Prievidza so sídlom v Bojniciach.

Zdroj: Štatistický úrad SR (2015)

4.4 VPLYV SAMOSPRÁVY NA SOCIÁLNY POTENCIÁL V MESTE

Na samosprávnú úroveň bola prenesená určitá zodpovednosť za výkon politiky v oblasti sociálnej pomoci.³⁸ Miestna samospráva má na starosti predovšetkým výkon sociálnych služieb, medzi ktoré sa podľa zákona o sociálnych službách³⁹ zaraďujú: opatrovateľská služba, spoločné stravovanie – sociálna služba v jedálni, prepravná služba, odľahčovací služba, sociálna služba poskytovaná v zariadení pre seniorov, v dennom stacionári, v zariadení opatrovateľskej služby atď. Tieto sociálne služby sú zamerané najmä na sociálnu pomoc starším a (ťažko) zdravotne postihnutým. Mesto však má tiež úlohu napríklad pri zabezpečovaní prác pre nezamestnaných pri odpracovaní základnej dávky. Samospráva poskytuje v rámci rozpočtu mesta jednorázové dávky v hmotnej núdzi občanom, príspevok pri narodení dieťaťa.

Mesto Prievidza sa riadi zákonmi a ďalšími celoštátnymi normami a svoju sociálnu politiku uskutočňuje prostredníctvom prijímania všeobecne záväzných nariadení a prostredníctvom rozpočtovej politiky.

4.5 ZHRNUTIE

V kapitole je venovaná pozornosť predovšetkým identifikovaniu váhy ľudí v cieľových skupinách s potenciálnym dopytom po sociálnej a zdravotnej starostlivosti v meste, prípadne aj okrese Prievidza, sociálnej a zdravotnej vybavenosti (cieľových skupín) ľudí v meste a jeho okolí a informácia vplyvu samosprávy na sociálny potenciál v území mesta Prievidza jeho okolia.

Medzi cieľové skupiny pre účely tejto kapitoly sme zaradili nezamestnaných, primárne “dlhodobo” nezamestnaných, ľudí v hmotnej núdzi, starších s oslabeným zdravím, ťažko zdravotne a inak postihnutých, resp. i ľudí s inými zdravotnými problémami, či ľudí, ktorí sú alebo môžu byť z iných dôvodov objektom sociálnej politiky (rodiny osamelých otcov a matiek, rómovia, bezdomovci, narkomani a pod.)

Nezamestnanosť (počet) je v súčasnosti problém v Prievidzi. Podľa profesie posledného zamestnania najväčší počet UoZ z celkovej evidovanej nezamestnanosti (r. 2013 a 2014) bol u: pomocníci a nekvalifikovaní pracovníci, pracovníci v službách a obchode.

Pribudol počet občanov mesta ťažko zdravotne postihnutých – držiteľov preukazu občana s ťažkým zdravotným postihnutím. Zväčšoval sa počet invalidných dôchodcov.

Jedným z dôležitých predpokladov zabezpečovania rastúcich nárokov, ktoré vyplývajú zo starnutia populácie, je a v budúcnosti bude (vytvorenie podmienok pre) využitie potenciálu pre domácu opatrovateľskú a ošetrovateľskú starostlivosť v meste a okolí.

4.6 ZDROJE

1. Gonda, P. – Novota, M. – Dostál, O. (2005): Návrh sociálnej reformy na Slovensku. Stála konferencia občianskeho inštitútu, Bratislava, 76 s.
2. Sociálna poisťovňa Bratislava
3. Štatistický úrad SR: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov v roku 2011.
4. Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava
5. Vaňo, B. a kol. (2005): Populačný vývoj v Slovenskej republike 2004. INFOSTAT, Bratislava.
6. Zákon č. 417/2013 Z.z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov
7. Zákon č. 448/2013 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov

³⁸ Zákon č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách

³⁹ Zákon č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách

5. OBČIANSKA INFRAŠTRUKTÚRA

5.1 ŠKOLY

Kompetencie v oblasti školstva boli na obce a mestá prenesené zo štátnej správy v rámci procesu reformy verejnej správy zákonom č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky, ktorého ustanovenia týkajúce sa školstva nadobudli účinnosť 1. júla 2002. Samospráva obce vykonáva kompetencie vo vzťahu k základným školám ako prenesený výkon štátnej správy, do jej originálnej samosprávnej pôsobnosti patria základné umelecké školy, materské školy, školské kluby detí, centrá voľného času, zariadenia školského stravovania pre žiakov základných škôl a pre deti materských škôl.⁴⁰

5.1.1 ŠTRUKTÚRA ŠKÔL A VZDELÁVACÍCH ZARIADENÍ

V meste Prievidza pôsobí 13 materských škôl (11 v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta z toho na Ul. V. Clementisa s jednou špeciálnou triedou, jedna súkromná a cirkevná materská škola), 10 základných škôl (7 základných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta, jedna súkromná a cirkevná základná škola, jedna Spojená škola internátna - špeciálna základná šk. zriaďovateľom je Okresný úrad v Trenčíne), 7 stredných škôl (2 gymnázia, z toho 1 cirkevné gymnázium a stredná odborná škola ako spojená škola, 1 obchodná akadémia, 2 SOŠ, 1 Spojená škola, 1 Súkromná stredná odborná škola) a ďalších inštitúcií poskytujúcich vysokoškolské a celoživotné vzdelávanie. S výnimkou jednej cirkevnej materskej, základnej, strednej školy a gymnázia, jednej súkromnej materskej a základnej, jednej spojenej školy internátnej, ktorých zriaďovateľom je Okresný úrad v Trenčíne, sa ostatné materské, základné a stredné školy na území mesta nachádzajú v zriaďovateľskej pôsobnosti mestskej alebo krajskej samosprávy.⁴¹ V zriaďovateľskej pôsobnosti mesta sa nachádza aj jedna základná umelecká škola a centrum voľného času. Na území mesta pôsobia dve súkromné základné umelecké školy.

Tab. č. 5.1: Materské školy v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Prievidza

ulica	počet tried celode. starostlivosť	počet detí celode. starostlivosť	počet tried polde. starostlivosť	počet detí polde. starostlivosť
Ul. A. Mišúta 2	6	133	0	0
Ul. D. Krmana 6	5	106	0	13
Ul. P. Dobšínskeho 5	3	54	0	1
Ul. J. Matušku 1	6	110	0	11
Ul. M. Gorkého 2	6	132	0	0
Ul. M. Mišíka 15	5	105	0	0
Malonecplánská ul. 37	3	58	0	1
Nábr. sv. Cyrila 28	6	130	0	7
Ul. P. Benického 1	5	115	0	0
Ul. V. Clementisa 12	5	113	0	0
Športová ul. 34	4	83	0	1
spolu	54	1 139	0	34

5.1.2 MATERSKÉ ŠKOLY

Počet materských škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Prievidza 11 (viď tab. č. 5.1.). Na území mesta, sa nachádza jedna súkromná spojená materská škola (Ul. L. Ondrejova 28) počet tried celodenn. starostlivosť (4) a počet detí (59). Na území mesta, sa nachádza jedna cirkevná materská škola (A. Hlinku 44) počet tried celodenn. starostlivosť (1) a počet detí (21), počet tried poldenn. starostlivosť (1) a počet detí (11). Materské školy v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta navštevovalo v školskom roku 2014/2015 spolu 1 148 detí a bolo v nich zriadených 55 tried. Priemerný počet detí pripadajúcich na jednu triedu bol 20,7.

Zdroj: údaje k 15.9.2014, Centrum vedecko-technických informácií SR

⁴⁰ § 6 ods. 1 a 2 zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov

⁴¹ V zriaďovateľskej pôsobnosti krajskej samosprávy (VÚC) sa nachádzajú stredné školy.

Tab. č. 5.2: Základné školy v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Prievidza

<i>ulica základnej školy</i>	<i>počet žiakov</i>	<i>počet tried</i>
Ul. Energetikov 39	457	20
Malonecpalská ul. 37	238	13
Mariánska ul. 19	307	16
Ul. P. Dobšinského 5	354	18
Ul. P. J. Šafárika 3	365	18
Ul. Rastislavova 4	555	27
Ul. S. Chalupku 14	624	29
spolu	2 900	141

5.1.3 ZÁKLADNÉ ŠKOLY

V meste pôsobí 10 základných škôl. Zriaďovateľom 7 z nich je mesto Prievidza (viď tab. č. 5.2.). Zriaďovateľom Piaristickej základnej školy na Ul. A. Hlinku 44 je Rehoľa piaristov na Slovensku. Škola je spojená s piaristickým gymnáziom, strednou odbornou školou do Piaristickej spojenej školy Františka Hanáka.

Zdroj: údaje k 15.9.2014, Centrum vedecko-technických informácií SR

Základné školy v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Prievidza navštevovalo v školskom roku 2014/2015 spolu 2954 žiakov a bolo v nich zriadených 146 tried. To znamená, že priemerný počet tried na školu je 18, 5 a každú triedu navštevovalo priemerne 20, 3 žiakov. Zriaďovateľom Spojenej školy internátnej na ul. Úzkej 2 je Okresný úrad v Trenčíne.

5.1.4 STREDNÉ ŠKOLY, VYSOKÉ ŠKOLY A CELOŽIVOTNÉ VZDELÁVANIE

V meste pôsobí 7 stredných škôl: 1 gymnázium, 1 gymnázium a stredná odborná škola ako spojená škola, 1 obchodná akadémia, 2 stredné odborné školy, 1 Spojená škola a 1 Súkromná stredná odborná škola.

Tab. č. 5.3: Stredné školy na území mesta Prievidza

<i>škola</i>	<i>adresa</i>	<i>zriaďovateľ</i>
Piaristická spojená škola Františka Hanáka (Gymnázium, Stredná odborná škola)	Ul. A. Hlinku 44	Rehoľa piaristov na Slovensku
Gymnázium V. B. Nedožerského	Ul. Matice slovenskej 16	TSK
Obchodná akadémia	Ul. F. Madvu 2	TSK
Stredná odborná škola obchodu a služieb	Nábr. J. Kalinčiaka 1	TSK
Stredná odborná škola	T. Vansovej 32	TSK
Spojená škola	Nábřežie J. Kalinčiaka 4	Okresný úrad v Trenčíne
Súkromná stredná odborná škola	Ul. Sama Chalupku 1938/12B	“Mgr. Kristína Bátorová”

Zriaďovateľom 4 stredných škôl je Trenčiansky samosprávny kraj (TSK). Piaristické gymnázium a stredná odborná škola je spolu s materskou a základnou školou súčasťou Piaristickej spojenej školy Františka Hanáka a patrí medzi cirkevné školy, zriaďovateľom Spojenej školy je Okresný úrad v Trenčíne, riaditeľom Súkromnej strednej školy je Mgr. Kristína Bátorová (viď tab. č. 5.3.).

Zdroj: <http://www.oupd.edu.sk/>, <http://www.piaristi-pd.eu/>, <http://ssocats.sk/contact-3/>, <http://www.tsk.sk>

V meste Prievidza sa nachádza jedna stredná odborná škola ⁴² na T. Vansovej 32, ktorá má štúdijské odbory po ktorých je dopyt nielen na Slovensku v odvetviach strojársky, automobilový a elektrotechnický priemysel. V SOŠ by sa malo v škol. roku 2015/2016 v systéme duálneho vzdelávania pripravovať dvadsať žiakov u zamestnávateľa HBz., a.s., Prievidza.

Diaľkové štúdium na stredných školách v odboroch vyššie uvedené v meste nie je.

Z vysokých škôl majú v Prievidzi detašované pracoviská Fakulta riadenia a informatiky Žilinskej univerzity a detašované pracovisko Univerzita sv. Cyrila a Metoda Trnava (Fakulta sociálnych vied) v Prievidzi.

Vo vzťahu k strednému a vysokému školstvu a k celoživotnému vzdelávaniu nemá mestská samospráva zriaďovateľskú pôsobnosť.

5.1.5 UMELECKÉ ŠKOLSTVO, VOĽNOČASOVÉ AKTIVITY PRE DETI A MLÁDEŽ

V meste pôsobí Základná umelecká škola Ladislava Stančeka. Okrem ZUŠ Ladislava Stančeka pôsobia v meste 2 súkromné ZUŠ.

Centrum voľného času SPEKTRUM zabezpečuje podľa výchovného programu školského zariadenia výchovno-vzdelávaciu, záujmovú a rekreačnú činnosť detí, rodičov a iných osôb do veku 30 rokov v ich voľnom čase.

⁴² http://www.sospd.sk/moznosti-studia/dualne-vzdelavanie.html?page_id=4148

5.2 KULTÚRNE INŠTITÚCIE

Zákon o obecnom zriadení zveruje obciam do kompetencie výstavbu, údržbu a správu kultúrnych, športových a ďalších obecných zariadení, kultúrnych pamiatok, pamiatkových území a pamätihodností obce⁴³ a utváranie podmienok na kultúru, osvetovú činnosť, záujmovú umeleckú činnosť, telesnú kultúru a šport.⁴⁴ Osobitné predpisy vymedzujú úlohy miestnej samosprávy pri zabezpečovaní ochrany kultúrnych pamiatok.

Mesto Prievidza realizuje kultúrne aktivity a vytvára priestor pre ich realizáciu predovšetkým prostredníctvom ním zriadenej inštitúcie Kultúrneho a spoločenského strediska (KaSS). Z kultúrnych inštitúcií zriadených Trenčianskym samosprávnym krajom sa na území mesta Prievidza nachádzajú Regionálne kultúrne centrum, Hornonitrianske múzeum a Hornonitrianska knižnica.

5.2.1 KULTÚRNE A SPOLOČENSKÉ STREDISKO

Kultúrne a spoločenské stredisko v Prievidzi je príspevkovou organizáciou zriadenou mestom, ktorá zabezpečuje verejno-prospešné činnosti zamerané na uchovávanie a rozvoj kultúrnych tradícií, potrieb a záujmov obyvateľov mesta a jeho návštevníkov v oblasti kultúry.

Poslaním KaSS je vytvárať podmienky pre spoločensky hodnotné tvorivé kultúrne aktivity občanov a návštevníkov mesta, sprístupňovať umelecké hodnoty, vytvárať podmienky pre organizovanie a zabezpečovanie voľnočasových aktivít detí, mládeže a dospelých. Zabezpečovať pre potreby mesta organizačne a obsahovo oslavy a spoločenské podujatia, organizovať školiťské a výchovno-vzdelávacie podujatia pre všetky vekové a záujmové skupiny občanov, vytváranie podmienok na rôzne kultúrne aktivity, sprostredkovanie umeleckých hodnôt, organizovanie spoločenského života, zabezpečovanie kultúrnej rekreácie a relaxácie, podporovanie činnosti záujmových krúžkov a útvarov a podľa možností vytváranie podmienok na ich činnosť.⁴⁵

K najvýznamnejším podujatiam, ktoré KaSS pravidelne pripravuje, patria Prievidzské mestské dni, Dni dychových hudieb či tradičný Prievidzský jarmok. K novším a obľúbeným tradíciám sa tiež radí Silvestrovská zabíjačka spojená s oslavami Silvestra a vítaním nového roka.

KaSS spravuje, prevádzkuje a prenájma priestory 5 kultúrnych inštitúcií - Dom kultúry a 4 kultúrne domy.⁴⁶

5.2.2 INÉ KULTÚRNE INŠTITÚCIE

Regionálne kultúrne centrum Prievidza, Hornonitrianske múzeum, Hornonitrianska knižnica v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK.

V meste pôsobia ďalšie kultúrne inštitúcie.

Ostatná kultúrna činnosť: pravidelné regionálne televízne vysielanie v Prievidzi.

5.3 ŠPORT

Do kompetencie obcí patrí podľa zákona o obecnom zriadení aj výstavba, údržba a správa športových zariadení a utváranie podmienok pre telesnú kultúru a šport.

V meste sa nachádza športová hala, futbalový štadión, zimný štadión, počas zimnej sezóny umelá ľadová plocha na Námestí slobody. Existujú tu aj krytá plaváreň, tenisové kurty, tenisová hala, golfové ihrisko, minigolfové ihrisko, hipocentrum, squashové kurty, relaxačné a fitnesscentrá. V prevádzke je aj letisko, ktoré umožňuje komerčné lety, aj zoskoky s padákom.

V meste pôsobí veľký počet subjektov vykonávajúcich športovú, telovýchovnú alebo turistickú činnosť, ktoré ponúkajú občanom širokú škálu takýchto aktivít. Na území mesta pôsobia športové, telovýchovne alebo turistické kluby a združenia.

⁴³ § 4 ods. 3 písm. f) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení

⁴⁴ § 4 ods. 3 písm. h) cit. zákona

⁴⁵ <http://www.prievidza.sk/obyvatel/kultura/kulturne-a-spolocenske-stredisko-kass/>, <http://www.kass.sk>

⁴⁶ Kultúrne domy sa nachádzajú v častiach Necpaly, Veľká Lehôtka, Malá Lehôtka a Hradec.

5.4 ZHRNUTIE

Mestská samospráva v Prievidzi naplňa svoje zákonom stanovené kompetencie v oblasti školstva, kultúry a športu prostredníctvom viacerých inštitúcií pôsobiacich v týchto oblastiach, prostredníctvom ich finančnej podpory, ako aj finančnej podpory aktivít ďalších organizácií, vyvíjajúcich činnosť v oblasti vzdelávania, kultúry a športu. V oblasti materského a základného školstva sú inštitúcie v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta (s výnimkou – cirkev, súkromný zriaďovateľ, okresný úrad Trenčín), ktoré vykonávajú pôsobnosť v danej oblasti. Občianska infraštruktúra v oblasti kultúry a športu sa neobmedzuje len na pôsobnosť mestskej samosprávy, je tvorená podstatne širším spektrom inštitúcií a organizácií a zahŕňa mimoriadne široké spektrum činností. Aj v týchto dvoch oblastiach však patrí pôsobenie inštitúcií zriadených alebo založených mestskou samosprávou k ťažiskovým. Mesto všetkým trom oblastiam venuje systematickú pozornosť.

5.5 ZDROJE

1. <http://www.kass.sk>
2. <http://www.oupd.edu.sk/>
3. <http://www.piaristi-pd.eu/>
4. <http://www.prievidza.sk/obyvatel/kultura/kulturne-a-spolocenske-stredisko-kass/>
5. http://www.sospd.sk/moznosti-studia/dualne-vzdelavanie.html?page_id=4148
6. <http://ssoscats.sk/contact-3/>
7. http://www.tsk.sk/organizacie-v-zriadovateľskej-posobnosti-tsk/vzdelavanie.html?page_id=54378
8. Zákon č. 396/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov
9. Zákon č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky v znení neskorších predpisov
10. Zákon č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov

6. DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA

6.1 RÁMCOVÉ VÝCHODISKÁ

Dopravná poloha mesta Prievidza je ovplyvnená pozíciou v Hornonitrianskej kotline uzavretej z troch strán horskými masivmi Strážovských vrchov, Žiaru a Vtáčnika, predstavujúcimi dopravné bariéry v smere severozápad, sever, východ a juhovýchod (viď kapitola 1, mapa č. 1.2.). Priestor kotliny je dopravne otvorený len v juhozápadnom smere. V čase rozvoja železničnej siete na našom území postupne získal výraznú dominanciu v smere sever-juh západ-východ susedný považský koridor. Tieto skutočnosti spôsobili, že mesto Prievidza leží mimo ťažiskových vnútroštátnych dopravných trás západovýchodného smeru a mimo paneurópskych multimodálnych dopravných koridorov.

Ťažiť však možno z polohy na medzinárodnom dopravnom koridore západovýchodného smeru (zhodnom s cestou medzinárodného významu E-572) v trase:

- Česká republika – Trenčín – Prievidza – Žiar nad Hronom

V smere sever-juh mestom prechádza cestno-železničný dopravný koridor celoštátneho významu v trase:

- Nitra – Topoľčany – Prievidza – Turčianske Teplice

Z hľadiska polohy v nadradenej dopravnej sieti Slovenskej republiky je pre mesto významnejšia cestná sieť. Prievidza tvorí križovatku nasledovných ciest I. triedy:

- I/50 Česká republika – Trenčín – Prievidza – Žiar nad Hronom – Zvolen – Košice – Ukrajina
- I/64 Žilina – Prievidza – Nitra – Komárno

Mesto Prievidza leží mimo magistralných železničných trás medzinárodného a celoštátneho významu, najvýznamnejšou traťou je nadregionálna železničná trať 2. kategórie č. 140 Prievidza – Zbehy – Nové Zámky.

V nadradenej cestnej sieti reprezentovanej trasami budovanej diaľničnej siete a siete rýchlostných ciest⁴⁷ je pozícia mesta Prievidza zdôraznená polohou na rýchlostnej ceste R2 vedenej v trase štátna hranica Česká republika/Slovenská republika Drietoma – Trenčín – Prievidza – Žiar nad Hronom – v peáži s R1 – Zvolen – Lučenec – Rimavská Sobota – Rožňava – Košice. Z celkovej plánovanej dĺžky 349 km je v súčasnosti v trase R2 stavebne zrekoštruovaná (v plnom profile – štvorpruh) 8 km medzi mestami Nováky a Prievidza (uznesením vlády SR číslo 140/2015 boli uložené stavebno-bezpečnostné opatrenia do 30.09.2015, a tiež čiastočne i medzi mestami Prievidza a Handlová). Vzdialenosť mesta k najbližšej diaľnici pri Žiar n. Hronom je 30 km.⁴⁸

R2 Nováky – Prievidza – Žiar nad Hronom – bola vypracovaná⁴⁹ technická štúdia na trasu rýchlostnej cesty R2 najmä v koridore a zábere súčasnej cesty I/50, preto bude potrebné vypracovať novú technickú štúdiu, ktorá bude riešiť trasu rýchlostnej cesty v novej polohe. Dĺžka⁵⁰ v km 32, .

Prepojenie okresu Prievidza⁵¹ s diaľnicou D1 v smere Prievidza – Martin – Žilina má v budúcnosti zabezpečiť rýchlostná cesta R3, ktorá pozostáva z nasledovných úsekov – **R3 Martin – Rakovo, R3 Rakovo – Horná Štubňa** – pre tieto 2 úseky bol ukončený proces posudzovania vplyvov stavby na životné prostredie.

Začatie⁵² realizácie projektu „I/64 obchvat Prievidze, 1. etapa, druhá stavba“ do 31. decembra 2015 a realizácie projektu „I/64 Prievidza, obchvat, II. etapa“ do 31. decembra 2016.

⁴⁷ Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií SR (2001)

⁴⁸ Slovenská správa ciest Bratislava

⁴⁹ Návrh programov vytvárania nových pracovných miest v regióne Horná Nitra v spolupráci s a. s. Hornonitrianske bane Prievidza, 2013. s. 5.

⁵⁰ In: Brusel schválil eurofondy na ďalšie budovanie R2. Naše novinky, č. 22, 2014 s.6.

⁵¹ Návrh programov vytvárania nových pracovných miest v regióne Horná Nitra v spolupráci s a. s. Hornonitrianske bane Prievidza, 2013. s. 5.

⁵² Uznesenie vlády SR číslo 586/2013, s. 3.

Poloha mesta Prievidza v rámci siete letísk je daná vzdialenosťou k najbližšiemu letisku s osobnou leteckou dopravou v Sliači (cestná vzdialenosť 65 km). Vzdialenosť medzinárodného letiska Bratislava je 157 km. Letisko Úkrníská nachádzajúce sa na území mesta Prievidza má síce štatút medzinárodného letiska, avšak v súčasnosti neposkytuje možnosti pre pravidelné letecké spojenie.

Vodné cesty sa v blízkosti mesta nenachádzajú. Najbližší verejný prístav vnútrozemskej vodnej dopravy v Komárne je vzdialený 142 km po železnici a 154 km po cestnej sieti.

Vzhľadom na veľkosť populácie aglomerácie mesta Prievidza, koncentráciu škály výrobných i nevýrobných aktivít v meste a jeho okolí ako i vzhľadom na polohu v regionálnej štruktúre Slovenska mesto Prievidza pôsobí ako pomerne výrazný autonómny dopravný uzol s úlohou dôležitého zdroja i cieľa nákladnej i osobnej prepravy. Je centrom priemyslu a stredného školstva, ako i sídlom služieb a obchodu. Vďaka týmto aktivitám je Prievidza významným centrom dennej dochádzky zo širokého okolia (viď kapitola 8), čo kladie vysoké nároky na hromadnú prímestskú dopravu, ako i cestnú sieť v dochádzke individuálnou dopravou osobnými automobilmi.

Tab. č. 6.1: Vzdialenosti z Prievidze do vybraných sídel

mesto	vzdialenosť od Prievidze	
	cestná (km)	železničná (km)
Bratislava	157	158
Trenčín	69	83
Nitra	81	77
Banská Bystrica	75	93
Žilina	62	97
Trnava	113	112
Prešov	283	298
Košice	274	307

Mesto Prievidza leží na území VÚC Trenčín a podľa počtu obyvateľov v rámci trenčianskeho VÚC vytvára mesto Prievidza priestorový i dopravný protipól mestu Trenčín. Z hľadiska nadregionálnych väzieb je však mesto Prievidza otvorenejšie, so silnými dopravnými väzbami v smere na Trenčín, ako aj Nitru a priestor Žiar nad Hronom/Zvolen/Banská Bystrica. Tradične pretrvávajú mierna predomancia dopravných vzťahov mesta Prievidza v juhozápadnom smere s Nitrou a najmä severnými regiónmi VÚC Nitra, čo je podporené i priebehom kľúčovej železničnej trate v regióne.

Zdroj: www.viamichelin.com, prepočty autori

Vo všetkých existujúcich dopravných smeroch však zatiaľ absentuje výkonné dopravné spojenie, ktoré by podporilo zosilnenie dopravných väzieb s inými sídelno-hospodárskymi jadrami. Citeľná je najmä absencia výkonnej komunikácie spájajúcej Prievidzu s Trenčínom a Nitrou.

6.2 DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA

6.2.1 CESTNÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Pre mesto Prievidza má cestná infraštruktúra kľúčovú úlohu vzhľadom na podrozvinutú železničnú infraštruktúru vo východnej časti VÚC Trenčín. Mestom prechádza cesta I/50 v smere Česká republika – Trenčín – Bánovce nad Bebravou – Prievidza – Handlová – Žiar nad Hronom – Zvolen – Lučenec – Košice – Ukrajina (prepojenie v smere západ-východ) a cesta I/64 v smere Žilina – Prievidza – Partizánske – Topoľčany – Nitra – Nové Zámky – Komárno (prepojenie v smere sever-juh). Uvedené cesty I. triedy sa stretávajú južne od intravilánu mesta. Okrem ciest prvej triedy zaúsťuje do mesta cesta III/050062 v smere Nitrianske Rudno – Bojnice – Prievidza (s napojením na cestu III/050063 Kanianka – Bojnice a III/050064 Opatovce nad Nitrou – Bojnice), ktorá sa napája na cestu I/64 v intraviláne mesta. Nadregionálne vzťahy sú zabezpečené hlavne vyššie uvedenými cestami I. triedy, mesto Prievidza zatiaľ nie je priamo napojené na sieť diaľnic a rýchlostných ciest. Úsek cesty I. triedy I/50 Nováky – Prievidza (v peáži s cestou I/64) v dĺžke 8 km prebudovaný na 4-pruh s parametrami rýchlostnej cesty. Tento stav však nespĺňa potreby napojenia mesta a regiónu z hľadiska nadregionálnej cestnej dopravy. Vzdialenosť Prievidze k najbližšiemu súvislému úseku diaľničnej siete pri Žiar n. Hronom je 30, km.

Kostrou mestského systému cestných komunikácií sú prietahy nadregionálnych ciest, doplnené o hlavné zberné miestne komunikácie, navzájom prepájajúce jednotlivé okrsky mesta. Cestná sieť mesta má do značnej miery pravouhlú štruktúru, ktorá je výraznejšie narušená v severovýchodnej časti mesta (lokalita Kopanice) nachádzajúcej sa v komplikovanejších reliéfnych pomeroch (viď kapitola 1).

V sieti cestných komunikácií pôsobí ako bariéra niekoľko úrovňových križovaní so železnicou, úrovňové železničné prejazdy na Bojníckej ceste (v blízkosti železničnej stanice) a Necpalskej ceste (pri Hypernove).

6.2.1.1 DYNAMICKÁ DOPRAVA

Mesto Prievidza je prirodzeným dopravným uzlom priestoru hornej Nitry, následkom čoho je mesto vystavené pomerne objemnej tranzitnej doprave, predovšetkým cestnej. V priestore mesta a jeho bezprostrednom okolí prichádza k stretu tranzitnej dopravy z priestoru Podunajskej nížiny (zo smeru Nové Zámky/Bratislava – Nitra – Topoľčany) v smere do Turčianskej kotliny (resp. opačným smerom) a dopravy zo stredného Považia (zo smeru Trenčín – Bánovce nad Bebravou) na stredné Pohronie, resp. opačným smerom. Zároveň je mesto Prievidza a jeho aglomerácia dôležitým zdrojom i cieľom regionálnej i vnútromestskej dopravy, čo kladie vysoké nároky na rozvoj a údržbu cestných komunikácií.

Zároveň narastá i zaťaženosť hlavných cestných komunikácií vedúcich naprieč intravilánom mesta.

Najpreťaženejšou komunikáciou mesta je dlhodobou prietah cesty III/050062 - Bojnická, ktorá okrem funkcie prietahu cesty III. triedy cez mesto pôsobí ako kľúčová komunikácia spájajúca centrálnu mestskú zónu Prievidze so západnými obytnými okrskami mesta, resp. s mestom Bojnica, ktoré je súčasťou prievidzskej aglomerácie. Táto komunikácia tiež vykazuje najvýraznejší nárast intenzity dopravy, čo naznačuje výraznú dynamiku nárastu najmä vnútromestskej prepravy (so zdrojom i cieľom na území aglomerácie mesta) a zároveň akcentuje potrebu riešiť preťaženosť komunikáciu Bojnická cesta, resp. vybudovať juhozápadný cestný obchvat mesta, ktorý by vyriešil dopravné spojenie Bojníc. Kritickým bodom komunikácie Bojnická sú jej šírkové parametre. Riešeniu tejto situácie bude potrebné venovať náležitú pozornosť. Mesto Prievidza je dobre obslužené na úrovni prímestskej a diaľkovej autobusovej dopravy. Podľa údajov z marca 2015⁵³ bol počet autobusových liniek 86. Mesto Prievidza má priame pravidelné spojenie s 7 okresnými mestami.⁵⁴ Prepojenie mesta s inými regiónmi Slovenska diaľkovou autobusovou dopravou je na dobrej úrovni, čo čiastočne kompenzuje nedostatočné železničné prepojenie mesta.

6.2.1.2 STATICKÁ DOPRAVA

Významný podiel individuálnej automobilovej dopravy na území mesta vyvoláva zvýšené nároky na odstavné plochy využiteľné v priebehu dňa v blízkosti koncentrácie cieľov dopravy (predovšetkým centrálna mestská zóna) a v obytných častiach mesta v nočných hodinách a dňoch pracovného pokoja.

Situácia v statickej doprave v CMZ sa výrazne v posledných rokoch zlepšila vybudovaním parkovacích plôch na sídliskách mesta.

6.2.1.3 MESTSKÁ HROMADNÁ DOPRAVA

Mestská hromadná doprava (MHD) na území mesta Prievidza je tvorená 18 autobusovými linkami, z ktorých 6 obsluhujú i územie mesta Bojnica. MHD je zabezpečovaná firmou SAD Prievidza, a.s.. SAD Prievidza okrem mestskej hromadnej dopravy, prevádzkuje prímestskú dopravu a diaľkové linky.

⁵³ Analýza sociálno-ekonomickej situácie Trenčianskeho samosprávneho kraja a návrhy na zlepšenie v sociálnej a hospodárskej oblasti, 2015, s. 36.

⁵⁴ SAD Prievidza a.s.

6.2.1.4 CYKLISTICKÁ A PEŠIA DOPRAVA

Cyklisticke chodníky sa nachádzajú na území mesta napr.: Športová ulica, Lúčna ulica, Ul. M. R. Štefánika, Bojnická cesta, Nábřežie J. Kalinčiaka, Košovská cesta, Duklianska, Park Skotňa, Ul. T. Vansovej, Ukrníská.

Pešie zóny v meste sú koncentrované v centrálnej mestskej zóne a zahŕňajú nasledovné priestory: Námestie slobody, Pribinovo námestie a Ul. Š. Moyzesa. Zrekonštruované Námestie J. C. Hronského ("Staré sídlisko"). Prebudovaním prietahu cesty I/64 a realizáciou tunela na úseku predmetnej cesty v tesnej blízkosti centrálnej mestskej zóny vznikol predpoklad výraznejšieho bezbariérového prepojenia centra mesta s východnou časťou mesta a rozšírenie centrálnej mestskej zóny vo východnom smere.

6.2.2 ŽELEZNIČNÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Územím regiónu Prievidza i mestom Prievidza vedie železničná trať nadregionálneho významu 2. kategórie č. 140 Prievidza – Zbehy – Nové Zámky, ktorou je región napojený na železničnú trať 1. kategórie Bratislava – Nové Zámky – Štúrovo (súčasť IV. paneurópskeho koridoru). Železničná trať 3. kategórie č. 145 Prievidza – Handlová – Horná Štubňa má regionálny význam a nadväzuje na nadregionálnu železničnú trať Hronská Dúbrava – Vrútky. Žiadna z uvedených železničných tratí nie je elektrifikovaná. Vzhľadom na priemyselný charakter regiónu hornej Nitry majú všetky železnice prioritný význam v nákladnej doprave, význam pre osobnú dopravu je len druhotný. Všetky železničné trate sa zbierajú v Železničnom depe Prievidza regionálneho významu. Priestorové rozmiestnenie železničných tratí a železničnej stanice na území mesta predstavuje do určitej miery bariéru priestorového rozvoja mesta a zároveň pôsobí ako bariéra vo vzájomnej komunikácii medzi jednotlivými časťami mesta.

Nevýhodou polohy Prievidze je absencia vysokokapacitnej dvojkoľajnej železnice.

Podľa aktuálneho grafikonu železničnej dopravy pre rok 2015/16 obsluhovalo železničnú stanicu⁵⁵ Prievidza 43 osobných vlakov a 9 rýchlikov. Priame železničné spojenie má mesto Prievidza s 10 okresnými mestami. Železničná doprava sa významnejšie uplatňuje len v prímestskej preprave osôb medzi Prievidzou a jej zázemím, v nadregionálnej osobnej doprave má železnica zanedbateľný význam.

Poloha osobnej železničnej stanice vo vzdialenosti približne 450 m severozápadne od centrálnej mestskej zóny je výhodná, pešia dostupnosť centra je len 10 minút. Na železničnú stanicu nadväzuje autobusová stanica, s možnosťou prestupu na diaľkové alebo prímestské autobusové spoje, prípadne autobusovú mestskú hromadnú dopravu.

Nákladná železničná stanica je lokalizovaná na juhozápadnom okraji intravilánu mesta západne od južnej priemyselnej zóny mesta na trati č. 140. Jej poloha vzhľadom k areálom priemyslu a skladov je výhodná.

6.2.3 LETECKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Na území mesta (v západnej časti katastrálneho územia mesta) sa nachádza letisko Úkrníská, ktoré má štatút medzinárodného letiska s nepravidelnou dopravou a vlastný heliport. Letisko sa nachádza v tesnej blízkosti urbanizovaného územia. Je využívané⁵⁶ najmä na účely leteckej turistiky, obchodných ciest, organizácie leteckých športových podujatí na najvyššej svetovej úrovni, výchovu a výcvik pilotov, výsadkové lety, hromadné kultúrno-spoločenské podujatia a taktiež vývoj, výrobu a servis lietadiel vyvázaných do celého sveta. Úroveň služieb poskytovaných na letisku zatiaľ neumožňuje prevádzku pravidelných leteckých liniek. Letisko Úkrníská prevádzkuje občianske združenie Aeroklub Prievidza.

Prítomnosť letiska môže byť významným faktorom rozhodnutí o umiestnení súkromných investícií do výroby i služieb v meste a jeho okolí.

⁵⁵ Železničná spoločnosť Slovensko, a.s.

⁵⁶ www.aeroklub-prievidza.sk/SK/LETISKO/

6.3 VPLYV SAMOSPRÁVY NA STAV DOPRAVNEJ INFRAŠTRUKTÚRY V MESTE

Základným dokumentom obsahujúcim všeobecné dopravné regulatívy a odporúčania je územný plán mesta z roku 1995,⁷ kde je podrobnejšie rozpracovaný scenár rozvoja dopravy v meste s alternatívami návrhov konkrétnych územných rozhodnutí týkajúcich sa riešenia dopravy v meste Prievidza. Vzhľadom na dynamický vývoj v oblasti dopravy v celospoločenskom meradle je však potrebné analýzy i odporúčania územného plánu neustále aktualizovať a podľa možností zosúladiť s územno-plánovacou dokumentáciou vyššej hierarchie.

Vo všeobecnosti je možné skonštatovať, že riešenie dopravy v meste je jednou z priorit samosprávy mesta Prievidza. Nasvedčuje tomu presadzovanie nových dopravných riešení na území mesta v posledných rokoch. Za kľúčový zásah mestského i nadmestského významu možno považovať prebudovanie prieťahu cesty I/64 mestom Prievidza a postupná realizácia juhozápadného obchvatu mesta (I. etapa).

Za základné aktuálne dokumenty prijaté na úrovni samosprávy mesta Prievidza vo vzťahu k doprave možno pokladať Územný plán sídelného útvaru Prievidza z roku 1995 s neskoršími zmenami a úpravami.

6.4 ZHRNUTIE

Dopravná poloha mesta Prievidza využíva pozíciu na dôležitých vnútroštátnych dopravných trasách severo-južného a západo-východného smeru, je tranzitným dopravným uzlom celoštátneho významu. Z hľadiska nadregionálnych väzieb má pre mesto význam najmä cestná sieť, ktorá však nespĺňa súčasné európske kritériá a vyžaduje rozsiahlu modernizáciu a prestavbu existujúcich cestných komunikácií I. triedy na štvorpruhové rýchlostné cesty minimálne v západo-východnom smere. Toto spojenie by zároveň zvýraznilo dopravné vzťahy z krajským mestom Trenčín.

Aglomerácia mesta Prievidza je dôležitým sídelno-hospodárskym centrom nadregionálneho významu, vďaka čomu je dôležitým cieľom i zdrojom osobnej i nákladnej dopravy s dochádzkou do uzla. Veľkosť mesta a jeho zázemia, rozvíjanie výrobnjej aktivity, ako i aktivity nevýrobných odvetví spôsobujú, že existujúca dopravná infraštruktúra sa stáva limitom rozvoja mesta.

6.5 ZDROJE

1. Analýza sociálno-ekonomickej situácie Trenčianskeho samosprávneho kraja a návrhy na zlepšenie v sociálnej a hospodárskej oblasti, 2015. s. 36.
2. www.aeroklub-prievidza.sk/SK/LETISKO/
3. In: Brusel schválil eurofondy na ďalšie budovanie R2. Naše novinky, č. 22, 2014 s.6.
4. Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií SR (2001): Nový projekt výstavby diaľnic a rýchlostných ciest. Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií SR, Bratislava, <http://www.telecom.gov.sk/index/go.php?id=1069>
5. Návrh programov vytvárania nových pracovných miest v regióne horná Nitra v spolupráci s a. s. Hornonitrianske bane Prievidza, 2013. s. 5.
6. SAD Prievidza a.s.
7. Slovenská správa ciest Bratislava
8. Vavrica, P. a kol. (1995): Územný plán sídelného útvaru Prievidza. Plán funkčného využitia územia. HUMA 90, Bratislava, 238 s.
9. Uznesenie vlády SR číslo 586/2013, s. 3.
10. Uznesenie vlády SR číslo 140/2015, s. 4.
11. www.viamichelin.com
12. Železničná spoločnosť Slovensko, a.s.

⁵⁷ Vavrica a kol. (1995)

7. TECHNICKÁ A ENVIRONMENTÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA

7.1 VODNÉ HOSPODÁRSTVO

Zájmové územie patrí svojou plochou do povodia rieky Nitry. Rieka Nitra zberá vody z územia Nitrianskeho Pravna. Pravostranným prítokom Nitry je Tužina vlievajúca sa do Nitry na území obce Pravenec. Ďalšími pravostrannými prítokmi sú Porubský potok pretekajúci sídlami Lazany, Poruba a prítok Kanianka vlievajúci sa do Nitry na území Prievidze. Ľavostrannými prítokmi rieky Nitry sú Rysný a Breziansky potok vtekajúci do Nitry na území sídiel Nedožery-Brezany. Ďalším prítokom je Necpalský potok upravený až po ústie do rieky Nitry. Hlavným prítokom Nitry je Handlovka, ktorá v úseku Necpaly-Opatovce nad Nitrou vytvára aluviálnu nivu. Vytvorené inundačné plochy sú závislé od konfigurácie terénu a prítokových množstiev. Prítokmi Handlovky sú toky: Hradecký potok, Moštenica, Ciglianka. Funkciu hlavného recipientu odpadových vôd v území preberá rieka Nitra a jej ľavostranný prítok Handlová, ústiaci do Nitry asi 3 km pod južnou hranicou intravilánu sídla Opatovce nad Nitrou.⁵⁸

Prievidzou pretekajú dva recipienty odpadových vôd – Nitra a Handlovka. Nitra odvádza nečistoty z poľnohospodárskych technológií, Handlovka priemyselné a banské vody.

Za správu všetkých vodných tokov na území mesta Prievidza zodpovedá Slovenský vodohospodársky podnik, š. p. (SVP), ktorý zabezpečuje aj protipovodňovú ochranu vôd.⁵⁹ Územie mesta Prievidza spadá do kompetencie správy SVP, š. p., Odštepného závodu Piešťany, Správa povodia hornej Nitry Topoľčany.⁶⁰

Vplyvom príválových dažďov a intenzívnych zrážok dňa 15. augusta 2010 nastal vzostup a náhle vybreženie vôd z koryt vodných tokov rieky Nitra, Handlovka a ich prítokoch. Voda z koryta bola vyliata v meste následkom povodne došlo k súvislému poškodeniu brehových opevnení.

Samospráva mesta Prievidza nemá priamy dosah na rozhodovanie SVP, š. p.. Investičné stratégie SVP, š. p. sú záležitosťou samotného podniku.

7.2 ZÁSBOVANIE PITNOU VODOU, ODKANALIZOVANIE A ČISTENIE ODPADOVÝCH VÔD

7.2.1 ZÁSBOVANIE PITNOU VODOU

Na zásobovanie vodou (vodovod) je napojená väčšina obyvateľov mesta. (Bez zásobovania vodou - vodovodom⁶¹ bolo 8 obývaných bytov v rodinných alebo bytových domoch podľa posledného sčítania 2011. V meste bolo 117 obývaných bytov v rodinných alebo bytových domoch podľa zásobovania vodou - vodovodom z vlastného zdroja).

Najrozsiahlejším vodovodným systémom v rámci širších vzťahov je Prievidzský skupinový vodovod zásobujúci pitnou vodou sídla: Kľačno, Nitrianske Pravno, Pravenec, Poluvsie, Nedožery-Brezany, Lazany, Bojnice, Opatovce nad Nitrou, Koš, Cigel', Sebedražie, Veľká Čausa, Chrenovec z pramenných oblastí Kľačno a Vyšehradné, Ráztočno a z úpravne vody Turček. Gravitačným prívodom vody z prameňov Malá Lehôtka a Hradec sú zásobované obce skupinového vodovodu Malá Lehôtka – Hradec.

Mesto Prievidza je ako súčasť skupinového vodovodu Prievidza zásobované pitnou vodou cez úpravňu vody pod obcou Turček s tromi dočasnými odbermi vody z tokov v povodí vodnej nádrže Turček prívodnými potrubiami do Handlovej a Prievidze. Ďalším zdrojom vody pre skupinový vodovod je pramenná oblasť Kľačno, Vyšehradné, Solka a Pravenec. Prievidza je zásobovaná prievidzským skupinovým vodovodom, zdrojom ktorého sú pramene v oblasti Kľačno, Vyšehradné, Poleriska, Ráztočno, Prievidza. Ďalej sú to povrchové odbery prítokov vodnej nádrže Turček (z vodnej nádrže Turček od roku 1996)⁶². V otázke zásobovania vodou v dôsledku klimatických zmien je aktuálne zadržiavanie zrážok pre spodné vody napr. umelé vodné plochy (revitalizácia rybníkov).

7.2.2 ODKANALIZOVANIE A ČISTENIE ODPADOVÝCH VÔD

Problém odkanalizovania je riešený pre Prievidzu a Bojnice dvomi kanalizačnými sústavami - Prievidza na ľavobrežnej časti územia toku Nitry a Bojnice na pravobrežnej časti rieky Nitry. Obe sústavy majú spoločnú mechanicko-biologickú čistiareň odpadových vôd. Odpadové vody sú odvádzané do zberačov jednotnej kanalizácie, s niekoľkými odľahčeniami do toku Handlovka a Nitra, ktoré privádzajú odpadové vody do ČOV situovanej na západnom okraji katastra mesta, odkiaľ po prečistení vypúšťané do recipientu – rieky Handlovky. Dosiahnutie zlepšenia stavu akosti vôd recipientoch v rámci širších vzťahov možno doceliť zvýšením efektu čistenia odpadových vôd, rekonštrukciou kanalizácie a intenzifikácie, ako i dobudovaním obecných kanalizácií a ČOV na hornom toku rieky Handlovka.

⁵⁸ Vavřica a kol (1995)

⁵⁹ Zakladacia listina SVP, š. p., Ministerstvo pôdohospodárstva SR, 19. december 1996

⁶⁰ <http://www.svp.sk/vah/default.asp?id=22&mnu=8>

⁶¹ Štatistický úrad SR: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov v roku 2011.

⁶² Vavřica a kol (1995)

V rámci projektu ⁶³ „Sanácia havarijných zosuvov na vybraných lokalitách okresu Prievidza“ bola realizovaná sanácia geologického prostredia v 2 mestských častiach Prievidze (Hradec a Veľká Lehôtka).

Vyššie spomínané lokality sa nachádzajú.

7.2.3 VLASTNÍCKE VZŤAHY

Mesto Prievidza má podiel v spoločnosti Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s. Banská Bystrica mesto je vlastníkom 6,8 % akcií.⁶⁴

Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a. s. vznikla v roku 2002 ako nástupnícka organizácia po zaniknutom podniku Stredoslovenské vodárne a kanalizácie, š. p. Banská Bystrica. V tom istom roku sa stala zriaďovateľom spoločnosti Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a. s., Odštepny závod 03 Prievidza.⁶⁵ V roku 2006 vznikla Stredoslovenská vodárenská prevádzková spoločnosť, a.s.

Z vyššie uvedených dôvodov je Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a. s. strategickým potenciálnym investorom pri snahe mesta Prievidza o realizáciu ďalšej modernizácie ČOV i kanalizácie v meste.

7.3 ZÁSOBOVANIE TEPLOM

7.3.1 STAV

Teplu sa privádza ⁶⁶ horúcovodom a následne sa distribuuje konečnému spotrebiteľovi prostredníctvom primárnych sietí, výmeníkových staníc a sekundárnych sietí nachádzajúcich sa v katastri mesta Prievidza.

7.3.2 VLASTNÍCKE VZŤAHY

Mesto Prievidza je zakladateľom spoločnosti Prievidzské tepelné hospodárstvo (PTH), a. s. Prievidza. Spoločnosť vznikla 23. júla 2002, kedy podpísalo mesto Prievidza a VNG v Bojniciach dohodu o kooperácii v súvislosti s budúcim zabezpečením dodávok tepla pre región Prievidza. Hlavným dodávateľom a výrobcom tepla pre PTH, a. s. je Elektrárň Nováky, závod Zemianské Kostolany⁶⁷. PTH, a. s. je dominantným poskytovateľom tepla pre obyvateľov Prievidze.

7.4 ZÁSOBOVANIE ELEKTRICKOU ENERGIOU

7.4.1 STAV

Zdrojom elektrickej energie v okrese Prievidza je tepelná elektrárň v Zemianskych Kostolnoch (ENO). Elektrická stanica v Bystriciach rozvádza elektrickú energiu vyrobenú v ENO diaľkovými linkami 220 kV (Križovany, Sučany, Považská Bystrica), linky 110 kV slúžia pre zásobovanie územia Hornej Nitry.

Medzi Bojniciami a Prievidzou sa nachádza trasa linky 220 kV číslo 271 bez zaústenia, vedenia z Bystriciach do Sučian pri Martine.

Územie mesta Prievidze je zásobované elektrickou energiou z rozvodnej stanice 110/22 kV – Prievidza. Rozvodná stanica je napojená prenosovými vedeniami VVN 110 kV z dvoch staníc VVN, zo stanice Cigeľ (ENO) a stanice Handlová (Rajec).

Prenosové vedenie vo vzdušnom prevedení vyžadujú ochranné pásma od krajných vodičov na každú stranu pre:

- linka 220 kV – 20 m, celková šírka koridoru cca 48 m
- linka 110 kV – 15 m, celková šírka koridoru cca 35 až 39 m

Ochranné pásmo pre elektrickú stanicu 110/22 kV – okolo stanice od oplotenia 30 m. Distribučná sieť trafostaníc 22/4, kV, mesta Prievidza a jeho záujmového územia je zásobovaná vzdušnými a kábovými 22 kV linkami, vetviacimi sa z transformovne 110/22 kV Prievidza a z transformovne 110/22 kV Cigeľ. Časť trafostaníc na sídlisku Zapotôčky je napojená linkami č.294 a 1333 cez spíniaciu stanicu Zapotôčky.

⁶³ Analýza sociálno-ekonomickej situácie Trenčianskeho samosprávneho kraja a návrhy na zlepšenie v sociálnej a hospodárskej oblasti, 2015, s. 18.

⁶⁴ <http://www.prievidza.sk/mesto/pravnicke-osoby-v-zakladatelskej-posobnosti-mesta/>

⁶⁵ Obchodný register SR, <http://www.or.sr.sk>

⁶⁶ Výročná správa akciovej spoločnosti Prievidzské tepelné hospodárstvo, a.s. za obchodný rok 2013, s. 6.

⁶⁷ Spracované podľa: <http://www.prievidza.sk/?str=ztlace&back=1&detail=detail&lang=sk&rok=2006&mesiac=sprava4>

7.5 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Podľa zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch (ďalej len „zákon o odpadoch“) spadá do pôsobností obcí kooperácia činností súvisiacich s komunálnym odpadom v obci. Obec zodpovedá za nakladanie s komunálnymi odpadmi, ktoré vznikli na území obce, a s drobnými stavebnými odpadmi, ktoré vznikli na území obce.⁶⁸ Komunálne odpady sú **odpady z domácnosti** vznikajúce na území obce pri činnosti fyzických osôb **a odpady podobných vlastností a zloženia, ktorých pôvodcom je právnická osoba alebo fyzická osoba-podnikateľ**, okrem odpadov vznikajúcich pri bezprostrednom výkone činností tvoriacich predmet podnikania alebo činnosti právnickej osoby alebo fyzickej osoby-podnikateľa; za odpady z domácnosti sa považujú aj odpady z nehnuteľností slúžiacich fyzickým osobám na ich individuálnu rekreáciu, napríklad zo záhrad, chát, chalúp, alebo na parkovanie alebo uskladnenie vozidla používaného pre potreby domácnosti, najmä z garáží, garážových stojísk a parkovacích stojísk. Komunálnymi odpadmi sú aj všetky odpady vznikajúce v obci pri čistení verejných komunikácií a priestranstiev, ktoré sú majetkom obce alebo v správe obce, a taktiež pri údržbe verejnej zelene vrátane parkov a cintorínov a ďalšej zelene na pozemkoch právnických osôb, fyzických osôb a občianskych združení.⁶⁹

7.5.1 VLASTNÍCKE VZŤAHY

Ustanovenia zákona o odpadoch a ďalších zákonov⁷⁰ oprávňujú obec k výkonu vlastníckych práv. Obec je právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami.⁷¹ Obec pri výkone samosprávy môže zakladať, zriaďovať, rušiť a kontrolovať podľa osobitných predpisov svoje rozpočtové a príspevkové organizácie, iné právnické osoby a zariadenia.⁷²

Odvoz a zber odpadu zabezpečuje pre mesto Prievidza spoločnosť T+T, a.s., Žilina. Na území mesta vykonáva zber (nebezpečných odpadov, separovateľné zložky komunálneho odpadu).

Skládky komunálneho odpadu v Prievidzi: Ploštiny.

7.5.2 POPLATKY

Cenu za nakladanie s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi tvorí miestny poplatok⁷³, ktorý stanovuje pre občanov obce mestské zastupiteľstvo prostredníctvom osobitného predpisu, všeobecne záväzného nariadenia (VZN).

7.6 OVZDUŠIE

Kvalita ovzdušia Hornonitrianskej oblasti je ovplyvňovaná predovšetkým prevádzkou veľkých priemyselných zdrojov, ktoré sú významnými zástupcami palivovo - energetického a chemického priemyslu na Slovensku. Značnou mierou sa na celkovom znečistení ovzdušia podieľa aj doprava, predovšetkým v hlavných dopravných koridoroch.

Napriek tomu, že najväčší znečisťovatelia ovzdušia v okrese Prievidza sa nachádzajú v Novákoch, zameranie výrobných odvetví v celom Prievidzskom okrese v kombinácii s kotlinovým charakterom krajiny vytvárajú riziko znečistenia ovzdušia i priamo v Prievidzi. Údaje o znečisťovaní ovzdušia v meste Prievidza v roku 2014 boli nižšie oproti roku 2007 (viď tabuľka č. 7.1.).

Tab. č. 7.1: Znečistenie ovzdušia

mesto	rok	TZL	SO ₂	NO _x	CO	TOC
		t	t	t	t	t
Prievidza	2007	6, 39	5, 56	11, 28	13, 37	9, 31
Prievidza	2014	4, 37	4, 38	7, 08	5, 47	17, 40

Zdroj: Okresný úrad Prievidza, odbor starostlivosti o životné prostredie.

Mesto Prievidza nedisponuje možnosťou priameho vplyvu na znižovanie intenzity znečistenia ovzdušia zo strany najväčších znečisťovateľov.

7.7 OCHRANA PRÍRODY

V katastri mesta Prievidza sa nachádzajú len dve maloplošné chránené územia, a to Kobylince a Hradisko.

⁶⁸ § 39 zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch

⁶⁹ Zákon č. 223/2001 Z. z. o odpadoch

⁷⁰ Najmä zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov a zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

⁷¹ § 1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov

⁷² § 4 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov

⁷³ Zákon č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov

7.8 ZHRNUTIE

Kvalita životného prostredia obyvateľov má priamy vplyv na potenciál hospodárskeho rozvoja regiónu, v ktorom žijú (a naopak). Preto medzi najdôležitejšie úlohy samosprávy musí patriť i vytváranie dobrých podmienok pre kvalitné životné prostredie. Z hľadiska možností mesta priamo zasahovať do rozvoja životného prostredia v meste prisudzuje súčasný legislatívno-právny stav v SR najdôležitejšie úlohy týmto oblastiam technickej a environmentálnej infraštruktúry: odpadové hospodárstvo, zásobovanie teplom, zásobovanie pitnou vodou a odkanalizovanie odpadových vôd.

V oblasti odpadového hospodárstva mesto Prievidza preferuje spracovanie odpadu jednou dominantnou spoločnosťou, zabezpečujúcou odvoz a ukladanie komunálneho odpadu.

V tepelnom hospodárstve si mesto Prievidza ponecháva 51 % podiel v spoločnosti, ktorá je dominantným dodávateľom tepla pre obyvateľov.

V oblasti tzv. malých vôd (t. j. vodárne a kanalizácie) je mesto Prievidza minoritným vlastníkom dodávateľskej spoločnosti. V otázke zásobovania vodou v dôsledku klimatických zmien je aktuálne zadržiavanie zrážok pre spodné vody napr. umelé vodné plochy (revitalizácia rybníkov).

Možnosti samosprávy ovplyvňovať rozvoj ostatných oblastí environmentálnej a technickej infraštruktúry sú viac obmedzené a upriamujú sa skôr na nepriame ekonomické a politické nástroje, ako sú drobné investície, vzdelávanie občanov, získavanie externých finančných zdrojov a podobne.

7.9 ZDROJE

1. Analýza sociálno-ekonomickej situácie Trenčianskeho samosprávneho kraja a návrhy na zlepšenie v sociálnej a hospodárskej oblasti, 2015. s. 18.
2. Obchodný register SR, <http://www.orsr.sk>
3. Vavrica, P. a kol. (1995): Územný plán sídelného útvaru Prievidza. Plán funkčného využitia územia. HUMA 90, Bratislava, 238 s.
4. Zakladacia listina SVP š.p., MP SR, 19.12.1996
5. Zákon č. 223/2001 Z. z. z 15. mája 2001 o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov
6. Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení
7. Zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy
8. Zákon č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady
9. Zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov
10. <http://www.prievidza.sk/mesto/pravnicke-osoby-v-zakladatelskej-posobnosti-mesta/>
11. <http://www.prievidza.sk/?str=ztlace&back=1&detail=detail&lang=sk&rok=2006&mesiac=sprava4>
12. <http://www.svp.sk/vah/default.asp?id=22&mnu=8>
13. Štatistický úrad SR: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov v roku 2011.
14. Výročná správa akciovej spoločnosti Prievidzské tepelné hospodárstvo, a.s. za obchodný rok 2013. s. 6.

8. ŠIRŠIE VZŤAHY – MESTO A ZÁZEMIE

8.1 ODHÁDZKA A DOCHÁDZKA ZA PRÁCOU, SLUŽBAMI A DOŠKÔL

Mestá, ktoré sú prirodzeným centrom pre svoje zázemie, plnia zároveň i viacero obslužných funkcií, z ktorých úžitok tak plynie nielen pre samotných obyvateľov mesta, ale i pre obyvateľov ďalších obcí daného spádového územia. Prievidza takým prirodzeným centrom je, či už z hľadiska lokalizácie súkromných podnikov a služieb, alebo inštitúcií verejného sektora (školské a zdravotnícke zariadenia, úrady). Dôsledkom nerovnomerného, avšak prirodzeného sústreďenia (najmä) pracovných príležitostí je denná migrácia obyvateľov medzi mestom a jeho zázemím.

Odchádzka za prácou

V roku 2011, keď sa na Slovensku konalo ostatné sčítanie obyvateľstva, z mesta Prievidza do zamestnania odchádzalo 7 743 osôb (viď tab. č. 8.1.) kde ekonomicky aktívnych v meste spolu bolo (24 316).

Tab. č. 8.1.: Odchádzka do zamestnania z mesta Prievidza

mesto	odchádzajúci z mesta do zamestnania			
	v rámci okresu	do iného okresu	do zahraničia	spolu
Prievidza	4 625	1 742	1 376	7 743

Zdroj: Štatistický úrad SR

To inak povedané znamená, že mesto „slúži ako spáľňa“ časti obyvateľstva. Je všeobecne známe, že Prievidza sa rozrastala najmä v súvislosti s rozvojom spomenutého priemyselného komplexu. Jeho požiadavkám na prísun pracovnej sily totiž bolo možné vyhovieť skôr výstavbou a rozširovaním prievidzských sídlisk ako napríklad zástavbou poddolovanej časti územia Novák.

Do niektorej z obcí okresu denne do práce odchádzalo 4 625 obyvateľov Prievidze. Najviac do Novák (1 679), Bojníc (1 017), Handlovej (309), Pravenca (306), Zemianskych Kostolian (286), Cigľa (219).

S týmito obcami a mestami Prievidza má zabezpečené priame dopravné spojenie, a to autobusom, a s výnimkou Bojníc, Cigľa a Pravenca aj vlakom. Spojenie Prievidze s Bojnicami, ktoré s ňou sčasti urbanisticky splyývajú zabezpečuje i mestská hromadná doprava.

Do iných okresov dochádzalo obyvateľstvo najviac: Bratislava (768), Bánovce nad Bebravou (201), Trenčín (61), Žilina (55). Do zahraničia za prácou odchádzalo 1 376 obyvateľov Prievidze. Kam, štatistika nehovorí.

Dochádzka do práce

V čase ostatného sčítania obyvateľstva do zamestnania na území mesta Prievidza dochádzalo 6 622 osôb (viď tab. č. 8.2.).

Najviac ich bolo z Bojníc (715), Handlovej (636), čiže dvoch z troch ostatných miest okresu, s ktorými, ako už bolo uvedené, Prievidza má priame dopravné spojenie, a potom z Kanianky (545), Lehoty pod Vtáčnikom (267).

Z obcí mimo okresu Prievidza denne do práce v Prievidzi dochádzalo 551 osôb. Najviac ich bolo z Partizánskeho (69), čiže v podstate najbližšieho okresného mesta.

Tab. č. 8.2: Denná dochádzka do zamestnania v meste Prievidza

mesto	dochádzka do zamestnania v meste		
	v rámci okresu	z iných okresov	spolu
	počet	počet	počet
Prievidza	6 071	551	6 622

Zdroj: Štatistický úrad SR

Odchádzka za prácou podľa odvetvia ekonomickej činnosti, frekvencie (sčítanie obyvateľov 2011)

Tak ako v rámci okresu, aj za jeho hranice najviac osôb z Prievidze ⁷⁴ odchádzalo za prácou v priemysle (1 918) potom verejná správa, školstvo a zdravotníctvo (1 197). Prevažuje denná odchádzka za prácou.

Do Bratislavy najviac Prievidžanov cestovalo za prácou v obchode, hoteloch a reštauráciách (137) potom verejná správa, školstvo a zdravotníctvo (118). Do Bánoviec nad Bebravou najviac Prievidžanov cestovalo za prácou v priemysle (158).

Do zahraničia denne za prácou odchádzalo (487) obyvateľov Prievidze. Kam, štatistika nehovorí, možno sa len domnievať ktorá krajina. Najviac ich pracovalo vo verejnej správe, školstve a zdravotníctve (256) potom obchod hotely, rešt. (247) z počtu odchádzajúcich do zahraničia (tab. č. 8.1.).

Dochádzka za prácou podľa odvetvia ekonomickej činnosti, frekvencie (sčítanie obyvateľov 2011)

Z obcí okresu najviac ich v meste pracovalo v obchode hoteloch, rešt. (1 426). Potom, s pomerne malými rozdielmi, v priemysle (1 206) a verejnej správe, školstve a zdravotníctve (1 160).

Prevažuje denná odchádzka za prácou. Podobne aj z iných okresov Slovenska.

Priemysel

Ekonomickú základňu mesta Prievidza je nevyhnutné vnímať ako súčasť širšieho územia, na ktorom bol v rámci socialistickej industrializácie Slovenska v druhej polovici 20. storočia budovaný priemyselný bansko-energeticko-chemicko-stavebný komplex, zahŕňajúci okrem Prievidze i Nováky, Sebedražie (baňa Cigelf) a Zemianske Kostolany. Podľa cenzu z roku 1991, kedy dosahoval spomínaný „budovateľský“ komplex svoj vrchol, odchádzalo za prácou mimo územie mesta 12 175 ľudí, pričom tri štvrtiny z nich smerovali do Novák, Sebedražia (baňa Cigelf), Zemianskych Kostolian a Bojníc.

Mesto Prievidza bolo počas socializmu budované ako zamestnanecká základňa pre nosné zamestnávateľské subjekty regiónu, teda najmä pre Hornonitrianske bane Prievidza, a. s. Prievidza, Slovenské elektrárne ENO Zemianske Kostolany a NCHZ, a. s. Nováky.

Služby

Sieť nákupných centier tvoria napr.: „supermarkety“ TESCO, Kaufland, Hypernova a Lidl, obchodný dom Prior stred, predajne Jednoty a rôzne iné predajne, sústredené najmä v centre mesta a popri hlavných dopravných ťahoch, ktoré mestom vedú.⁷⁵ Prvú takúto zónu predstavuje centrum mesta, v ktorom alebo bezprostrednom okolí ktorého sídlia obchodné domy Prior stred, Rozvoj, Šafrán a Vtáčnik. Druhú prievidzské nábrežie Nitry, na ktorom sa rozložili TESCO, Korzo, aufland a rôzne iné predajne. A tretiu okolie „výpadovky“ do Žiliny alebo Martina (Nedožerská cesta), kde sídlia bauMax, rôzne iné predajne, Hypernova a Lidl. Lidl je aj na Mierovom námestí.

Možnosti dopravy do jednotlivých obchodno-obslužných zón mesta sú pomerne dobré. Väčšina obchodných domov je jednak vybavená nejakou parkovacou plochou a jednak až k nim alebo do ich bezprostrednej blízkosti premáva mestská hromadná doprava.

⁷⁴ Štatistický úrad SR: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov v roku 2011.

⁷⁵ <http://www.prievidza.sk>

Inštitúcie verejného sektora**Školstvo****Odchádzka do škôl**

V roku 2011, keď sa na Slovensku konalo ostatné sčítanie obyvateľstva, z mesta Prievidza do škôl odchádzalo spolu 1785 osôb (viď tab. č. 8.3.).

Napriek tomu, že v Prievidzi sú detašované pracoviská fakúlt vysokých škôl, 1212 jej obyvateľov študovalo na vysokej škole mimo miesta svojho bydliska. Najviac, pochopteľne, v Bratislave (365) a potom v zahraničí (188), Nitre (168), Trenčíne (109), Banskej Bystrici (103) a Žiline (91).

Potom nasledujú študenti stredných škôl (267). Dochádzali najviac do Handlovej (188) a Novák (78).

Tab. č. 8.3: Odchádzka do škôl z mesta Prievidza

mesto	odchádzajúci z mesta do škôl			
	v rámci okresu	do iného okresu	do zahraničia	spolu
Prievidza	341	1 213	231	1 785

Zdroj: Štatistický úrad SR

Dochádzka do škôl

Podľa údajov z ostatného cenzu v roku 2011, z obcí okresu Prievidza do škôl v Prievidzi dochádzalo spolu 2 487 osôb (viď tab. č. 8.4.). Najviac medzi nimi bolo študentov stredných škôl (1 800). Žiakov základných škôl bolo 575 a študentov vysokých škôl 112. Najviac dochádzajúcich do škôl bolo z Kaniaňky (220), Bojníc (217), Handlovej (202) a Lehoty pod Vtáčnikom (105). Medzi osobami, ktoré dochádzali do niektorej zo stredných škôl v meste, bolo najviac obyvateľov Handlovej (170), Kaniaňky (163) a Bojníc (125).

Z iných okresov za vzdelaním do Prievidze dochádzalo 180 osôb. Aj v tomto prípade bolo medzi nimi najviac študentov stredných škôl (139).

Medzi osobami, ktoré dochádzali do niektorej zo stredných škôl v meste, bolo najviac obyvateľov okresu Martin (45).

Tab. č. 8.4.: Denná dochádzka do škôl v meste Prievidza

mesto	dochádzka do škôl v meste		
	v rámci okresu	z iných okresov	spolu
	počet	počet	počet
Prievidza	2 487	180	2 667

Zdroj: Štatistický úrad SR

Úrady

Na území mesta sa nachádzajú úrady štátnej a verejnej správy (viď. tab. č. 8.5).

Tab. č. 8.5: Úrady štátnej a verejnej správy so sídlom Prievidzi

úrady štátnej a verejnej správy sídlacie v Prievidzi
Okresný úrad Prievidza:
Odbor živnostenského podnikania
Odbor všeobecnej vnútornej správy
Odbor krízového riadenia
Odbor cest. dopravy a pozemých komunikácií
Odbor starostlivosti o životné prostredie
Pozemkový a lesný odbor
Katastrálny odbor
Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny
Daňový úrad Trenčín - pobočka Prievidza
pobočka Sociálnej poisťovne
Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru

Zdroj: <http://www.minv.sk/>

Prievidza je v určitých prípadoch spádovým mestom aj pre obyvateľov okresu Partizánske. To však neznamená, že ju musia navštevovať. Napríklad úrad práce, sociálnych vecí a rodiny totiž sídli i v Partizánskom. Ani obyvatelia niektorých obcí okresu Prievidza však nemusia v niektorých prípadoch kvôli úradom dochádzať do mesta Prievidza. Úrady majú vysunuté pracoviská. Napríklad úrad práce, sociálnych vecí a rodiny má takéto pracovisko v Handlovej i Novákoch.

V meste sídli: Okresný úrad Prievidza, Daňový úrad Trenčín - pobočka Prievidza, pobočka Sociálnej poisťovne, Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru.

Do pôsobnosti Obvodného banského úradu v Prievidzi patria okresy Trenčín, Bánovce nad Bebravou, Ilava, Nové Mesto nad Váhom, Partizánske, Považská Bystrica, Prievidza, Púchov, Žilina, Bytča, Čadca, Kysucké Nové Mesto, Topoľčany.

Ďalej v meste sídli inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie pre celý Trenčiansky kraj.

Regionálny úrad verejného zdravotníctva Prievidza so sídlom v Bojniciach, územie pôsobnosti ktorého predstavujú okresy Prievidza a Partizánske.

Súdniectvo, prokuratúra a polícia – všetky uvedené zložky štátnej správy s okresnou pôsobnosťou sídlia v okresnom meste Prievidza.

Poistencom Všeobecnej zdravotnej poisťovne, a. s., slúži jej pobočka v Prievidzi.

8.1 ZDRUŽENIA A ORGANIZÁCIA

Združenia a organizácia

Združenie miest a obcí hornej Nitry (ZMOHN) bolo založené v roku 1991 a oficiálne bolo zaregistrované v roku 1994 ako združenie obcí so sídlom v Prievidzi. ZMOHN pracuje najmä ako poradenský orgán pre členskú základňu. Členmi združenia sú mestá a obce z okresu Prievidza, vrátane mesta Prievidza.

Združenie pre rozvoj regiónu horná Nitra (ZRRHN) a jej výkonná zložka Regionálna rozvojová agentúra (RRA) je záujmovým združením právnických osôb založené v roku 1994 so sídlom v Prievidzi. Členmi ⁷⁶ sú mesto Prievidza a obce, podnikateľské subjekty, mimovládne organizácie, obchodná a priemyselná komora, zdravotnícka a vzdelávacie organizácie. Cieľom združenia je napomáhať rozvoju regiónu.

Podnikateľské a inovačné centrum-technologický inkubátor Prievidza je záujmovým združením právnických osôb ⁷⁷ založené v roku 2003 so sídlom v Prievidzi. Oblasť činnosti: správa a prenájom priestorov BIC-TI Prievidza, poskytovanie služieb súvisiacich s prevádzkou BIC-TI Prievidza, vykonávanie poradenských služieb pre podnikateľov, organizovanie školiacich projektov, spracovanie podnikateľských plánov. Spoluzakladateľ je mesto Prievidza.

Oblasťná organizácia cestovného ruchu OOCR Región Horná Nitra - Bojnice založené v roku v roku 2012 so sídlom v Bojniciach. Združuje subjekty podnikajúce v cestovnom ruchu, samosprávy regiónu a ďalšie subjekty ktoré majú záujem na rozvoji cestovného ruchu. Podporuje, propaguje a koordinuje aktivity súvisiace s rozvojom cestovného ruchu v regióne. Mesto Prievidza je zároveň jedným z členov združenia. ⁷⁸

Združenie pre rozvoj regiónu horná Nitra, Podnikateľské a inovačné centrum-technologický inkubátor Prievidza a Oblasťná organizácia cestovného ruchu OOCR Región Horná Nitra – Bojnice realizovali s mestom projekty alebo aktivity. Zároveň tieto subjekty spolupracujú s ministerstvami SR.

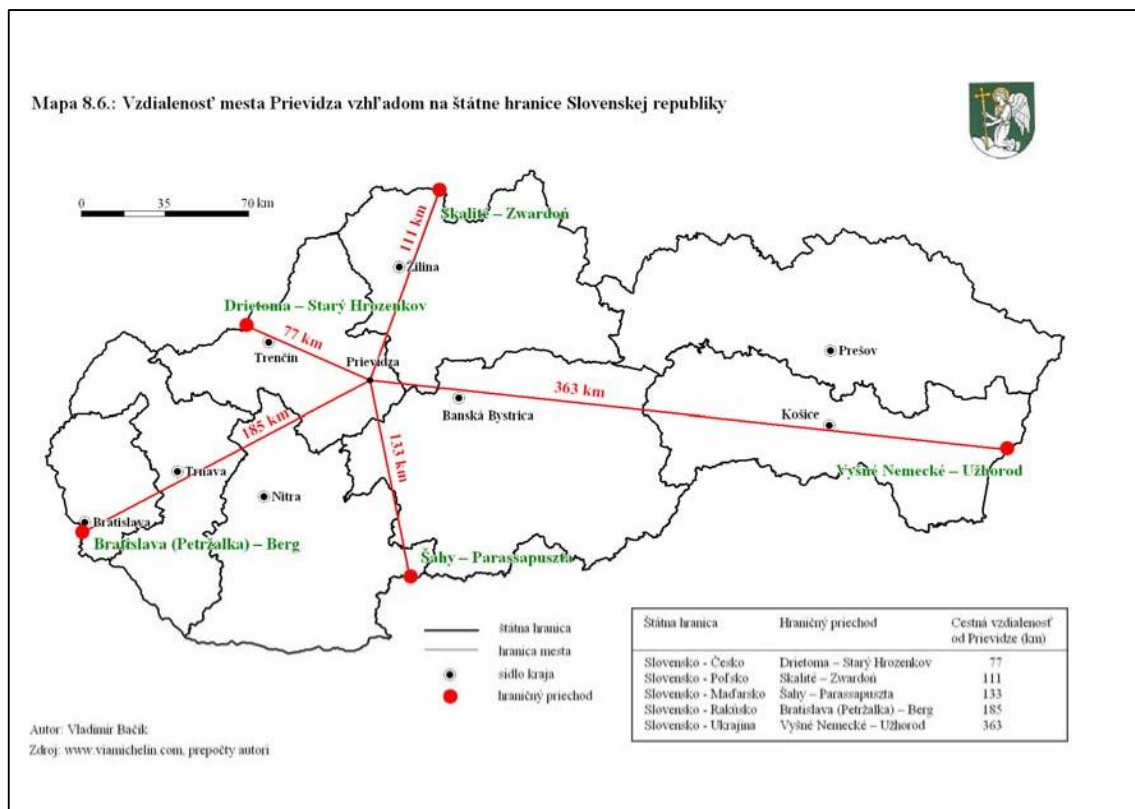
8.1 EUROREGIÓN Y A CEZHRANIČNÁ SPOLUPRÁCA

Mesto Prievidza sa dosiaľ neveľmi angažovalo v euroregionálnych združeniach či cezhraničnej spolupráci. Vyplýva to z polohy mesta, relatívne centrálnej vzhľadom k štátnym hraniciam SR. Prievidza a jej zázemie vyhraničené prievidzkým okresom nepredstavujú prihraničný typ regiónu. Najmenej vzdialenou je štátna hranica s Českom vo vzdialenosti 77 km (viď mapa. č. 8.6). Bola by užitočná partnerská spolupráca so samosprávou s podobnými črtami, ktorá je na oprávnenom území v ČR (Moravskosliezskom, Zlínskom prípadne Jihomoravskom kraji) pre možnú implementáciu programu Interreg V-A SK – CZ 2014-2020.

⁷⁶ <http://www.projecteu.org>

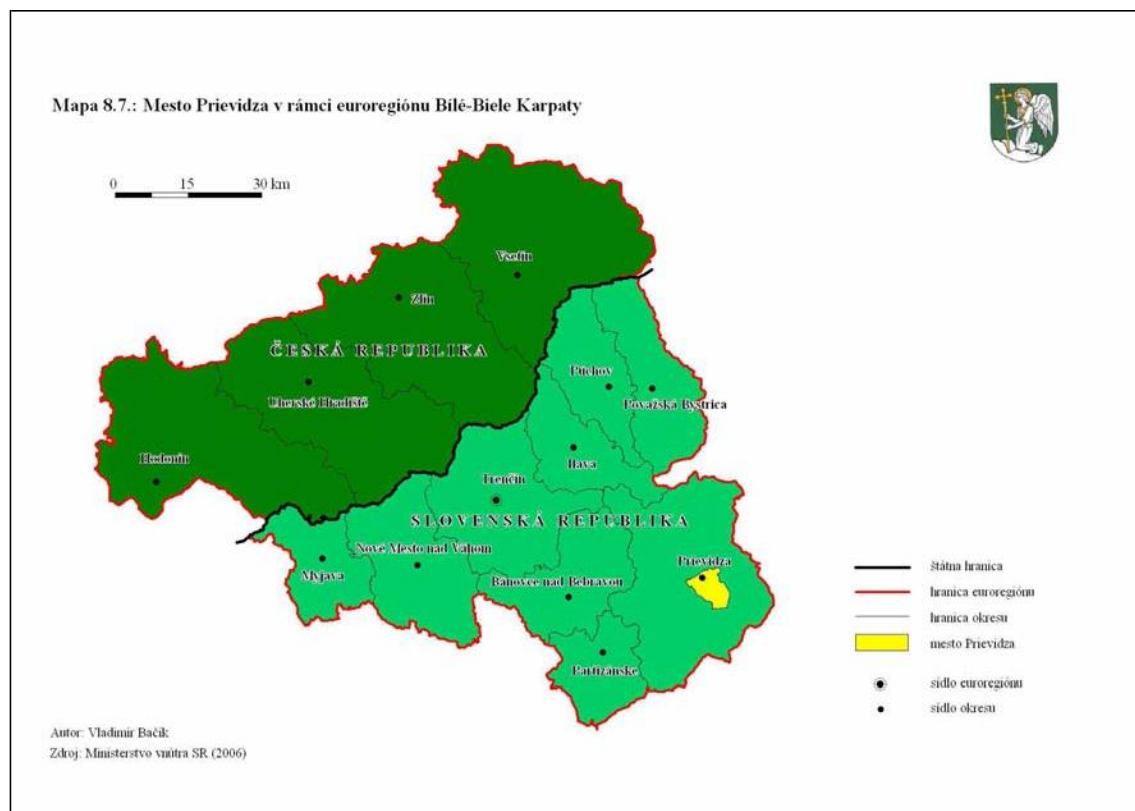
⁷⁷ <http://www.ives.sk/register/detailzpo.do?action=uplny&formular=&id=151080>

⁷⁸ <http://www.bojnice.eu/>

Euroregióny

Napriek uvedenému, územie mesta Prievidza je súčasťou širšie koncipovaného Euroregiónu Bílé – Biele Karpaty (CZ-SK), ktorý zaberá na Slovensku územie Trenčianskeho kraja, sídli v Trenčíne (viď mapa č. 8.7).

Slovenská časť tohto euroregiónu – REGIÓN BIELE KARPATY – je združením právnických osôb, zaoberajúce sa cezhraničnou spoluprácou. V ktorom na princípe partnerstva spolupracujú tri sektory: verejná správa, podnikatelia a tretí sektor (mimovládne, neziskové organizácie). Združenie bolo zaregistrované koncom roka 1999. Projekty euroregiónu sa však zväčša orientujú na prihraničnú časť územia Trenčianskeho kraja (okresy priamo susediace s ČR).

Cezhraničná spolupráca

Mesto Prievidza, ako sme už uviedli, sa vzhľadom na svoju polohu nevelmi zúčastňuje na cezhraničnej spolupráci, avšak má tiež možnosť participovať v projektoch nadnárodnej či medziregionálnej spolupráce v rámci EÚ.

Partnerské mestá Prievidze

Cezhraničná spolupráca Prievidze sa vzhľadom na polohu mesta v centrálnej (nie prihraničnej) časti štátu orientuje najmä na bilaterálne vzťahy s partnerskými mestami v zahraničí (viď tab. č. 8.9 a mapa č. 8.8).

Tab. č. 8.9: Charakteristika súčasných partnerstiev miest Prievidze

Mesto (Krajina)	Počet obyv.	Charakteristika partnerstva a partnerského mesta	Zhodnotenie potenciálu spolupráce
Šumperk (Česko)	26 697	- od roku 1970 (od 1991 útlm, od 2001 obnovenie) - dohoda o spolupráci medzi mestami	- dobrá dostupnosť (Olomoucky kraj) - jazyková príbuznosť - menší počet obyvateľov
Ibbenbüren (Nemecko)	50 438	- od roku 1988 - dohoda o družobných stykoch a spolupráci medzi mestami - ťažba uhlia v okolí mesta	- sťažená dostupnosť - možná jazyková bariéra - riešenie podobných problémov (banské mesto) - podobná veľkosť obyvateľov
Luserna San Giovanni (Taliansko)	7 676	- od roku 1996 - akt partnerstva - spolupráca najmä pri výmenných pobytoch športových kolektívov - dlhoročné skúsenosti pri rozvoji cestovného ruchu v regióne Piemont	- sťažená dostupnosť - jazyková bariéra - mestečko s neporovnateľne nižším počtom obyvateľov - parciálna spolupráca (šport)
Velenje (Slovinsko)	25 333	- nadviazanie prvých kontaktov 2005 - história ťažby uhlia v okolí mesta a s tým súvisiaca výstavba mesta ako priemyselného centra regiónu po roku 1950 - skúsenosti s územným plánovaním „na zelenej lúke“	- stredne dobrá dostupnosť - čiastočná jazyková príbuznosť, možná bariéra - riešenie podobných problémov (banské mesto)
Valjevo (Srbsko)	59 073	- zmluva o spolupráci medzi mestami od roku 2007 - v meste prebieha transformácia podnikateľských aktivít od priemyselných smerom k službám a s tým súvisiace riešenie nezamestnanosti	- stredne dobrá dostupnosť - čiastočná jazyková príbuznosť, možná bariéra
Jastrzebie Zdroj (Poľsko)	92 105	- zmluva o partnerskej spolupráci medzi mestami od roku 2009 - priemyselné centrum horného Sliezska - ťažba uhlia v okolí mesta, zatváranie baní - v meste prebieha transformácia podnikateľských aktivít od priemyselných smerom k službám a s tým súvisiace riešenie nezamestnanosti	- dobrá dostupnosť - jazyková príbuznosť - mesto vyššej veľkostnej kategórie - riešenie podobných problémov (banské mesto v transformácii)

Zdroj: <http://www.sumperk.cz>, <http://www.ibbenbueren.de>, <http://www.comune.luserna.to.it>, <http://www.velenje.si>,
<http://www.valjevo.org.yu>, <http://www.bytom.pl>, <https://en.wikipedia.org/wiki/>, <https://it.wikipedia.org/wiki/>,
<https://sk.wikipedia.org/wiki/>

Ako vyplýva z tab. č. 8.9, mesto Prievidza nadväzuje kontakty s rozmanitým spektrom miest. Sú to prevažne partneri, ktorí majú s Prievidzou podobné črty, či už veľkosť mesta a jeho zázemia (podľa počtu obyvateľov), vplyv banskej činnosti na územie (ťažba uhlia), alebo transformácia ekonomiky a prechod od dominancie priemyselných aktivít k službám a riešenie sprievodných problémov (nezamestnanosť).

Z podobnosti problémov riešených v jednotlivých partnerských mestách možno získavať cenné skúsenosti.

Mestá, ktoré sú prirodzeným centrom pre svoje zázemie, plnia zároveň i viacero obslužných funkcií, z ktorých úžitok tak plyní nielen pre samotných obyvateľov mesta, ale i pre obyvateľov ďalších obcí daného spádového územia. Prievidza takým prirodzeným centrom je.

Najviac osôb z mesta odchádzalo za prácou v priemysle.

V rámci dochádzky za prácou z obcí okresu najviac ich v meste pracovalo v obchode hoteloch, reštauráciách.

Mesto Prievidza sa dosiaľ nevelmi angažovalo v euroregionálnych združeniach či cezhraničnej spolupráci.

Vyplýva to z polohy mesta, relatívne centrálnej vzhľadom k štátnym hraniciam SR.

Mesto Prievidza sa orientuje najmä na bilaterálne vzťahy s partnerskými mestami v zahraničí.

Bola by užitočná partnerská spolupráca so samosprávou s podobnými črtami, ktorá je na oprávnenom území v ČR (Moravskosliezskom, Zlínskom prípadne Jihomoravskom kraji) pre možnú implementáciu programu Interreg V-A SK – CZ 2014-2020.

Mapa 8.8.: Mesto Prievidza a jeho partnerské mestá v Európe

- štátna hranica
- hlavné mesto
- partnerské mestá Prievidze
- mesto Prievidza

Mesto	Krajina	Cestná vzdialenosť od Prievidze (km)
Šumperk	Česko	270
Bytom	Polsko	250
Velenje	Slovensko	565
Valjevo	Srbsko	645
Luserna San Giovanni	Itálsko	1290

Autor: Vladimír Bačík

Zdroj: www.viamichelin.com, prepošty autori

8.2 ZDROJE

- <http://www.bojnice.eu/>
- <http://www.bytom.pl>
- <http://www.comune.luserna.to.it>
- <http://www.ibbenbueren.de>
- <http://www.ives.sk/registre>
- <http://www.minv.sk/>
- <http://www.projecteu.org>
- <http://www.prievidza.sk>
- <http://www.sumperk.cz>
- Štatistický úrad SR (2011): Sčítanie obyvateľov, domov a bytov v roku 2011.
- <http://www.valjevo.org.yu>
- <http://www.viamichelin.com>
- <http://www.velenje.si>
- <https://en.wikipedia.org/wiki>, <https://it.wikipedia.org/wiki>, <https://sk.wikipedia.org/wiki>

9. SWOT ANALÝZA

9.1 ĽUDSKÝ POTENCIÁL Z MIMO EKONOMICKÉHO HĽADISKA

<i>Silné stránky</i>	<i>Slabé stránky</i>
- vysoký podiel ekonomicky aktívnych obyvateľov, obyvateľov v produktívnom veku - i keď okres Prievidza patrí k oblastiam Slovenska s najviac narušeným životným prostredím, evidujeme napriek tomu pomerne nízku úmrtnosť obyvateľstva - očakávaná dĺžka života pri narodení patrí medzi najvyššie na Slovensku - pokles počtu obyvateľov, ktorí majú ukončené len základné vzdelanie v prospech vyšších foriem ukončeného vzdelania a celkový rast vzdelanostnej úrovne obyvateľstva mesta (absolútne najväčšie prírastky zaznamenávajú v mestskej populácii vysokoškolsky vzdelaní) - záujem o dobrovoľnícke aktivity	- migračný úbytok obyvateľstva, ktorý znamená, že ročne sa z mesta Prievidza odsťahuje viac osôb, ako sa prisťahuje. - klesajúca tendencia vývoja pôrodnosti – budúcich ekonomicky aktívnych obyvateľov mesta pribúda v menšej miere ako tých už ekonomicky neaktívnych (dôchodcov) - strata časti ľudského kapitálu migráciou – mladší a tí, ktorí majú vyššie vzdelanie, majú väčší sklon k vysťahovaniu sa z mesta Prievidza
<i>Príležitosti</i>	<i>Ohrozenia</i>
- dočasné zvýšenie pôrodnosti v dôsledku uzatvárania tzv. odložených sobášov - rozvoj kultúry spoločnosti v súvislosti s rastom vzdelanostnej úrovne obyvateľov (v štúdiijných odboroch prevládali spoločenské vedy, náuky a služby) - gentrifikačia – prírastok nových obyvateľov do mesta – príchod majetných novousadlíkov do centra mesta, sprevádzaný kúpou a renováciou starších, neraz zanedbaných príbytkov menej majetných vrstiev obyvateľstva - lepšie podmienky pre život, menej bariér pre podnikanie (deregulácia, nižšie miestne dane) v meste by mohli pomôcť zvrátiť pretrvávajúci trend migračného úbytku – odchodu Prievidžanov za lepšími podmienkami inam	- starnutie populácie mesta, ktoré znamená, že zatiaľ čo relatívne zastúpenie detskej zložky populácie klesá, staršia zložka populácie rastie. Z toho vyplýva, že v budúcnosti sa dá očakávať tlak na rast výdavkov mesta na sociálne zabezpečenie (opatrovateľskú službu, prepravnú službu, starostlivosť v zariadeniach sociálnych služieb atď.) a mestskú hromadnú dopravu - d'alší nárast miery ekonomickej závislosti starých ľudí v meste Prievidza. Kým ku koncu roka 2007 jeden obyvateľ mesta v poproduktívnom veku 65+ („starý , človek“), pripadal na zhruba 7, spoluobyvateľov v produktívnom veku, v roku 2014 už iba na 5 v poproduktívnom veku - pod vplyvom sociálno-ekonomických zmien, ku ktorým došlo počas transformácie spoločnosti počnúc rokom 1989, sa zmenilo reprodukčné správanie. Priemerný vek žien pri pôrode, a to aj pri tom prvom, sa neustále zvyšuje, počet detí na jednu rodinu sa znižuje, pribúda narodených mimo manželstva, neformálnych spolužití (spolužití muža a ženy bez sobáša) i domácností jednotlivcov - zvýšenie počtu obyvateľstva v pokročilom alebo poslednom období svojho života, a ich sústredenie v panelových domoch s bariérami (schody, zle udržiavané chodníky v zimnom období a pod.), spoločenská izolácia starých ľudí - koncentrácia menej majetných vrstiev obyvateľstva v okrajových oblastiach mesta – „robotníckych“ sídliskách predstavuje hrozbu sociálnej segregácie

9.2 EKONOMICKÝ POTENCIÁL

<i>Silné stránky</i>	<i>Slabé stránky</i>
- absolútna dominantnosť počtu súkromných podnikov ako predpoklad (nie nevyhnutnosť) dlhodobu vysokej dynamiky ekonomickej výkonnosti subjektov a rastu životnej úrovne obyvateľov - prevažná časť pracovnej sily na trhu práce úspešná v zamestnávaní sa, tým vysoký podiel pracovnej sily s pracovnými návykmi bez (dlhodobějších) prestávok, spôsobovaných nezamestnanosťou - v ostatných rokoch sa štruktúra zamestnanosti mení a posúva od priemyslu smerom k flexibilnejšiemu sektoru služieb - vysoká miera mobility pracovnej sily z Prievidze do jej okolia a opačne, predovšetkým v súvislosti s odchádzkou do prevádzok Elektrárne Nováky, Nováckych chemických závodov, a. s. a Hornonitrianskych baní Prievidza (HBP), a. s.	- vysoká miera závislosti ekonomickej výkonnosti a zamestnanosti v meste a jeho okolí od jedného podniku (Hornonitrianske bane (HBP), a. s.) v banskom priemysle, ktorý je v značnom útlme a úroveň jeho produkcie závisí od poskytnutia štátnej pomoci - nedostatočne využitý potenciál podnikateľskej aktivity fyzických osôb – nízka miera podnikateľskej aktivity fyzických osôb, zaostávajúca za mierou podnikateľskej aktivity v mnohých iných častiach na Slovensku. - Nárast neziskových právnických osôb nedostatok (kvalitných) služieb v cestovnom ruchu, tým nevyužitý vnútorný potenciál mesta a jeho okolia (najmä Bojnice) na získavanie prínosov z rozvoja cestovného ruchu pre mesto, jeho podnikateľov, obyvateľov a návštevníkov.
<i>Príležitosti</i>	<i>Ohrozenia</i>
- zvyšovanie podnikateľskej aktivity a ekonomickej výkonnosti v meste a zvyšujúca sa konkurenciu a aktivita podnikateľských subjektov v regióne - rast ekonomickej výkonnosti, príjmov a zamestnanosti z rozvoja obchodu a služieb, najmä cestovného ruchu, pre ktorý sú v regióne predpoklady, ale v súčasnosti nie sú v dostatočnej miere využité - zvýšenie produkcie a zamestnanosti v meste, i v nadväznosti na vytvorenie priemyselnej zóny Prievidza – Západ, za predpokladu konkurenčných podmienok, nezvýhodňujúcich vybrané firmy - zniženie miestnych daní a zjednodušenie ich komplikovaného výberu	- hrozba prepúšťania významného počtu zamestnancov v HBP, a. s. a následne aj v ďalších výrobných nadväzujúcich podnikoch (osobitne v energetickom a chemickom priemysle) ako dôsledok znižovania ťažby uhlia v HBP, a. s., vyvolávajúce tým i riziko tlakov na vyššie výdavky mesta v oblasti sociálnych vecí - nedostatočná schopnosť podnikateľských subjektov vytvárať pracovné miesta, ktoré by kompenzovali prepúšťanie zamestnancov vo veľkých podnikoch, (osobitne v HBP, a. s.) - odlev kvalifikovanejšej pracovnej sily mimo región a/alebo neprispôsobenie sa značnej časti ostatnej pracovnej sily v meste zmeneným požiadavkám na trhu práce

9.3 SOCIÁLNY POTENCIÁL

<i>Silné stránky</i>	<i>Slabé stránky</i>
- relatívne nízky podiel dlhodobo nezamestnaných z pracovnej sily, navyše výrazne nižší ako v mnohých iných regiónoch Slovenska (s výnimkou Bratislavy) - relatívne nízky a znižujúci sa počet poberateľov sociálnych dávok, vrátane dávok v hmotnej núdzi - relatívne uspokojivá vybavenosť a dostupnosť zdravotnej starostlivosti, prinajmenšom čo sa týka primárnej starostlivosti - vytvorené podmienky pre určitú adresnosť pri poskytovaní sociálnych služieb a pre vyžadovanie primárnej zodpovednosti od rodiny	- stúpajúci počet evidovaných uchádzačiek o zamestnanie od roku 2009 (s výnimkou roku 2012) - neúspešnosť určitej (aj keď počtom zatiaľ nie významnej) časti pracovnej sily zamestnať sa, tým aj stagnovanie počtu dlhodobo nezamestnaných v meste - zvyšované a nedostatočne uspokojované nároky na služby (dlhodobej) sociálnej a zdravotnej starostlivosti, napríklad v dôsledku významného rastu počtu a podielu obyvateľov v poproduktívnom veku - nedostatočná kapacita poskytovateľov sociálnych služieb, predovšetkým v domácej a komunitnej starostlivosti a nevyužitý potenciál na opatrovanie starších občanov v domácej starostlivosti (aj keď v ostatnom období dochádza k zvyšovaniu záujmu o opatrovateľskú službu) - veľká váha sociálnych a zdravotníckych služieb vo veľkokapacitných a kvalitou nevyhovujúcich zariadeniach (v rámci sociálnej starostlivosti v Domove dôchodcov a Domove penzióne pre dôchodcov a v rámci zdravotnej starostlivosti v Nemocnici s poliklinikou Prievidza so sídlom v Bojniciach) - neexistencia niektorých typov poskytovateľov služieb sociálnej, zdravotnej a integrovanej dlhodobej starostlivosti (prepájajúcej opatrovateľskú a ošetrovateľskú službu), napríklad domovov s opatrovateľskou službou, hospicov a pod.
<i>Príležitosti</i>	<i>Ohrozenia</i>
- spolupráca verejného, mimovládneho a súkromného sektora v oblasti sociálnej politiky a komunitného rozvoja (osamelé rodiny), schopnosť získavať financie z rôznych zdrojov - zvyšovanie informovanosti verejnosti o formách a alternatívach poskytovania sociálnych služieb v meste Prievidza - sformovanie vlastného prístupu mesta k sociálnej politike, osobitne k riešeniu problémov občanov v hmotnej núdzi, postaveného na báze osobnej zodpovednosti, dobrovoľnej solidarity a súkromných zdrojov - ďalšie zvyšovanie záujmu o opatrovateľskú službu o starších v rodinnom prostredí a celkovo vytvorenie podmienok pre rozvoj foriem domácej sociálnej (osobitne opatrovateľskej) a zdravotnej (osobitne ošetrovateľskej) služby, vytlačajúcich služby v inštitucionálnej starostlivosti - potenciál pre domácu opatrovateľskú a ošetrovateľskú starostlivosť v meste a okolí. - vznik chýbajúcich a nedostatkových poskytovateľov v sociálnej a zdravotnej sfére súkromnými zriaďovateľmi, nespoliehajúcich sa na verejné zdroje	- rastúci pomer medzi ľuďmi v poproduktívnom veku k obyvateľom v produktívnom veku znamená pomalší rast tvorby zdrojov, okrem iného potrebných aj na sociálnu a zdravotnú starostlivosť pre starších - rastúce tlaky na finančnú a/alebo vecnú pomoc a iné riziká v dôsledku zvyšovania počtu nezamestnaných, spôsobovaného znižovaním ťažby uhlia v Hornonitrianskych baniach, a. s. - problémy s vytvorením podmienok pre služby sociálnej a zdravotnej starostlivosti a financovaním rastúcich nárokov na starostlivosť o starších ľudí - problémy pri prechode zodpovednosti v oblasti pomoci občanom v hmotnej núdzi zo štátnej správy na samosprávu

9.3.1 OBČIANSKA INFRAŠTRUKTÚRA

<i>Silné stránky</i>	<i>Slabé stránky</i>
• systematický prístup samosprávy k školstvu (konceptia školstva, každoročné správy o stave školstva) • ponuka viacerých vzdelávacích programov a variantov v rámci možností daných súčasnou legislatívou • rozvinutá mimoškolská záujmová činnosť • systém grantovej podpory aktivít v oblasti vzdelávania, výchovy, ochrany a podpory detí a mládeže, rozvoja duchovných a kultúrnych hodnôt, športu a pod. • sieť kultúrnych inštitúcií a športových zariadení • systematická pozornosť samosprávy telovýchovným a športovým aktivitám na školách v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta	• zlý stav niektorých školských budov, nedostatočná vybavenosť škôl pomôckami a výpočtovou technikou • nedostatočná vybavenosť škôl pomôckami a výpočtovou technikou • nedostatočné využívanie školských areálov počas voľných dní a prázdnin na záujmové činnosti žiakov, prípadne obyvateľov žijúcich v blízkom okolí
<i>Príležitosti</i>	<i>Ohrozenia</i>
• vyššia kvalita poskytovaného vzdelávania na školách, systematická snaha o vytvorenie podmienok pre existenciu alternatívnych vzdelávacích programov jednotlivých škôl a konkurenčného prostredia medzi nimi • viacdrojové financovanie, získanie mimorozpočtových zdrojov pre financovanie školstva • realizácia modelu otvorenej školy • vznik súkromných škôl • podpora kultúrnych a športových aktivít prostredníctvom poukážkového systému • viac zdrojové financovanie kultúry	• poddimenzované finančné zdroje pre školstvo z verejných zdrojov • negatívny demografický vývoj a s ním súvisiace problémy so zavádzaním racionalizačných opatrení v oblasti školstva • prípadná legislatívna zmena zákona o dani z príjmov, ktorá by zamedzila školským zariadeniam uchádzať sa o 2% z daní občanov (asignácia 2%) • zaťažovanie rozpočtu samosprávy nákladmi na financovanie kultúrnych a športových aktivít, ktoré by mohli byť financované súkromným sektorom

9.3.2 DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA

<i>Silné stránky</i>	<i>Slabé stránky</i>
• poloha na medzinárodnom cestnom dopravnom koridore (E-572) západovýchodného smeru Česká republika – Trenčín – Žiar nad Hronom • poloha na križovatke ciest I/50 Česká republika – Trenčín – Prievidza – Žiar nad Hronom – Zvolen – Košice – Ukrajina a I/64 Žilina – Prievidza – Nitra – Komárno • mesto Prievidza pôsobí ako pomerne výrazný autonómny dopravný uzol regiónu hornej Nitry • dobré prepojenie mesta Prievidza s inými regiónmi Slovenska diaľkovou autobusovou dopravou • existencia štvorpruhovej cesty (plný profil) medzi mestami Nováky a Prievidza a čiastočne medzi mestami Prievidza a Handlová – teda v smeroch najväčšej dennej odchádzky a dochádzky za prácou • trend zvyšovania bezpečnosti a priepustnosti vnútromestských križovatiek (kruhové križovatky) • priaznivá poloha osobnej železničnej stanice – blízkosť centra i niektorých obytých zón • dobré napojenie priemyselných areálov na železničnú stanicu	• mesto Prievidza leží mimo ťažiskových vnútroštátnych dopravných trás a mimo paneurópskych multimodálnych dopravných koridorov • mesto Prievidza leží mimo dvojkoľajných elektrifikovaných magistralných železničných trás medzinárodného a celoštátneho významu • absencia priameho napojenia na sieť diaľnic a rýchlostných ciest • chýbajúci juhozápadný cestný obchvat mesta • preťaženosť vnútorného cestného systému mesta • preťaženosť komunikácie Bojnická, bariéra križovania so železnicou • nedostatok parkovacích kapacít v rezidenčných zónach a absencia záchytných parkovísk • nedostatok priestoru pre rozšírenie koľajiska osobnej železničnej stanice • vzdialenosť k najvýznamnejšiemu medzinárodnému letisku (Bratislava 157 km) • nedostatočne rozvinutá sieť mestských cyklotrás
<i>Príležitosti</i>	<i>Ohrozenia</i>
• dobudovanie rýchlostnej cesty R2, napojenie mesta Prievidza na diaľničnú sieť • mesto Prievidza ako významný zdroj a cieľ preprav, ako i ďalšieho tranzitu v smeroch východ-západ a sever-juh • možnosť využitia vlakovtornej stanice Prievidza n. st. v nákladnej železničnej doprave (teda stanice, ktorá má potrebné náležitosti pre spracovanie končiacich a zostavovanie východných (relačných) vlakov) • riešenie problému nedostatku parkovacích kapacítv rezidenčných zónach výstavbou nových parkovacích miestna voľných plochách a výstavbou podzemných, esp.nadzemnýchgaráží • existencia miestneho letiska Úkrníská s možnosťami ďalšieho rozvoja • rozvoj dopravy, nárast počtu leteckých liniek, destinácií a leteckej prepravy ako takej na najbližších medzinárodných letiskách (Piešťany, Sliač a Žilina)	• Vo všetkých existujúcich dopravných smeroch však zatiaľ absentuje výkonné dopravné spojenie, ktoré by podporilo zosilnenie dopravných väzieb s inými sídelno-hospodárskymi jadrami. (absencia výkonného dopravného spojenia v smeroch Trenčín a Nitra, resp. pomalosť výstavby rýchlostnej cesty R2 • nedobudovanie juhozápadného cestného obchvatu mesta • rast stupňa automobilizácie obyvateľov aglomerácie mesta a z toho vyplývajúca rastúca zaťaženosť cestných komunikácií na území mesta • možné zavedenie trolejbusovej dopravy v prevádzke MHD by predstavovalo vysokú záťaž na financovanie takéhoto investičného zámeru z rozpočtu mesta • bariérny efekt železničnej trate vedúcej naprieč mestom v severo-južnom smere • rast objemu tranzitnej prepravy by znamenal i zvyšovanie finančných nárokov na rozvoj a údržbu cestných komunikácií • bariérny efekt vykládkovej koľaje č. 9 v priestore centrálnej železničnej stanice

9.3.3 TECHNICKÁ A ENVIRONMENTÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA

<i>Silné stránky</i>	<i>Slabé stránky</i>
- vysoký podiel verejnej zelene v meste, vrátane mestského lesoparku - vysoký stav napojenia domácností a obyvateľstva na pitnú vodu (najmä na verejný vodovod) - vysoký stav napojenia domácností a obyvateľstva na kanalizačnú sústavu - rozvíjajúci sa systém recyklácie odpadu	- nižšia kvalita ovzdušia v porovnaní s inými podobnými mestami (počtom obyvateľov, regionálnym významom) spôsobená importom emisií z priemyselných prevádzok so sídlom v blízkych mestách a obciach okresu (najmä Nováky a Zemianske Kostol'any), najhoršia kvalita ovzdušia spomedzi okresov Trenčianskeho kraja - nízka kvalita povrchových vôd (radia sa k silne znečisteným), znečistenie rieky Nitra - hlučnosť v častiach mesta zaťažených intenzívnou dopravou, najmä na tranzite v smere sever-juh a Bojnická cesta
<i>Príležitosti</i>	<i>Ohrozenia</i>
- rozvoj prírodného prostredia Prievidze a blízkeho okolia nie je obmedzený výraznými reguláciami ochrany prírody, čo vytvára priestor pre uplatnenie efektívnejších nástrojov zvyšovania kvality životného prostredia obyvateľov, s dôrazom na plné využitie vlastnických práv - spolupráca verejného, mimovládneho a súkromného sektora v otázke aktuálnych klimatických zmien zásobovania vodou, zadržiavanie zrážok pre spodné vody napr. umelé vodné plochy (revitalizácia rybníkov), schopnosť získavať financie z rôznych zdrojov - reštrukturalizácia podnikateľského prostredia smerujúca od odvetví, ktoré spôsobujú environmentálne záťaž (najmä baníctvo a jeho postupný útlm) k menej záťažovým odvetviam (najmä služby) - možnosť postupnej zmeny vzťahu obyvateľstva k svojmu životnému prostrediu smerom k vyššej zodpovednosti - zlepšenie kvality povrchových vôd riek Nitra a Handlovka zvýšeným efektom čistenia odpadových vôd, rekonštrukciou kanalizácie a intenzifikáciou ČOV na území mesta Prievidza, ako i v obciach na vyššie položených častiach tokov Nitra a Handlovka na báze spolupráce akcionárov (mestá a obce) v rámci Stredoslovenskej vodárenskej spoločnosti, a. s. Banská Bystrica - strategické zámery mesta v oblasti rozširovania a skvalitňovania zón mestskej rekreácie - očakávané postupné zlepšovanie kvality ovzdušia po výmene technológií a útlme odvetví „banského komplexu“	- vodné hospodárstvo: samospráva mesta Prievidza nemá v kompetencii správu a úpravy vodných tokov, ako i protipovodňovú ochranu na svojom území, ktoré sú v právomoci Slovenského vodohospodárskeho podniku, š. p., na rozhodovanie ktorého mesto nemá priamy dosah - zastaranosť a malý objem investícií do technickej infraštruktúry, najmä pokiaľ ide o tepelné rozvody, kanalizácie a čistiare odpadových vôd, skládky odpadov - územia s vysokým stupňom náchylnosti k aktívnym svahovým deformáciám, najmä vo štvrtiach Hradec a Veľká Lehôtka - staré ekologické záťaž

9.3.4 ŠIRŠIE VZŤAHY – MESTO A ZÁZEMIE

<i>Silné stránky</i>	<i>Slabé stránky</i>
- mesto Prievidza plní viacero obslužných funkcií pre obyvateľov spádového územia hornej Nitry, ktorého je prirodzeným centrom. Je jadrom regiónu rovnajúceho sa územiu okresu Prievidza (140 000 obyvateľov) a sídlom viacerých úradov štátnej správy pôsobiacimi pre širšiu oblasť obvodu Prievidza - existujúce spojenie prostredníctvom mestskej hromadnej dopravy medzi mestami Prievidza a Bojnice podporuje mobilitu a migráciu za prácou a službami medzi týmito susednými mestami postupne zrastajúcimi do súmestia - na území mesta Prievidza sa nachádza viacero stredných škôl, ktorých úroveň a záujem o ne potvrdzuje i dochádzka žiakov z iných miest a obcí hornej Nitry - mesto Prievidza v súčasnosti predstavuje významné centrum dochádzky za prácou (približne 9 000 osôb) pre obyvateľov zázemia mesta - na jeho území je najväčšie sústredenie supermarketov a hypermarketov obchodných reťazcov v rámci regiónu hornej Nitry, z čoho vyplýva atraktivita mesta ako nákupnej zóny i pre obyvateľov zázemia mesta - mesto Prievidza je členom viacerých regionálnych subjektov (ZMOHN, ZRRHN, OOCR) - mesto Prievidza má nadviazané a udržiava partnerské vzťahy s viacerými mestami Európy a Európskej únie, počet takýchto partnerstiev rastie a pripravujú sa nové	- dlhodobá najvyššia miera nezamestnanosti v rámci TSK - mesto Prievidza, na rozdiel od ostatných miest SR porovnateľnej veľkosti (podľa počtu obyvateľov) a významu, nie je významným dopravným uzlom a neleží na hlavných dopravných ťahoch vedúcich Slovenskom, či už zo západu na východ alebo z juhu na sever - mesto Prievidza nepredstavuje také centrum spoločenských a kultúrnych inštitúcií (divadlá, kiná, múzeá, galérie a ďalšie), ako viaceré ďalšie mestá SR porovnateľného významu - mesto Prievidza nie je oprávneným členom mikroregionálnych združení existujúcich na území okresu Prievidza, nie je sídlom spoločného obecného úradu pre obce svojho zázemia, hoci podľa odchádzovo-dochádzkových vzťahov je pre približne 20 000 obyvateľov zázemia ďalších 11 obcí centrom potenciálneho mikroregionu - mesto Prievidza má v rámci Euroregionu Bílé-Biele Karpaty nevýhodnú polohu a postavenie, keďže sa nachádza vo veľkej vzdialenosti od štátnej hranice a nie je súčasťou prihraničného regiónu, v ktorom sa koncentrujú aktivity euroregionálneho združenia - mesto Prievidza sa vzhľadom na svoju polohu v jadrovej časti štátu nezúčastňuje cezhraničnej spolupráce
<i>Príležitosti</i>	<i>Ohrozenia</i>
- zázemie mesta Prievidza tvoria obce, ktorých sídelnú štruktúru možno hodnotiť ako stabilnejšiu v porovnaní so sídelnou štruktúrou SR ako celku, pričom stabilnejšie zázemie by malo pozitívne vplyvať i na jadro regiónu - podnikateľské subjekty na území mesta Prievidza by mohli viac ťažiť z blízkosti mesta Bojnice, ktoré predstavuje najvýznamnejšie stredisko cestovného ruchu a turizmu v regióne hornej Nitry (podľa počtu návštevníkov) - vytváranie takého podnikateľského prostredia (deregulácia a znižovanie daní) na území mesta Prievidza, ktoré by umožnilo vznik nových pracovných miest a príležitostí pre obyvateľov zamestnať sa priamo v meste Prievidza (priestor napr. v rámci priemyselného parku Prievidza – Západ) - mesto Prievidza by malo uzatvárať dohody o utvorení spoločného školského obvodu s okolitými obcami a prilákať tak žiakov do svojich základných škôl - príležitosťou pre mesto Prievidza by mohlo byť členstvo v Únii miest Slovenska, ktorá je záujmovým združením samosprávy dlhodobu brániacim špecifické postavenie miest v rámci sídelnej štruktúry a ich reálnych potrieb a požiadaviek v rámci prebiehajúceho procesu decentralizácie verejnej správy vo vzťahu k centrálnej vláde	- vysoká migrácia Prievidžanov za prácou najmä do okolitých centier ťažkého priemyslu (banský, chemický, energetický) sa môže stať neudržateľnou, keďže ide o odvetvia, ktoré sú priamo či nepriamo naviazané na ťažbu hnedého uhlia v regióne hornej Nitry, ktorá je ekonomicky nerentabilná bez rozsiahlej štátnej pomoci - prípadné ekonomické problémy priemyselných odvetví „banského komplexu“ na hornej Nitre môžu negatívne ovplyvniť úroveň zamestnanosti a zvýšiť nezamestnanosť i v samotnom meste Prievidza - stredné školy na území mesta Prievidza a rozhodovanie o ich osude nie je v kompetencii mesta ale je v právomoci Trenčianskeho samosprávneho kraja so sídlom v Trenčíne - počet žiakov v základných školách, ktorých zriaďovateľom je mesto Prievidza, bude vzhľadom na demografické trendy postupne klesať - prípadná zmena kritérií v rámci fiškálnej decentralizácie v neprospech veľkých miest plniacich funkcie i pre obyvateľov širšieho zázemia a nárast kompetencií bez prislúchajúcich financií

• na území mesta Prievidza nie sú také obmedzenia pre výstavbu a investičnú činnosť, aké existujú vo viacerých okolitých obciach hornej Nitry, ktorých územie je do značnej miery poddolované, čo je príležitosťou pre mesto Prievidza prilákať na svoje územie ďalších obyvateľov • zmena kritérií v rámci fiškálnej decentralizácie v prospech veľkých miest, ktoré plnia funkcie nielen pre svojich obyvateľov, ale i pre obyvateľov ďalších obcí zázemia • posilnenie <i>genius loci</i> mesta Prievidza, identity a príslušnosti obyvateľov mesta zvyšovaním povedomia o histórii a tradíciách mesta a regiónu • mesto Prievidza by sa malo usilovať o partnerstvo primárne s takými mestami zo zahraničia, ktoré sú porovnateľnej veľkosti (podľa počtu obyvateľov) či význam a na svojom území riešia podobné problémy (banský priemysel, kvalita životného prostredia, nezamestnanosť a transformácia ekonomiky a spoločnosti) alebo ich dokázali úspešne na svojom území riešiť • výzvy v rámci programového obdobia EÚ 2014-2020	
--	--

II. STRATEGICKÁ ČASŤ

1.1 RÁMCOVÉ VÝCHODISKÁ A PRINCÍPY

Stratégia rozvoja mesta Prievidza vychádza z analýzy potenciálu mesta a regiónu, z vyhodnotenia jeho silných a slabých stránok, z posúdenia príležitostí a rizík budúceho vývoja, ako aj zo zohľadnenia všeobecne platných princípov usporiadania spoločnosti a zoskúseností vyspelých demokratických krajín s trhovou ekonomikou a efektívnou verejnou správou.

Spoločným cieľom stratégie je:

**ZVYŠOVANIE ŽIVOTNEJ ÚROVNE A KVALITY ŽIVOTA OBYVATEĽOV
MESTA A ZLEPŠOVANIE PODNIKATEĽSKÉHO PROSTREDIA V MESTE**

Cestou k napĺňaniu základného cieľa je v jednotlivých oblastiach čo najdôslednejšie uplatňovať nasledovné princípy:

1. OSOBNÁ SLOBODA A OSOBNÁ ZODPOVEDNOSŤ

Pôsobenie samosprávy mesta smeruje k napĺňaniu potrieb a záujmov obyvateľov mesta. Úlohou verejnej správy však nie je nahrádzať osobnú zodpovednosť jednotlivcov, ale vytvárať čo najlepšie prostredie pre uplatnenie slobodných aktivít a iniciatív jednotlivých ľudí a podnikateľských subjektov.

2. SÚKROMNÉ VLASTNÍCTVO

Rešpektovanie a ochrana súkromného vlastníctva sú nielen vecou uplatňovania vlastníckeho práva ako jedného zo základných ľudských práv, ale aj spôsobom ako dosiahnuť, aby sa individuálne úsilia realizovali čo najúčinnnejšie a prinášali čo najväčší prospech čo najväčšiemu počtu ľudí. Vychádzajúc z poznania o prednosti a vyššej efektívnosti súkromného vlastníctva v porovnaní s verejným vlastníctvom by mesto malo redukovať svoj majetok na minimálnu mieru, ktorá je potrebná pre napĺňanie jeho základných funkcií. Zároveň by malo mesto vytvárať priestor pre zabezpečovanie potrieb občanov službami súkromných poskytovateľov.

3. NEOBMEDZOVANÁ KONKURENCIA

Konkurencia je hnacou silou vývoja a zlepšovania života ľudí. Mesto by prostredníctvom svojej samosprávy malo rešpektovať túto skúsenosť vyspelých krajín a snažiť sa minimalizovať všetky regulačné zásahy do podnikania, ktoré obmedzujú individuálnu iniciatívu a konkurenčné pôsobenie podnikateľských subjektov v trhovom hospodárstve.

4. DOBROVOĽNÁ SOLIDARITA

Prirodzenou formou zabezpečovania potrieb tých ľudí, ktorí sa nedokážu o seba postarať sami, je uplatňovanie dobrovoľných foriem solidarity, súkromných iniciatív a aktivít „zdola“, najmä pôsobenia mimovládnych, charitatívnych a cirkevných organizácií. Mesto by malo mať záujem vytvárať čo najlepšie podmienky pre ich činnosť, podporovať ich a dopĺňať ich v oblastiach, v ktorých dobrovoľné formy solidarity nedokážu ľuďom v núdzi zabezpečiť základné životné potreby.

5. SUBSIDIARITA

Problémy sa majú riešiť tam, kde existujú, teda čo najbližšie k ľuďom. Verejná správa má mať zodpovednosť za riešenie iba tých problémov, ktoré nemôžu riešiť jednotlivci prostredníctvom svojich aktivít na trhu, či v občianskej spoločnosti. V rámci verejnej správy majú byť na vyššiu úroveň prenášané iba tie kompetencie, ktoré nie je možné efektívne uplatňovať nanižšej úrovni. Mesto by malo preto podporovať ďalšiu decentralizáciu rozhodovania v rámci verejnej správy (vrátane decentralizácie príslušných zdrojov v rámci fiškálnej decentralizácie).

6. EFEKTÍVNOSŤ A KVALITA

Verejná správa je financovaná z prostriedkov, ktoré sú prostredníctvom daní (či už podielovej alebo miestnych) odobraté občanom. Jej pôsobenie musí byť preto čo najefektívnejšie a zároveň čo najkvalitnejšie. Mesto by malo realizovať kroky, ktoré povedú k zvyšovaniu hospodárnosti ním vynakladaných prostriedkov a kvality ním realizovaných činností v záujme spokojnosti obyvateľov mesta.

7. TRANSPARENTNOSŤ ROZHODOVANIA

Transparentnosť a verejná kontrola sú neodmysliteľnou súčasťou modernej verejnej správy. Mesto by sa malo silovať o otvorenú samosprávu, v ktorej sa všetky dôležité rozhodnutia uskutočňujú na základe vopred stanovených a verejne známych pravidiel a ktorej činnosť je prehľadná a podlieha reálnej občianskej kontrole.

1.2 STRATEGICKÉ ZÁMERY

Stratégia rozvoja mesta sa bude odvíjať od nasledovných zámerov:

SZ1 PRIAZNIVEJŠIE PODNIKATEĽSKÉ A INVESTIČNÉ PROSTREDIE

Zámerom je vytvoriť podmienky pre motivačné a konkurenciu nedeformujúce prostredie pre podnikanie, osobitne malé a stredné, so zameraním na tvorbu nových produktívnych pracovných miest v súkromnej sfére, najmä prostredníctvom znižovania neefektívnych výdavkov a zmenou príjmovej (daňovej a poplatkovej) politiky mesta. Súčasťou zámeru je vytvorenie podmienok pre cestovný ruch, ktorý je potenciálne významnou ekonomickou aktivitou, ktorej rozvoj môže ovplyvňovať mestská samospráva. Jej aktivity by mali byť zamerané na politiku znižovania príjmov mesta z poplatkov súvisiacich s cestovným ruchom (napr. daň z ubytovania), liberalizáciu a dereguláciu podnikateľských aktivít, ale i racionálnu a efektívnu investičnú politiku do rekonštrukcie tých objektov, ktorých správu alebo vlastníctvo nie je možné previesť na súkromný sektor.

SZ2 HOSPODÁRNA SAMOSPRÁVA ZABEZPEČUJÚCA ZÁKLADNÉ ÚLOHY MESTA

Jedným z ukazovateľov kvality ekonomického prostredia, ale i kvality poskytovaných služieb je efektívnosť vynakladaných prostriedkov a účelnosť ich použitia. Zámerom je dosiahnuť dlhodobú a stabilnú vyrovnanosť rozpočtu mesta, taktiež i prostredníctvom privatizácie a outsourcingu majetku (doplnkového – nie nevyhnutného pre plnenie funkcií samosprávy) a služieb mesta, ako aj auditom mestských príspevkových organizácií.

SZ3 RAST ZAMESTNANOSTI

Práca je pre ľudí nielen zdrojom príjmov, ale aj ich vlastnej dôstojnosti. Mesto má záujem podporovať rast zamestnanosti svojich obyvateľov prostredníctvom trhov konformných postupov. Takými sú opatrenia smerujúce k aktivizácii nezamestnaných k zmysluplnej činnosti a k zvyšovaniu ich motivácie zamestnať sa alebo začať podnikáť. V záujme dosiahnutia tohto zámeru bude mesto spolupracovať nielen so štátnou správou pôsobiaceou na úseku práce a sociálnych vecí, ale aj s inými miestnymi samosprávami a súkromnými subjektmi (ziskovými i neziskovými) pôsobiacimi v regióne.

SZ4 KVALITNÉ SOCIÁLNE SLUŽBY

Poskytovanie kvalitných sociálnych a zdravotných služieb je predpokladom spokojnosti občanov, ktorí tieto služby z objektívnych dôvodov potrebujú. Mesto bude v rámci svojich možností vytvárať podmienky pre čo najkvalitnejšie poskytovanie sociálnych a zdravotníckych služieb súkromnými poskytovateľmi, rešpektujúc pritom princípy efektivity a hospodárnosti.

SZ5 KVALITNÉ VZDELÁVANIE A ROZVOJ ŠKOLSKÉJ, KULTÚRNEJ A INFORMAČNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

Mesto musí prejavovať záujem o zvyšovanie kvalifikácie svojich obyvateľov vo vzťahu k budúcemu zamestnaniu, zároveň však musí vnímať potrebu zvyšovať úroveň celkového vzdelania a formovania detí a mládeže posilňovaním osvedčených i alternatívnych spôsobov výučby, so zámerom podpory ich individuálnych zručností a schopností. Dôležitou súčasťou úsilia o stabilizáciu a zvyšovanie kvality ľudských zdrojov v meste musí byť snaha o posilňovanie lokálneho patriotizmu, tradícií a kultúry, informačnú modernizáciu, podporu výučby cudzích jazykov a princípov otvorenej školy. Súčasťou kvalitného vzdelávania je i kvalitné vybavenie infraštruktúrou v oblasti školstva a informačných technológií.

SZ6 SKVALITNENIE DOPRAVNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

Mesto zabezpečí v rámci svojich kompetencií územný rozvoj mesta vo všetkých jeho zložkách, najmä však s dôrazom na rozvoj dopravy a dopravnej infraštruktúry. Strategický zámer bude napĺňaný najmä na základe obstarania územnoplánovacích dokumentácií pre jednotlivé opatrenia, ale i podporou v rámci aktivít územného rozvoja viazucich sa k rekonštrukciám, resp. budovaniu nových zariadení. Mesto sa bude usilovať o vytvorenie vhodného prostredia pre život, ktoré uspokojí potreby obyvateľov mesta, podnikateľov a jeho návštevníkov. Účinný spôsob, ako to dosiahnuť, je vybudovať dobrú dostupnosť mesta a dobudovať infraštruktúru na jeho území. Naplnením tohto zámeru má priamy pozitívny dosah na zvyšovanie ekonomického potenciálu mesta, oživenie cestovného ruchu, koľko kvalitu životného prostredia.

SZ7 SKVALITNENIE TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY

Cieľom strategického zámeru je dosiahnuť skvalitnenie technickej infraštruktúry v meste Prievidza. Strategické zábery sa týkajú najmä tých oblastí, ktoré patria do úplnej, alebo aspoň čiastočnej kompetencie samosprávy, esp. oblastí, v ktorých môže samospráva ovplyvňovať ekonomiku spoločnosti, zabezpečujúcich kvalitu technickej infraštruktúry. Dosiahnutie cieľov sa realizuje najmä prostredníctvom ekonomických nástrojov posilňujúcich konkurenčné prostredie.

SZ8 ZVÝŠENIE KVALITY OSTATNÝCH SÚČASTÍ ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A OBYVATEĽOV

Cieľom strategického zámeru je dosiahnuť zlepšenie stavu životného prostredia obyvateľov v Prievidzi. Dosiahnutie tohto zámeru je potrebné realizovať pomocou takých nástrojov, ktoré včlenia ochranu životného prostredia do prosperujúceho ekonomického prostredia.

SZ9 ROZVOJ MEDZINÁRODNEJ, MEDZIREGIONÁLNEJ A MEDZIOBECNEJ SPOLUPRÁCE

Cieľom zámeru je zefektívniť formy spolupráce medzi mestom a jeho partnermi v zahraničí, medzi mestom a obcami jeho zázemia, ako i posilnením postavenia mesta v regióne. Spolupráca s partnerskými mestami, ako i zapájanie sa do nových iniciatív a partnerstiev smeruje k podpore výmeny informácií, kultúrnych tradícií a skúseností s riešením problémov vznikajúcich na území miest, ako i v príprave spoločných aktivít. Intenzívne zapájanie sa mesta do medziregionálnej spolupráce v rámci miest a obcí okresov hornej Nitry okrem iného zvyrazňuje vedúce postavenie mesta Prievidza ako spádového centra regiónu v snahe zviditeľniť prirodzený region hornej Nitry, ktorý je umelo situovaný do Trenčianskeho samosprávneho kraja. Potreba rozvoja medzioobecnej spolupráce vyplýva z toho, že mesto Prievidza je prirodzeným centrom pre svoje zázemie a plní zároveň i viacero obslužných funkcií, z ktorých úžitok plynie nielen pre samotných obyvateľov mesta, ale i pre obyvateľov ďalších obcí daného spádového územia.

SZ10 TRANSPARENTNÁ SAMOSPRÁVA

Len samospráva otvorená ľuďom, z vôle ktorých vykonáva moc, môže realizovať správu vecí verejných. Ľudia sa voľbou svojich zástupcov nevzdávajú práva byť plnohodnotne informovaní o všetkých záležitostiach obce alebo mesta. Každý obyvateľ obce sa môže zúčastňovať na samospráve obce. Má právo zúčastňovať sa na verejných zhromaždeniach obyvateľov obce a vyjadrovať na nich svoj názor, zúčastňovať sa na zasadnutiach obecného zastupiteľstva, obracať sa so svojimi podnetmi a sťažnosťami na orgány obce atď. Aby tieto práva mohol uplatniť, musí mať dobrý prístup k informáciám. Transparentné rozhodovanie je nevyhnutnou podmienkou na efektívne vynakladanie verejných finančných prostriedkov.

SZ11 ZVYŠOVANIE ABSORBČNEJ KAPACITY ČERPANIA ŠTRUKTURÁLNYCH FONDOV EU A ĎALŠÍCH FINANČNÝCH ZDROJOV

Na základe doterajších skúseností možno konštatovať, že hlavným impulzom a zdrojom rozvoja sú okrem vlastných zdrojov potenciálne vonkajšie zdroje. Jednou z najväčších aktuálnych výziev bude naďalej možnosť čerpať štrukturálne fondy EÚ. Okrem toho budú aktuálne aj ďalšie domáce a zahraničné finančné schémy a mechanizmy.

Nová politika regionálneho rozvoja -EU 2020

REGIONÁLNA POLITIKA	Hospodárnosť a účelnosť - inteligentný rast	Sociálna súdržnosť, inkluzívny rast - konvergencia	Udržiateľnosť kvality životného prostredia
Hospodárske politiky - oblasti	Konkurencieschopnosť, udržateľný hospodársky rast - rozvoj	Rovnosť príležitostí s fair súťažou môže zvýšiť HOSPODÁRSKY RAST	Zelené hospodárstvo založené na obnoviteľných zdrojoch je zárukou udržateľného rastu
Sociálne politiky - oblasti	Sociálne politiky môžu podporiť hospodárnosť, účelnosť - efektívnosť	Zdravie ľudí Well being Spokojnosť občana	Environmentálne udržateľné Sociálne politiky
Územné enviro-eko politiky, oblasti	Zelené hospodárstvo môže zabezpečiť Inovačný boom - Rast	Sociálne politiky môžu riešiť chudobu v zlom životnom prostredí	Trvalo udržateľná kvalita životného prostredia a život a ľudí

V politikách - oblastiach

Oblasť
životného
prostredia

Sociálna
oblasť

Hospodárska
oblasť

Zdroj: METODIKA programu rozvoja (obec, obce, VÚC) prezentácia p. Ing. Petra Dupeja, hlavného štátneho radcu Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR (Prievidza, 18.12.2014)

1.3 CIELE A NÁSTROJE

Realizácia strategických zámerov mesta sa bude opierať o nasledovné ciele a nástroje:

SZ 1 PRIAZNIVEJŠIE PODNIKATEĽSKÉ A INVESTIČNÉ PROSTREDIE

Cieľ	Nástroj
1.1 Komunikácia s podnikateľskými subjektami	1.1.1 Organizovanie pravidelných stretnutí s predstaviteľmi podnikateľských subjektov pôsobiach na území mesta Prievidza
1.2 Zlepšenie konkurenčných podmienok pre podnikanie, obchod a služby	1.2.1 Prehodnotenie pravidiel regulujúcich čas predaja v prevádzkach na území mesta
1.3 Vytvorenie podmienok pre rozvoj cestovného ruchu v meste a okolí	1.3.1 Podpora poskytovania ubytovacích kapacít v cestovnom ruchu
	1.3.2 Vytvorenie systematického prístupu k marketingovým a propagačným aktivitám v cestovnom ruchu mesta v spolupráci s ostatnými mestami a obcami hornej Nitry (osobitne s Bojnícami)
	1.3.3 Zdokonalenie vzájomne prepojeného informačného systému o cestovnom ruchu v meste a jeho okolí

SZ 2 HOSPODÁRNA SAMOSPRÁVA ZABEZPEČUJÚCA ZÁKLADNÉ ÚLOHY MESTA

Cieľ	Nástroj
2.1 Zvýšenie hospodárnosti a úspor v oblasti výdavkov	2.1.1 Efektívnejšie a transparentnejšie verejné obstarávanie tovarov a služieb
2.2 Stratégia manažovania majetku a dlhu mesta	2.2.1 Zefektívnenie správy majetku mesta
	2.2.2 Manažovať úvery a dlh mesta so zameraním na oddĺženie mesta a významné znižovanie dlhu mesta

SZ 3 RAST ZAMESTNANOSTI

Cieľ	Nástroj
3.1 Aktivizovanie dlhodobo nezamestnaných k zmysluplnej činnosti	3.1.1 Systematické organizovanie nástrojov sociálnej politiky štátu, ktoré sú určené na zlepšenie života, životného prostredia, ekonomických podmienok a sociálnych podmienok obyvateľov mesta
	3.1.2 Spolupráca pri organizovaní aktivačných prác a iných foriem aktivácie nezamestnaných a dobrovoľníkov s inými subjektmi v meste
3.2 Motivovanie nezamestnaných k pracovnej aktivite	3.2.1 Komplexné sociálne poradenstvo
3.3 Zvýšenie informovanosti o možnostiach zamestnať sa, alebo začať podnikat'	3.3.1 Informovanie o možnostiach získania podpory a pomoci pri rozbiehaní samostatnej zárobkovej činnosti.
3.4 Podpora tvorby nových pracovných miest	3.4.1 Rozšírenie a dobudovanie priemyselných zón na území mesta (najmä v rámci zóny Prievidza Západ)
3.5 Pomoc zdravotne postihnutým a marginalizovaným skupinám	3.5.1 Integrácia ťažko zdravotne postihnutých občanov
	3.5.2 Podpora sociálnej inklúzie marginalizovaných skupín

SZ 4 KVALITNÉ SOCIÁLNE SLUŽBY

Cieľ		Nástroj	
4.1	Definovanie zamerania sociálnej politiky mesta Prievidza	4.1.1	Definovanie potrieb objektívne znevýhodnených obyvateľov Prievidze najmä z hľadiska potreby poskytovania sociálnych služieb
		4.1.2	Definovanie zodpovednosti mestskej samosprávy za zabezpečenie sociálnych služieb (možnosti, priority, ormy)
4.2	Podpora integrácie štátnych príslušníkov tretích krajín	4.2.1	Monitoring štátnych príslušníkov tretích krajín
		4.2.2	Zlepšovanie informovanosti
4.3	Poskytovanie takých sociálnych služieb, ktoré umožnia seniorom čo najdlhšie zotrvať v domácom prostredí	4.3.1	Rozšírenie a rozvoj opatrovateľskej služby
		4.3.2	Poskytovanie prepravnej služby, spoločného stravovania dôchodcov
		4.3.3	Podpora činnosti denných centier a záujmových združení seniorov
		4.3.4	Realizácia projektu monitorovacieho komunikačného system pre seniorov s cieľom rýchlej pomoci v prípade potreby
4.4	Dobudovanie infraštruktúry sociálnych služieb v meste	4.4.1	Vybudovanie nových zariadení sociálnych služieb
		4.4.2	Rekonštrukcia existujúcich zariadení sociálnych služieb
4.5	Podpora poskytovania kvalitných sociálnych služieb v meste	4.5.1	Zabezpečenie informovanosti obyvateľov Prievidze o sociálnych službách v regióne
		4.5.2	Poskytovanie dotácií a grantov mimovládny a cirkevným organizáciám pôsobiace v sociálnej oblasti
		4.5.3	Poskytovanie priestorov pre činnosť mimovládnych a cirkevných organizácií pôsobiace v sociálnej oblasti

SZ 5 KVALITNÉ VZDELÁVANIE A ROZVOJ ŠKOLSKÉJ, KULTÚRNEJ A INFORMAČNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

Cieľ	Nástroj
5.1 Skvalitnenie obsahu vzdelávania na základných školách	5.1.1 Systematická podpora diferencovanej ponuky vzdelávacích programov jednotlivých škôl v rámci platnej legislatívy.
	5.1.2 Podpora škôl pri formovaní obsahu vzdelávania v rámci platných legislatívnych možností
	5.1.3 Využívanie experimentálnych foriem výučby
	5.1.4 Aplikácia a posúdenie systému hodnotenia kvality výchovno-vzdelávacieho procesu prostredníctvom zohľadňovania pohľadu školskej komunity, rodičov, žiakov a učiteľov
	5.1.5 Podpora technického vzdelávania
5.2 Podpora systému otvorenej školy	5.2.1 Podpora systému otvorenej školy
	5.2.2 Podpora využívania školských priestorov a školských zariadení na vzdelávacie, kultúrne a športové aktivity na školách
	5.2.3 Podpora vzdelávacích a spoločenských aktivít pre matky s malými deťmi
	5.2.4 Podpora vzdelávacích aktivít pre seniorov
	5.2.5 Zefektívnenie systému mimoškolskej záujmovej činnosti
5.3 Skvalitnenie školskej infraštruktúry	5.3.1 Rekonštrukcia školských budov v meste
	5.3.2 Zlepšenie vybavenia škôl a školských zariadení pomôckami
	5.3.3 Informatizácia a internetizácia škôl a školských zariadení
	5.3.4 Vytváranie podmienok pre viac zdrojové financovanie škôl a školských zariadení
5.4 Skvalitnenie kultúrnej a informačnej infraštruktúry	5.4.1 Rekonštrukcia a výstavba ďalších kultúrnych zariadení v meste
	5.4.2 Rozvoj informačných a komunikačných technológií v meste
5.5 Rozvoj voľnočasových aktivít detí a mládeže	5.5.1 Podpora športových aktivít detí a mládeže
	5.5.2 Spolupráca so športovými klubmi v meste
	5.5.3 Podpora mimoškolských aktivít pre deti a mládež v meste
	5.5.4 Rozpracovanie koncepčných materiálov vo vzťahu k deťom a mládeži

SZ6 SKVALITNENIE DOPRAVNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

Cieľ	Nástroj
6.1 Dobudovanie, skvalitnenie cestnej infraštruktúry	6.1.1 Iniciatíva mesta pri urýchlčení dobudovania rýchlostnej cesty R2 a napojenia mesta na diaľničnú sieť
	6.1.2 Vybudovanie preložky cesty I/64 (dobudovanie cestného obchvatu mesta, riešenie bariérneho efektu železničnej siete na území mesta)
	6.1.3 Zvýšenie priepustnosti cestných križovatiek v intraviláne mesta
	6.1.4 Koncepcia riešenia dopravy v meste Prievidza
6.2 Odľahčenie cestnej dopravy na území mesta	6.2.1 Vytvorenie podmienok pre posilnenie cyklistickej dopravy na území mesta (cyklotrasy)
6.3 Rozšírenie možností využitia letiska Úkriská	6.3.1 Analýza možností pomoci mesta pri rozširovaní kapacity letiska Úkriská pre osobnú leteckú dopravu

SZ7 SKVALITNENIE TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY

Cieľ	Nástroj
7.1 Rozvoj odpadové hospodárstva	7.1.1 Spracovanie programových dokumentov a dobudovanie infraštruktúry odpadového hospodárstva SR v súlade s platnou legislatívou SR a EÚ
	7.1.2 Diverzifikácia spôsobov nakladania s odpadom a spôsobov spracovania, osilňovanie environmentálne priaznivých a ekonomicky efektívnych spôsobov recyklácie odpadov
	7.1.3 Posilnenie konkurenčného prostredia v odpadovom hospodárstve a rozšírenie informovanosti verejnosti o odpadovom hospodárstve
	7.1.4 Skvalitnenie odpadového hospodárstva v meste
7.2 Rozvoj tepelného hospodárstva	7.2.1 Zlepšenie služieb a posilnenie podmienok pre vznik konkurenčného prostredia v tepelnom hospodárstve
7.3 Rozvoj vodného hospodárstva	7.3.1 Zlepšenie služieb vo vodnom hospodárstve
	7.3.2 Zlepšenie podmienok vodného hospodárstva – ochrana pred povodňami
7.4 Rozvoj zásobovania mesta elektrickou energiou a plynom	7.4.1 Kvalitné zásobovanie mesta elektrickou energiou
	7.4.2 Kvalitné zásobovanie mesta plynom
7.5 Rozvoj zabezpečenia verejného osvetlenia v meste	7.5.1 Kvalitné zabezpečovanie verejného osvetlenia v meste

SZ 8 ZVÝŠENIE KVALITY OSTATNÝCH SÚČASTÍ ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Cieľ	Nástroj
8.1 Udržateľnosť kvality životného prostredia v meste	8.1.1 Vytvorenie predpokladov pre udržateľný rozvoj zložiek životného prostredia v meste
8.2 Zlepšenie kvality verejných priestranstiev	8.2.1 Zlepšenie starostlivosti o mestskú zeleň
	8.2.2 Zlepšenie starostlivosti o miestne komunikácie
	8.2.3 Zlepšenie možností využitia verejných priestranstiev na športovo–oddychové aktivity
	8.2.4 Prevencia, kontrola a odstraňovanie znečisťovania verejných plôch psami

SZ 9 ROZVOJ MEDZINÁRODNEJ, MEDZIREGIONÁLNEJ A MEDZIOBECNEJ SPOLUPRÁCE

Cieľ	Nástroj
9.1 Rozvoj medzinárodnej spolupráce	9.1.1 Spolupráca s partnerskými mestami v zahraničí s cieľom výmeny informácií a skúseností, ko i poznávanie tradícií a hodnôt
	9.1.2 Zapojenie mesta do iniciatív v oblasti medzinárodnej spolupráce v rámci regiónov a krajín EÚ
9.2 Rozvoj medziregionálnej spolupráce	9.2.1 Spolupráca a výmena skúseností s mestami a regiónmi dotknutými banskou činnosťou či jej útlmom na ich území či v ich bezprostrednom okolí
	9.2.2 Zapájanie sa mesta do cezhraničnej spolupráce v rámci Euroregiónu Bílé – Biele Karpaty
9.3 Rozvoj medziobecnej spolupráce	9.3.1 Možnosti efektívnej správy vecí verejných a spolupráce samospráv pri plnení prenesených a originálnych kompetencií v rámci spoločných obecných úradov
9.4 Profilácia mesta Prievidza ako centra prirodzeného regiónu horná Nitra	9.4.1 Užšia spolupráca a presadzovanie spoločných záujmov mesta obcí okresov region hornej Nitry v rámci Trenčianskeho samosprávneho kraja
	9.4.2 Vnútročné posilnenie <i>genius loci</i> mesta Prievidza, identity a príslušnosti obyvateľov mesta zvyšovaním povedomia o histórii a tradíciách mesta a regiónu
	9.4.3 Propagácia mesta Prievidza ako centra hornej Nitry v rámci spoločnej propagácie regiónu hornej Nitry navonok

SZ10 TRANSPARENTNÁ SAMOSPRÁVA

Cieľ		Nástroj	
10.1	Transparentné rozhodovanie	10.1.1	Prehľadné zverejňovanie všetkých relevantných informácií o činnosti samosprávy mesta na internetovej stránke mesta
10.2	Otvorená samospráva	10.2.1	Priblíženie správy vecí verejných občanovi
		10.2.2	Priestor na diskusiu a alternatívne názory

SZ11 ZVYŠOVANIE ABSORBČNEJ KAPACITY ČERPANIA ŠTRUKTURÁLNYCH FONDOV EU A ĎALŠÍCH FINANČNÝCH ZDROJOV

Cieľ		Nástroj	
11.1	Príprava projektov	11.1.1	Identifikácia a formulácia potenciálnych projektov na základe potenciálnych výziev na predkladanie žiadostí , príprava žiadostí o finančné prostriedky
11.2	Realizácia a hodnotenie projektov	11.2.1	Verejné obstarávanie a realizácia projektov
		11.2.2	Hodnotenie projektov

III. PROGRAMOVÁ ČASŤ:

OPATRENIA

Realizácia nástrojov definovaných v rámci jednotlivých cieľov v strategickej časti sa bude uskutočňovať na základe nasledovného súboru opatrení:

SZ 1 PRIAZNIVEJŠIE PODNIKATEĽSKÉ A INVESTIČNÉ PROSTREDIE

Cieľ 1.1 Podpora podnikania v meste Prievidza

Nástroj		Opatrenie	
1.1.1	Komunikácia s podnikateľskými subjektami pôsobiacimi na území mesta Prievidza	1.1.1.1	Organizovanie pravidelných stretnutí s predstaviteľmi podnikateľských subjektov pôsobiacich na území mesta Prievidza.
		Zodpovedný za realizáciu:	kancelária primátorky mesta
		Spolupráca na realizácii:	referát obchodu a cestovného ruchu
		Termín realizácie:	2016 - 2023
		Finančné zdroje:	vlastné zdroje

Cieľ 1.2 Zlepšenie konkurenčných podmienok pre podnikanie, obchod a služby

Nástroj		Opatrenie	
1.2.1	Prehodnotenie pravidiel regulujúcich čas predaja v prevádzkach na území mesta	1.2.1.1	Prehodnotenie VZN o pravidlách času predaja v obchode a času prevádzky služieb na území mesta Prievidza
		Zodpovedný za realizáciu:	referát obchodu služieb a cestovného ruchu
		Spolupráca na realizácii:	príslušná komisia MsZ
		Termín realizácie:	2016 - 2023
		Finančné zdroje:	vlastné zdroje

Cieľ 1.3 Vytvorenie podmienok pre rozvoj cestovného ruchu v meste a okolí

Nástroj		Opatrenie	
1.3.1	Podpora poskytovania ubytovacích kapacít v cestovnom ruchu	1.3.1.1	V zmysle aktuálneho VZN pristúpiť k aktívnejšiemu výberu daní za ubytovanie. (Neplatiči dane za ubytovanie sú vo výhode oproti tým podnikateľom, ktorí si poctivo platia a sankcie sú neúčinné.)
		Zodpovedný za realizáciu:	oddelenie daní a poplatkov
		Spolupráca na realizácii:	príslušná komisia MsZ
		Termín realizácie:	2016 - 2023
		Finančné zdroje:	vlastné zdroje

Nástroj		Opatrenie	
1.3.2	Vytvorenie systematického prístupu k marketingovým a propagačným aktivitám v cestovnom ruchu mesta vs spolupráci s ostatnými mestami a obcami hornej Nitry (osobitne s Bojnícami)	1.3.2.1	Pripraviť dohodu ohľadom marketingového plánu a spoločného postupu miest a obcí regiónu horná Nitra pri propagácii regiónu a spoločnej prezentácii regiónu na podujatiach veľtržného/výstavného typu konaných mimo región v rámci SR av zahraničí (opatrenie 9.4.3.2)
			Zodpovedný za realizáciu: referát obchodu a cestovného ruchu, Referát pre projekty a investície
			Spolupráca na realizácii: Oblastná organizácia cestovného ruchu OOCR Región horná Nitra – Bojnice, Turisticko-informačná kancelária v Prievidzi, renčiansky samosprávny kraj,
			Termín realizácie: 2016 - 2023
			Finančné zdroje: fondy EÚ a štátny rozpočet, vlastné zdroje
1.3.3	Zdokonalenie vzájomne prepojeného informačného systému o cestovnom ruchu v meste a jeho okolí	1.3.3.1	Po dohode s MsÚ Bojnice a ďalšími obcami hornej Nitry priebežne aktívne naplňať vzájomne prepojený informačný systém (web-portal http://www.bojnice.eu/) pre verejnosť, predovšetkým zameraný na informácie o službách v cestovnom ruchu (v slovenčine, angličtine a ďalších vybraných cudzích jazykoch)
			Zodpovedný za realizáciu: referát obchodu a cestovného ruchu
			Spolupráca na realizácii: príslušná komisia MsZ, Turisticko-informačná kancelária v Prievidzi, Oblastná organizácia cestovného ruchu OOCR Región Horná Nitra - Bojnice
			Termín realizácie: 2016 - 2023
			Finančné zdroje: fondy EÚ a štátny rozpočet, vlastné zdroje

SZ 2 HOSPODÁRNA SAMOSPRÁVA ZABEZPEČUJÚCA ZÁKLADNÉ ÚLOHY MESTA

Cieľ 2.1 Zvýšenie hospodárnosti a úspor v oblasti výdavkov mestskej samosprávy

Nástroj		Opatrenie	
2.1.1	Efektívnejšie a transparentnejšie verejné obstarávanie tovarov a služieb	2.1.1.1	Efektívnejšie obstarávanie pri nižších zákazkách, kedy EKS nie je povinný. (Pozn.: Verejné obstarávanie podlieha prísnyh pravidlám a pri vyšších finančných objemoch sa tovary obstarávajú prostredníctvom centrálného Elektronického kontraktčného systému www.eks.sk .)
			Zodpovedný za realizáciu: odbor vnútornej správy MsÚ a odbor výstavby a regionálneho rozvoja MsÚ
			Spolupráca na realizácii: mestské príspevkové, rozpočtové organizácie a ďalšie subjekty v pôsobnosti mesta
			Termín realizácie: 2016 - 2023
			Finančné zdroje: vlastné zdroje

Cieľ 2.2 Stratégia manažovania majetku a dlhu mesta

Nástroj		Opatrenie	
2.2.1	Zefektívnenie správy majetku mesta	2.2.1.1	Vypracovať a schváliť <i>Koncepciu manažovania aktív a pasív mesta</i> a v rámci nej odporúčania na zefektívnenie správy majetku (napr. znížením energetickej náročnosti), ktorá súvisí s úlohami samosprávy, a harmonogram predaja vybraných spoluúčastín mesta v spoločnostiach, ktoré priamo nesúvisia so základnými funkciami samosprávy
			Zodpovedný za realizáciu: ekonomický odbor MsÚ
			Spolupráca na realizácii: príslušné komisie pri MsZ a odbory MsÚ
			Termín realizácie: 2016 - 2023
			Finančné zdroje: vlastné zdroje
2.2.2	Manažovať úvery a dlh mesta so zameraním na oddĺženie mesta a významné znižovanie dlhu mesta	2.2.2.1	Vnadväznosti naschválenú <i>Koncepciu manažovania aktív a pasív mesta Prievidza</i> znižovať dlh mesta, osobitne z výnosov z predaja spoluúčastín mesta a odpredajom prebytočného majetku mesta
			Zodpovedný za realizáciu: ekonomický odbor MsÚ
			Spolupráca na realizácii: príslušné komisie pri MsZ a odbory MsÚ
			Termín realizácie: 2016 -2023
			Finančné zdroje: vlastné zdroje

SZ RAST ZAMESTNANOSTI**Cieľ 3.1 Aktivizovanie dlhodobo nezamestnaných k zmysluplnej činnosti**

Nástroj		Opatrenie	
3.1.1	Rozvoj aktivačných prác a iných foriem aktivácie nezamestnaných organizovaných mestom a ním zriadenými a založenými organizáciami	3.1.1.1	Systematické organizovanie nástrojov sociálnej politiky štátu, toré sú určené na zlepšenie života, životného prostredia, ekonomických podmienok a sociálnych podmienok obyvateľov mesta
			Zodpovedný za realizáciu: organizačné a personálne oddelenie, rozpočtové a príspevkové organizácie mesta
			Spolupráca na realizácii: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza (ÚPSVR), rozpočtové a príspevkové organizácie mesta
			Termín realizácie: 2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu: štátny rozpočet, vlastné zdroje
3.1.2	Spolupráca pri organizovaní aktivačných prác a iných foriem aktivácie nezamestnaných a dobrovoľníkov s inými subjektmi v meste	3.1.2.1	Spolupráca s právnickými a fyzickými osobami, ykonávajúcimi všeobecne prospešné činnosti a inými subjektami pri organizovaní aktivácie nezamestnaných a dobrovoľníckych prác (najmä organizácie poskytujúce sociálne služby, mimovládne organizácie, cirkvi a nimi zriadené organizácie, zdravotnícke zariadenia)
			Zodpovedný za realizáciu: organizačné a personálne oddelenie, ÚPSVR
			Spolupráca na realizácii: odbor školstva a starostlivosti o občana MsÚ, príslušné komisie MsZ, tretí sektor
			Termín realizácie: 2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu: štátny rozpočet, vlastné zdroje, fondy EÚ
		3.1.2.2	Príprava a vytvorenie partnerstva podľa zákona o službách zamestnanosti s mimovládnymi organizáciami a ďalšími subjektmi v meste za účelom spolupráce pri organizovaní aktivačných a dobrovoľníckych prác pri rozvoji zamestnanosti
			Zodpovedný za realizáciu: organizačné a personálne oddelenie
			Spolupráca na realizácii: odbor školstva a starostlivosti o občana MsÚ, ÚPSVR, mimovládne organizácie
			Termín realizácie: 2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu: štátny rozpočet, vlastné zdroje, fondy EÚ, iné externé zdroje

Cieľ 3.2 Motivovanie nezamestnaných k pracovnej aktivite

Nástroj		Opatrenie	
3.2.1	Komplexné sociálne poradenstvo	3.2.1.1	Individuálne poradenstvo občanom v hmotnej núdzi pri zabezpečení základných životných podmienok a pomoci v hmotnej núdzi so zámerom ich aktivizácie a riešenia problémov spôsobujúcich alebo zhoršujúcich stav hmotnej núdze.
			Zodpovedný za realizáciu: odbor školstva a starostlivosti o občana MsÚ
			Spolupráca na realizácii: mimovládne organizácie, ÚPSVR
			Termín realizácie: 2016 - 2023

			Finančné zdroje na realizáciu:	štátny rozpočet, externé zdroje, vlastné zdroje
--	--	--	---------------------------------------	---

Cieľ 3.3 Zvýšenie informovanosti o možnostiach zamestnať sa, alebo začať podnikat'

Nástroj		Opatrenie		
3.3.1	Informovanie o možnostiach získania podpory a pomoci pri rozbiehaní samostatnej zárobkovej činnosti.	3.3.1.1	Systematická spolupráca s inštitúciami zaoberajúcimi sa podporou malého a stredného podnikania za účelom zabezpečenia informovanosti začínajúcich podnikateľov o možnostiach získania podpory a pomoci pri rozbiehaní podnikania	
			Zodpovedný za realizáciu:	referát obchodu a cestovného ruchu, BIC Prievidza, s.r.o
			Spolupráca na realizácii:	podnikateľské združenia, podnikateľské subjekty, inštitúcie zaoberajúce sa podporou malého a stredného podnikania
			Termín realizácie:	2016 - 2023
			Finančné zdroje:	externé zdroje, vlastné zdroje

Cieľ 3.4 Podpora tvorby nových pracovných miest

Nástroj		Opatrenie		
3.4.1	Rozšírenie a dobudovanie priemyselných zón na území mesta (najmä v rámci zóny Prievidza Západ)	3.4.1.1	Pripraviť podmienky pre príchod investorov a vznik nových pracovných miest v rámci priemyselných zón v meste; informovať potenciálnych investorov o voľných kapacitách v rámci priemyselných zón v meste	
			Zodpovedný za realizáciu:	referát pre projekty a investície
			Spolupráca na realizácii:	Prievidza Invest, s. r.o.
			Termín realizácie:	2016 - 2023
			Finančné zdroje:	fondy EÚ a štátny rozpočet, vlastné zdroje, súkromný kapitál

Cieľ 3.5 Pomoc zdravotne postihnutým obyvateľom a marginalizovaným skupinám

Nástroj		Opatrenie	
3.5.1	Integrácia ťažko zdravotne postihnutých občanov	3.5.1.1	Preprava imobilných občanov sociálnym taxíkom
			<i>Zodpovedný za realizáciu:</i> odbor školstva a starostlivosti o občana MsÚ
			<i>Spolupráca na realizácii:</i> ÚPSVR
			<i>Termín realizácie:</i> 2016 – 2023
			<i>Finančné zdroje na realizáciu:</i> fondy EÚ a štátny rozpočet, vlastné zdroje, iné externé zdroje
		3.5.1.2	Odstraňovanie bariérovosti
			<i>Zodpovedný za realizáciu:</i> odbor školstva a starostlivosti o občana MsÚ
			<i>Spolupráca na realizácii:</i> ÚPSVR, mimovládne organizácie
			<i>Termín realizácie:</i> 2016 - 2023
			<i>Finančné zdroje na realizáciu:</i> fondy EÚ a štátny rozpočet, vlastné zdroje, iné externé zdroje
3.5.2	Podpora sociálnej inklúzie marginalizovaných skupín	3.5.2.1	Budovanie a spolupráca nízkoprahových, poradenských a komunitných centier
			<i>Zodpovedný za realizáciu:</i> Odbor školstva a starostlivosti o občana MsÚ
			<i>Spolupráca na realizácii:</i> ÚPSVR, občianske združenia, neziskové organizácie
			<i>Termín realizácie:</i> 2016 - 2023
			<i>Finančné zdroje na realizáciu:</i> fondy EÚ a štátny rozpočet, vlastné zdroje, iné externé zdroje
		3.5.2.2	Zavedenie terénnej sociálnej práce a komunitnej práce s marginalizovanými skupinami
			<i>Zodpovedný za realizáciu:</i> odbor školstva a starostlivosti o občana MsÚ
			<i>Spolupráca na realizácii:</i> ÚPSVR, mimovládne organizácie
			<i>Termín realizácie:</i> 2016 - 2023
			<i>Finančné zdroje na realizáciu:</i> fondy EÚ a štátny rozpočet, vlastné zdroje, iné externé zdroje
		3.5.2.3	Rozvíjanie zapojenia dobrovoľníkov do sociálnej práce
			<i>Zodpovedný za realizáciu:</i> odbor školstva a starostlivosti o občana MsÚ
			<i>Spolupráca na realizácii:</i> ÚPSVR, mimovládne organizácie
			<i>Termín realizácie:</i> 2016 - 2023
			<i>Finančné zdroje na realizáciu:</i> fondy EÚ a štátny rozpočet, vlastné zdroje, iné externé zdroje
		3.5.2.4	Zavádzanie a realizácia opatrení sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately na podporu a zvyšovanie sociálnej inklúzie
			<i>Zodpovedný za realizáciu:</i> odbor školstva a starostlivosti o občana MsÚ

			Spolupráca na realizácii:	ÚPSVR
			Termín realizácie:	2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu:	fondy EÚ a štátny rozpočet, vlastné zdroje, iné externé zdroje
		3.5.2.5	Organizovanie vzdelávacích, poradenských a osvetových činností zameraných na predchádzanie, zmierňovanie a riešenie chudoby systémovo zameraných na ohrozené sociálne skupiny občanov	
			Zodpovedný za realizáciu:	odbor školstva a starostlivosti o občana MsÚ
			Spolupráca na realizácii:	ÚPSVR, školy, iné mimovládne organizácie
			Termín realizácie:	2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu:	fondy EÚ a štátny rozpočet, vlastné zdroje, iné externé zdroje
		3.5.2.6	Výchovné, vzdelávacie, organizačné, poradenské, záujmové a iné činnosti smerujúce k obmedzovaniu záškoláctva detí najmä z málo podnikného sociálneho prostredia	
			Zodpovedný za realizáciu:	odbor školstva a starostlivosti o občana MsÚ
			Spolupráca na realizácii:	ÚPSVR, MsP, CPPPaP, školy, iné mimovládne organizácie
			Termín realizácie:	2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu:	fondy EÚ a štátny rozpočet, vlastné zdroje, iné externé zdroje

SZ4 KVALITNÉ SOCIÁLNE SLUŽBY

Cieľ 4.1 Definovanie zamerania sociálnej politiky mesta Prievidza

Nástroj		Opatrenie	
4.1.1	Definovanie potrieb objektívne znevýhodnených obyvateľov Prievidze najmä z hľadiska potreby poskytovania sociálnych služieb	4.1.1.1	Realizácia prieskumu potrieb obyvateľov Prievidze v sociálnej núdzi, najmä občanov so zdravotným postihnutím a starších občanov
			Zodpovedný za realizáciu: odbor školstva a starostlivosti o občana MsÚ
			Spolupráca na realizácii: ÚPSVR, mimovládne organizácie
			Termín realizácie: 2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu: vlastné zdroje, externé zdroje, fondy EÚ
4.1.2	Definovanie zodpovednosti mestskej samosprávy za zabezpečenie sociálnych služieb (možnosti, priority, formy)	4.1.2.1	Aktualizácia Komunitného plánu sociálnych služieb
			Zodpovedný za realizáciu: odbor školstva a starostlivosti o občana MsÚ

			Spolupráca na realizácii:	príslušná komisia MsZ, mimovládne organizácie
			Termín realizácie:	2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu:	vlastné zdroje, externé zdroje, fondy EÚ

Cieľ 4.2 Podpora integrácie štátnych príslušníkov tretích krajín.

Nástroj		Opatrenie		
4.2.1	Monitoring štátnych príslušníkov tretích krajín	4.2.1.1	Za účelom štatistického zistenia celkového počtu migrantov vykonať monitoring štátnych príslušníkov tretích krajín	
			Zodpovedný za realizáciu:	odbor školstva a starostlivosti o občana MsÚ
			Spolupráca na realizácii:	Úrad hraničnej a cudzineckej polície Policajného prezídia
			Termín realizácie:	2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu:	vlastné zdroje

4.2.2	Zlepšovanie informovanosti	4.2.2.1	Zorganizovať informačné dni na ZŠ za účasti detí a rodičov štátnych príslušníkov z tretích krajín	
			Zodpovedný za realizáciu:	odbor školstva a starostlivosti o občana MsÚ
			Spolupráca na realizácii:	ZŠ na území mesta, príslušná komisia MsZ
			Termín realizácie:	2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu:	vlastné zdroje

Cieľ 4.3 Poskytovanie takých sociálnych služieb, ktoré umožnia seniorom čo najdlhšie zotrvať v domácom prostredí

Nástroj		Opatrenie		
4.3.1	Rozšírenie a rozvoj opatrovateľskej služby	4.3.1.1	Systematické monitorovanie záujmu obyvateľov mesta Prievidza o poskytovanie opatrovateľskej služby a ďalších podporných služieb	
			Zodpovedný za realizáciu:	odbor školstva a starostlivosti o občana MsÚ
			Spolupráca na realizácii:	príslušná komisia MsZ, mimovládne organizácie
			Termín realizácie:	2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu:	vlastné zdroje, externé zdroje
		4.3.1.2	Priorizovanie opatrovateľskej služby pri zostavovaní rozpočtu mesta v rámci sociálnej oblasti	
			Zodpovedný za realizáciu:	odbor školstva a starostlivosti o občana MsÚ
			Spolupráca na realizácii:	ekonomický odbor MsÚ, príslušné komisie MsZ
			Termín realizácie:	2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu:	vlastné zdroje, externé zdroje
		4.3.1.3	Zabezpečenie dostatočnej informovanosti občanov mesta Prievidza o poskytovaní opatrovateľskej služby a ďalších podporných služieb	

			Zodpovedný za realizáciu:	odbor školstva a starostlivosti o občana MsÚ
			Spolupráca na realizácii:	príslušná komisia MsZ, mimovládne organizácie, kancelária primátorky mesta
			Termín realizácie:	2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu:	vlastné zdroje, externé zdroje

Nástroj		Opatrenie		
4.3.2	Poskytovanie prepravnej služby, spoločného stravovania dôchodcov	4.3.2.1	Poskytovanie prepravnej služby v zmysle zákona o sociálnych službách	
			Zodpovedný za realizáciu:	odbor školstva a starostlivosti o občana MsÚ
			Spolupráca na realizácii:	príslušné komisie MsZ
			Termín realizácie:	2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu:	vlastné zdroje, externé zdroje

		4.3.2.2	Poskytovanie spoločného stravovania dôchodcov	
			Zodpovedný za realizáciu:	odbor školstva a starostlivosti o občana MsÚ
			Spolupráca na realizácii:	príslušná komisia MsZ, mimovládne organizácie
			Termín realizácie:	2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu:	vlastné zdroje, externé zdroje

Nástroj		Opatrenie	
4.3.3	Podpora činnosti denných centier a záujmových združení seniorov	4.3.3.1	Systematické monitorovanie záujmu obyvateľov mesta Prievidza o činnosť denných centier a ich prevádzkovanie v súlade s reálnym záujmom a možnosťami mesta
			Zodpovedný za realizáciu: odbor školstva a starostlivosti o občana MsÚ
			Spolupráca na realizácii: príslušná komisia MsZ, mimovládne organizácie, kancelária primátorky mesta
			Termín realizácie: 2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu: vlastné zdroje, externé zdroje
		4.3.3.2	Rekonštrukcia objektov denných centier na Bojnickej ceste a na ulici T.Vansovej
			Zodpovedný za realizáciu: odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP
			Spolupráca na realizácii: odbor školstva a starostlivosti o občana , Ekonomický odbor, referát pre projekty a investície
			Termín realizácie: 2016 -2023
			Finančné zdroje na realizáciu: fondy EÚ a štátny rozpočet, vlastné zdroje
		4.3.3.3	Spolupráca mestskej samosprávy s dennými centrami a združeniami seniorov
			Zodpovedný za realizáciu: odbor školstva a starostlivosti o občana MsÚ
			Spolupráca na realizácii: mimovládne organizácie, príslušná komisia MsZ
			Termín realizácie: 2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu: vlastné zdroje, externé zdroje

Nástroj		Opatrenie	
4.3.4	Realizácia projektu monitorovacieho komunikačného system pre seniorov s cieľom rýchlej pomoci v prípade potreby	4.3.4.1	Príprava projektu monitorovacieho komunikačného system pre seniorov s cieľom rýchlej pomoci v prípade potreby
			Zodpovedný za realizáciu: odbor školstva a starostlivosti o občana MsÚ
			Spolupráca na realizácii: príslušná komisia MsZ, mimovládne organizácie
			Termín realizácie: 2016 - 2023

		4.3.4.2	Finančné zdroje na realizáciu:	fondy EÚ a štátny rozpočet, vlastné zdroje
			Prevádzka monitorovacieho komunikačného systému pre seniorov s cieľom rýchlej pomoci v prípade potreby	
			Zodpovedný za realizáciu:	odbor starostlivosti o občana MsÚ, oddelenie pre strategický rozvoj mesta
			Spolupráca na realizácii:	príslušná komisia MsZ
			Termín realizácie:	2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu:	fondy EÚ a štátny rozpočet, vlastné zdroje

Cieľ 4.4 Dobudovanie infraštruktúry sociálnych služieb v meste

Nástroj		Opatrenie	
4.4.1	Vybudovanie nových zariadení sociálnych služieb	4.4.1.1	Vybudovanie nových zariadení sociálnych služieb
			Zodpovedný za realizáciu: odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP
			Spolupráca na realizácii: odbor školstva a starostlivosti o občana, Ekonomický odbor, referát pre projekty a investície
			Termín realizácie: 2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu: fondy EÚ a štátny rozpočet, vlastné zdroje
		4.4.1.2.	Rekonštrukcia bytovky na Ul. T. Vansovej č. 12 (jednoizbové byty) pre potreby sociálnych služieb
			Zodpovedný za realizáciu: odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP
			Spolupráca na realizácii: odbor školstva a starostlivosti o občana, Ekonomický odbor, referát pre projekty a investície
			Termín realizácie: 2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu: fondy EÚ a štátny rozpočet, vlastné zdroje

Nástroj		Opatrenie	
4.4.2.	Rekonštrukcia existujúcich zariadení sociálnych služieb	4.4.2.1	Rekonštrukcia útulku
			Zodpovedný za realizáciu: referát pre projekty a investície, odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP
			Spolupráca na realizácii: odbor školstva a starostlivosti o občana, ekonomický odbor MsÚ, organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta
			Termín realizácie: 2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu: fondy EÚ a štátny rozpočet

Cieľ 4.5 Podpora poskytovania kvalitných sociálnych služieb v meste

Nástroj		Opatrenie	
4.5.1	Zabezpečenie informovanosti obyvateľov Prievidze o sociálnych službách v regióne	4.5.1.1	Informovanie obyvateľov Prievidze o možnostiach a podmienkach využívania sociálnych služieb v iných okresoch Trenčianskeho samosprávneho kraja
			Zodpovedný za realizáciu: odbor školstva a starostlivosti o občana MsÚ
			Spolupráca na realizácii: Trenčiansky samosprávny kraj, mimovládne organizácie, kancelária primátorky mesta
			Termín realizácie: 2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu: vlastné zdroje, externé zdroje

Nástroj		Opatrenie	
4.5.2.	Poskytovanie dotácií mimovládnym a cirkevným organizáciám pôsobiacim v sociálnej oblasti	4.5.2.1.	Poskytovanie dotácií mimovládnym a cirkevným organizáciám a ďalším subjektom na aktivity v oblasti sociálnej pomoci v súlade s VZN o poskytovaní dotácií z rozpočtu mesta
			Zodpovedný za realizáciu: odbor školstva a starostlivosti o občana MsÚ
			Spolupráca na realizácii: príslušná komisia MsZ
			Termín realizácie: 2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu: vlastné zdroje, externé zdroje

Nástroj		Opatrenie	
4.5.3	Poskytovanie priestorov pre činnosť mimovládnych a cirkevných organizácií pôsobiacich v sociálnej oblasti	4.5.3.1	Prenájom priestorov vo vlastníctve mesta mimovládny a cirkevným organizáciám pôsobiacim v sociálnej a zdravotníckej oblasti za zvýhodnenú výšku nájomného
			Zodpovedný za realizáciu: právna kancelária
			Spolupráca na realizácii: odbor školstva a starostlivosti o občana MsÚ, SMMP, s. r.o.
			Termín realizácie: 2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu: vlastné zdroje
		4.5.3.2	Zváženie možnosti predaja časti priestorov vo vlastníctve mesta mimovládny a cirkevným organizáciám pôsobiacim v sociálnej oblasti za symbolickú cenu pod podmienkou ich dlhodobého využívania na určené sociálne a zdravotnícke aktivity
			Zodpovedný za realizáciu: právna kancelária MsÚ a MsZ
			Spolupráca na realizácii: SMMP, s. r. o., odbor školstva a starostlivosti o občana MsÚ
			Termín realizácie: 2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu: vlastné zdroje

SZ 5 KVALITNÉ VZDELÁVANIE A ROZVOJ ŠKOLSKÉJ, KULTÚRNEJ A INFORMAČNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

Cieľ 5.1 Skvalitnenie obsahu vzdelávania na základných školách

Nástroj		Opatrenie	
5.1.1	Systematická podpora diferencovanej ponuky vzdelávacích programov jednotlivých škôl v rámci platnej legislatívy	5.1.1.1	V prípade realizácie reformy vzdelávania alebo zmien štátneho vzdelávacieho programu, ich aktualizácia na miestne podmienky
			Zodpovedný za realizáciu: odbor školstva a starostlivosti o občana MsÚ
			Spolupráca na realizácii: príslušná komisia MsZ, školy a školské zariadenia
			Termín realizácie: 2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu: vlastné zdroje, externé zdroje
		5.1.1.2	Vypracovanie diferencovaných vzdelávacích programov jednotlivých základných škôl v meste Prievidza v rámci platných legislatívnych možností
			Zodpovedný za realizáciu: základné školy
			Spolupráca na realizácii: rady škôl, odbor školstva a starostlivosti o občana MsÚ, príslušná komisia MsZ
			Termín realizácie: 2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu: vlastné zdroje, externé zdroje, fondy EÚ, štátny rozpočet
		5.1.1.3	Zabezpečenie informovanosti rodičov o diferencovanej ponuke vzdelávacích programov jednotlivých základných škôl
			Zodpovedný za realizáciu: základné školy
			Spolupráca na realizácii: odbor školstva a starostlivosti o občana MsÚ
			Termín realizácie: 2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu: vlastné zdroje, externé zdroje

Nástroj		Opatrenie	
5.1.2	Podpora škôl pri formovaní obsahu vzdelávania v rámci platných legislatívnych možností	5.1.2.1	Školská politika mesta Prievidza zameraná na podporu tvorivosti škôl a učiteľov pri formovaní obsahu vzdelávania
			Zodpovedný za realizáciu: školy a školské zariadenia
			Spolupráca na realizácii: odbor školstva a starostlivosti o občana MsÚ, príslušná komisia MsZ
			Termín realizácie: 2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu: vlastné zdroje, externé zdroje
		5.1.2.2	V súlade so štátnym vzdelávacím programom umožniť manažmentu škôl a učiteľom podieľať sa na tvorbe vzdelávacích programov a na inovatívnom formovaní obsahu vzdelávania
			Zodpovedný za realizáciu: školy a školské zariadenia
			Spolupráca na realizácii: odbor školstva a starostlivosti o občana MsÚ, príslušná komisia MsZ

			Termín realizácie:	2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu:	štátny rozpočet, vlastné zdroje, iné externé zdroje

Nástroj		Opatrenie		
5.1.3	Využívanie experimentálnych foriem výučby	5.1.3.1	Podpora škôlám pri využívaní experimentálnych foriem výučby na realizovanie špecifických vzdelávacích programov v rámci platných legislatívnych možností	
			Zodpovedný za realizáciu:	odbor školstva a starostlivosti o občana MsÚ
			Spolupráca na realizácii:	príslušná komisia MsZ, školy a školské zariadenia
			Termín realizácie:	2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu:	fondy EÚ a štátny rozpočet, vlastné zdroje, iné externé zdroje

Nástroj		Opatrenie		
5.1.4	Aplikácia a posúdenie systému hodnotenia kvality výchovno-vzdelávacieho procesu prostredníctvom zohľadňovania pohľadu školskej komunity, rodičov, žiakov a učiteľov	5.1.4.1	Iniciovanie spolupráce základných škôl pri aplikácii systému hodnotenia kvality výchovno-vzdelávacieho procesu na školách so zámerom zohľadňovať pohľad školskej komunity, rodičov, žiakov a učiteľov	
			Zodpovedný za realizáciu:	základné školy
			Spolupráca na realizácii:	rady škôl, odbor školstva MsÚ, príslušná komisia MsZ
			Termín realizácie:	2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu:	vlastné zdroje, externé zdroje
		5.1.4.2	Vyhodnotenie nových systémov hodnotenia kvality výchovno-vzdelávacieho procesu na jednotlivých	
			Zodpovedný za realizáciu:	základné školy
			Spolupráca na realizácii:	rady škôl, odbor školstva MsÚ, príslušná komisia MsZ
			Termín realizácie:	2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu:	vlastné zdroje

Nástroj		Opatrenie		
5.1.5	Podpora technického vzdelávania	5.1.5.1	Podpora technických zručností detí v MŠ a výuky technických predmetov v ZŠ	
			Zodpovedný za realizáciu:	odbor školstva a starostlivosti o občana MsÚ, základné školy, materské školy
			Spolupráca na realizácii:	príslušná komisia MsZ, podnikateľské subjekty technického zamerania
			Termín realizácie:	2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu:	vlastné zdroje, externé zdroje, štátny rozpočet

Cieľ 5.2 Podpora systému otvorenej školy

Nástroj		Opatrenie	
5.2.1	Podpora systému otvorenej školy	5.2.1.1	Vytváranie podmienok na podporu ZŠ ako centier vzdelávania, športu a kultúry
			Zodpovedný za realizáciu: odbor školstva a starostlivosti o občana MsÚ
			Spolupráca na realizácii: odbor školstva a starostlivosti o občana MsÚ
			Termín realizácie: 2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu: fondy EÚ a štátny rozpočet, vlastné zdroje, iné externé zdroje

Nástroj		Opatrenie	
5.2.2	Podpora využívania školských priestorov a školských zariadení na vzdelávacie, kultúrne a športové aktivity na školách	5.2.2.1	Využívanie školských priestorov a školských zariadení na vzdelávacie, kultúrne a športové aktivity, podľa záujmu fyzickými a právnickými osobami
			Zodpovedný za realizáciu: základné školy
			Spolupráca na realizácii: odbor školstva a starostlivosti o občana MsÚ, príslušná komisia MsZ
			Termín realizácie: 2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu: štátny rozpočet, vlastné zdroje, iné externé zdroje

Nástroj		Opatrenie	
5.2.3	Podpora vzdelávacích a spoločenských aktivít pre matky s malými deťmi	5.2.3.1	Spolupráca s organizáciami zabezpečujúcimi aktivity a činnosť pre matky s deťmi
			Zodpovedný za realizáciu: odbor školstva a starostlivosti o občana MsÚ
			Spolupráca na realizácii: odbor školstva a starostlivosti o občana MsÚ, príslušná komisia MsZ, tretí sektor
			Termín realizácie: 2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu: vlastné zdroje, externé zdroje, štátny rozpočet
		5.2.3.2	Poskytnutie priestorov vo vlastníctve mesta, vrátane školských priestorov, na činnosť organizácií zabezpečujúcich aktivity pre matky s malými deťmi za zvýhodnených podmienok.
			Zodpovedný za realizáciu: odbor školstva a starostlivosti o občana MsÚ
			Spolupráca na realizácii: ekonomický odbor MsÚ, právna kancelária
			Termín realizácie: 2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu: vlastné zdroje, externé zdroje

Nástroj		Opatrenie	
5.2.4	Podpora vzdelávacích aktivít pre seniorov	5.2.4.1	Spolupráca s dennými centrami a združeniami seniorov pri realizácii vzdelávacích aktivít seniorov
			Zodpovedný za realizáciu: odbor školstva a starostlivosti o občana MsÚ
			Spolupráca na realizácii: príslušná komisia MsÚ, príslušná komisia MsZ, právna kancelária, kancelária primátorky mesta
			Termín realizácie: 2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu: fondy EÚ a štátny rozpočet, vlastné zdroje, iné externé zdroje
		5.2.4.2	Poskytnutie priestorov vo vlastníctve mesta, vrátane školských priestorov, a vzdelávacie aktivity pre seniorov za zvýhodnených podmienok
			Zodpovedný za realizáciu: odbor školstva a starostlivosti o občana MsÚ
			Spolupráca na realizácii: ekonomický odbor, právna kancelária, kancelária primátorky
			Termín realizácie: 2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu: fondy EÚ a štátny rozpočet, vlastné zdroje, iné externé zdroje

Nástroj		Opatrenie	
5.2.5	Zefektívnenie systému mimoškolskej záujmovej činnosti	5.2.5.1	Audit mimoškolskej záujmovej činnosti v meste Prievidza
			Zodpovedný za realizáciu: odbor školstva a starostlivosti o občana MsÚ
			Spolupráca na realizácii: príslušné komisie MsZ, CVČ
			Termín realizácie: 2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu: vlastné zdroje, externé zdroje

Cieľ 5.3 Skvalitnenie školskej infraštruktúry

Nástroj		Opatrenie	
5.3.1	Rekonštrukcia školských budov v meste	5.3.1.1	Rekonštrukcia budov základných škôl a školských zariadení s právnou subjektivitou v meste Prievidza.
			Zodpovedný za realizáciu: odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP, referát pre projekty a investície
			Spolupráca na realizácii: základné školy a školské zariadenia s právnou subjektivitou v meste Prievidza
			Termín realizácie: 2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu: fondy EÚ a štátny rozpočet, vlastné zdroje
		5.3.1.2	Rekonštrukcia budov materských škôl a školských stravovacích zariadení bez právnej subjektivity v meste Prievidza.
			Zodpovedný za realizáciu: odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP, referát pre projekty a investície
			Spolupráca na realizácii: materské školy a školské zariadenia bez právnej subjektivity v meste Prievidza
			Termín realizácie: 2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu: fondy EÚ a štátny rozpočet, vlastné zdroje

Nástroj		Opatrenie	
5.3.2	Zlepšenie vybavenia škôl a školských zariadení pomôckami	5.3.2.1	Zvyšovanie a skvalitňovanie vybavenia škôl a školských zariadení školskými pomôckami
			Zodpovedný za realizáciu: odbor školstva a starostlivosti o občana MsÚ, základné školy, ZUŠ, CVČ, MŠ
			Spolupráca na realizácii: príslušná komisia MsZ, referát pre projekty a investície, imovládne organizácie, sponzori
			Termín realizácie: 2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu: fondy EÚ a štátny rozpočet, vlastné zdroje, né externé zdroje

Nástroj		Opatrenie	
5.3.3	Informatizácia a internetizácia škôl a školských zariadení	5.3.3.1	Realizácia projektov zameraných na informatizáciu a internetizáciu škôl a školských zariadení
			Zodpovedný za realizáciu: odbor školstva a starostlivosti o občana MsÚ, referát pre projekty a investície
			Spolupráca na realizácii: odbor školstva a starostlivosti o občana MsÚ, príslušná komisia MsZ, školy a školské zariadenia, mimovládne organizácie
			Termín realizácie: 2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu: fondy EÚ a štátny rozpočet, vlastné zdroje, né externé zdroje

<i>Nástroj</i>		<i>Opatrenie</i>	
5.3.4	Vytváranie podmienok pre viaczdrojové financovanie škôl a školských zariadení	5.3.4.1	Podpora motivačného prostredia pre získavanie prostriedkov pre školy ich vlastnou činnosťou a získavaním sponzorov
			<i>Zodpovedný za realizáciu:</i> odbor školstva a starostlivosti o občana MsÚ
			<i>Spolupráca na realizácii:</i> odbor školstva MsÚ, príslušná komisia MsZ, školy a školské zariadenia
			<i>Termín realizácie:</i> 2016 - 2023
			<i>Finančné zdroje na realizáciu:</i> externé zdroje

Cieľ 5.4 Skvalitnenie kultúrnej a informačnej infraštruktúry

<i>Nástroj</i>		<i>Opatrenie</i>	
5.4.1	Rekonštrukcia a výstavba ďalších kultúrnych zariadení v meste	5.4.1.1	Rekonštrukcia kultúrnych domov a zariadení
			<i>Zodpovedný za realizáciu:</i> odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP, referát pre projekty a investície
			<i>Spolupráca na realizácii:</i> KaSS Prievidza, príslušná komisia MsZ
			<i>Termín realizácie:</i> 2016 - 2023
			<i>Finančné zdroje na realizáciu:</i> fondy EÚ a štátny rozpočet, vlastné zdroje, iné externé zdroje
		5.4.1.2	Zriadenie mestského múzea s umeleckou galériou
			<i>Zodpovedný za realizáciu:</i> referát pre projekty a investície, odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP
			<i>Spolupráca na realizácii:</i> KaSS Prievidza, príslušná komisia MsZ
			<i>Termín realizácie:</i> 2016 - 2023
			<i>Finančné zdroje na realizáciu:</i> fondy EÚ, vlastné zdroje, externé zdroje

<i>Nástroj</i>		<i>Opatrenie</i>	
5.4.	Rozvoj informačných a komunikačných technológií v meste	5.4.2.1	Spracovanie koncepcie rozvoja informačných a komunikačných technológií v meste
			<i>Zodpovedný za realizáciu:</i> referát informatiky
			<i>Spolupráca na realizácii:</i> kancelária primátorky mesta, referát pre projekty a investície
			<i>Termín realizácie:</i> 2016 - 2023
			<i>Finančné zdroje na realizáciu:</i> fondy EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje, iné externé zdroje

Cieľ 5.5 Rozvoj voľnočasových aktivít detí a mládeže

Nástroj		Opatrenie	
5.5.1	Podpora športových aktivít detí a mládeže	5.5.1.1	Finančná a ekonomická podpora športových aktivít detí a mládeže.
			Zodpovedný za realizáciu: príslušná komisia MsZ
			Spolupráca na realizácii: ekonomický odbor, základné školy, materské školy, VČ, športové, telovýchovné a turistické kluby
			Termín realizácie: 2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu: vlastné zdroje, externé zdroje

Nástroj		Opatrenie	
5.5.2	Spolupráca so športovými klubmi v meste	5.5.2.1	Podpora športových, detských a mládežníckych klubov.
			Zodpovedný za realizáciu: príslušná komisia MsZ
			Spolupráca na realizácii: ekonomický odbor, detské a mládežnícke kluby
			Termín realizácie: 2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu: vlastné zdroje, externé zdroje

Nástroj		Opatrenie	
5.5.3	Podpora mimoškolských aktivít pre deti a mládež v meste	5.5.3.1	Prispôsobenie ponuky krúžkov a príležitostnej záujmovej činnosti reálnemu záujmu detí a mladých ľudí
			Zodpovedný za realizáciu: CVČ, ZUŠ, školy a školské zariadenia
			Spolupráca na realizácii: príslušná komisia MsZ, odbor školstva a starostlivosti o občana
			Termín realizácie: 2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu: vlastné zdroje, externé zdroje

Nástroj		Opatrenie	
5.5.4	Rozpracovanie koncepčných materiálov vo vzťahu k deťom a mládeži	5.5.4.1	Vypracovanie <i>Stratégie práce s deťmi a mládežou v meste Prievidza</i> na roky 2016 - 2023
			Zodpovedný za realizáciu: CVČ, príslušná komisia MsZ
			Spolupráca na realizácii: odbor školstva a starostlivosti o občana, mimovládne organizácie
			Termín realizácie: 2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu: vlastné zdroje
		5.5.4.2	Vypracovanie koncepcie rozvoja a ďalšej činnosti Centra voľného času SPEKTRUM Prievidza
			Zodpovedný za realizáciu: CVČ
			Spolupráca na realizácii: príslušná komisia MsZ, odbor školstva a starostlivosti o občana
			Termín realizácie: 2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu: vlastné zdroje

SZ 6 SKVALITNENIE DOPRAVNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

Cieľ 6.1 Dobudovanie, skvalitnenie cestnej infraštruktúry

Nástroj		Opatrenie	
6.1.1	Iniciatíva mesta pri urýchlčení dobudovania rýchlostnej cesty R2 a napojenia mesta na diaľničnú sieť	6.1.1.1	Vytvorenie predpokladov pre súlad trasy rýchlostnej cesty R2 (v trase Trenčín – Prievidza – Žiar nad Hronom) s ÚPN mesta Prievidza
			Zodpovedný za realizáciu: odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP
			Spolupráca na realizácii: Národná diaľničná spoločnosť, a.s., Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, kancelária primátorky mesta
			Termín realizácie: 2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu: vlastné zdroje
		6.1.1.2	Koordinácia prípravy územia pre výstavbu rýchlostnej cesty R2 v katastrálnom území mesta (napr. sprostredkovanie výkupu pozemkov v trase R2 pre Národnú diaľničnú spoločnosť, a.s.)
			Zodpovedný za realizáciu: odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP
			Spolupráca na realizácii: Národná diaľničná spoločnosť, a.s., právna kancelária MsÚ
			Termín realizácie: 2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu: Národná diaľničná spoločnosť, a.s.
		6.1.1.3	Aktívne vystupovanie mesta voči centrálnym inštitúciám v procese urýchlčenia realizácie rýchlostnej cesty R2 v spolupráci s orgánmi ostatných samospráv dotknutých miest a obcí regiónu, vrátane orgánov Trenčianskeho samosprávneho kraja
			Zodpovedný za realizáciu: kancelária primátorky mesta
			Spolupráca na realizácii: Národná diaľničná spoločnosť, a.s., Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, samosprávy dotknutých obcí a miest, Trenčiansky samosprávny kraj
			Termín realizácie: 2016 – 2023
			Finančné zdroje na realizáciu: vlastné zdroje
6.1.2	Vybudovanie preložky cesty I/64 (dobudovanie cestného obchvatu mesta)	6.1.2.1	Aktívne vystupovanie mesta voči centrálnym inštitúciám v procese urýchlčenia realizácie preložky cesty I/64 (cestného obchvatu mesta, prioritne jeho juhozápadnej časti) v spolupráci s orgánmi samospráv susediacich miest a obcí, vrátane orgánov Trenčianskeho samosprávneho kraja
			Zodpovedný za realizáciu: kancelária primátorky mesta
			Spolupráca na realizácii: Slovenská správa ciest, Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, samosprávy dotknutých susediacich obcí a miest, Trenčiansky samosprávny kraj
			Termín realizácie: 2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu: vlastné zdroje

		6.1.2.2	Mesto v spolupráci s ďalšími dotknutými subjektmi prehodnotí možnosti odstránenia bariérneho efektu úrovňového železničného priecestia na Hornonitrianskej ceste(pri križovatke s Nedožerskou cestou).	
			Zodpovedný za realizáciu:	odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP
			Spolupráca na realizácii:	ZSSK, a. s., referát pre projekty a investície
			Termín realizácie:	2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu:	vlastné zdroje, zdroje ostatných dotknutých subjektov, fondy EÚ
		6.1.3.4	Aktívna spolupráca mesta pri vytváraní podmienok pre zrušenie vykládkovej koľaje č.9 v priestore osobnej železničnej stanice a jej presun do priestoru novej nákladnej stanice v juhozápadnej časti mesta	
			Zodpovedný za realizáciu:	odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP, referát pre projekty a investície
			Spolupráca na realizácii:	ZSSK, a. s.
			Termín realizácie:	2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu:	externé zdroje, fondy EÚ, vlastné zdroje

Nástroj		Opatrenie	
6.1.3	Zvýšenie priepustnosti cestných križovatiek v intraviláne mesta	6.1.3.1	Mesto v spolupráci so správcami ciest vyššieho rádu bude pokračovať v odstraňovaní kolizných úsekov(bodových závad) v cestnej sieti mesta, s preferenciou rekonštrukcie úrovňových križovatiek na kruhové tam, kde je takéto riešenie opodstatnené
		Zodpovedný za realizáciu:	odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP
		Spolupráca na realizácii:	príslušná komisia MsZ, Slovenská správa ciest, Trenčiansky samosprávny kraj, právna kancelária
		Termín realizácie:	2016 - 2023
		Finančné zdroje na realizáciu:	vlastné zdroje, zdroje ostatných dotknutých správcov ciest

Nástroj		Opatrenie		
6.1.4	Konceptia riešenia dopravy v meste Prievidza	6.1.4.1	Vypracovanie plánu udržateľnej mestskej mobility.	
			Zodpovedný za realizáciu:	odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP
			Spolupráca na realizácii:	referát pre projekty a investície, príslušná komisia MsZ, Trenčiansky samosprávny kraj, dotknuté mestá a obce, poskytovateľ služieb vo verejnom záujme
			Termín realizácie:	2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu:	zdroje EÚ, vlastné zdroje, zdroje dotknutých miest a obcí

Cieľ 6.2 Odl'ahčenie cestnej dopravy na území mesta

Nástroj		Opatrenie	
6.2.1	Vytvorenie podmienok pre posilnenie cyklistickej dopravy na území mesta (cyklotrasy)	6.2.1.1	Systematické pokračovanie v príprave a dobudovaní cyklistických chodníkov v meste.
		Zodpovedný za realizáciu:	odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP, referát pre projekty a investície
		Spolupráca na realizácii:	právna kancelária MsÚ Prievidza, príslušná komisia MsZ, mesto Bojnice, SK, príslušné organizácie
		Termín realizácie:	2016 - 2023
		Finančné zdroje na realizáciu:	fondy EÚ a štátny rozpočet, vlastné zdroje

Cieľ 6.3 Rozšírenie možností využitia letiska Úkrníská

Nástroj		Opatrenie	
6.3.1	Analýza možností pomoci mesta pri rozširovaní kapacít letiska Úkrníská pre osobnú leteckú dopravu	6.3.1.1	Mesto v spolupráci s majiteľom a správcom letiska, resp. súkromným spoluinvestorom bude hľadať možnosti rozšírenia capacity a služieb poskytovaných letiskom Úkrníská tak, aby boli vytvorené možnosti pre zatraktívnenie letiska pre osobnú dopravu (najmä v prípade záujmu potenciálnych investorov).
		Zodpovedný za realizáciu:	kancelária primátorky mesta
		Spolupráca na realizácii:	odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP, Aeroklub letisko Prievidza, o. z., Slovenský národný aeroklub, TSK, dopravný úrad SR, Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, súkromní spoluinvestori
		Termín realizácie:	2016 - 2023
		Finančné zdroje na realizáciu:	fondy EÚ a štátny rozpočet, vlastné zdroje, súkromné zdroje

SZ7 SKVALITNENIE TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY**Cieľ 7.1 Rozvoj odpadového hospodárstva**

Nástroj		Opatrenie	
7.1.1	Spracovanie program. dokumentov a dobudovanie infraštruktúry odpadového hospodárstva SR v súlade s platnou legislatívou SR a EÚ	7.1.1.1	Vypracovanie nového <i>Programu odpadového hospodárstva mesta Prievidza (POH)</i> , v súlade so Zákonom o odpadoch a v nadväznosti na POH Trenčianskeho samosprávneho kraja.
		Zodpovedný za realizáciu:	odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP
		Spolupráca na realizácii:	príslušná komisia MsZ
		Termín realizácie:	2016 - 2023
		Finančné zdroje na realizáciu:	vlastné zdroje

Nástroj		Opatrenie	
7.1.2	Diverzifikácia spôsobov nakladania s odpadom a spôsobov ich spracovania, posilňovanie environmentálne priaznivých a ekonomicky efektívnych spôsobov recyklácie odpadov	7.1.2.1	Realizácia rozšírenia triedenia zložiek komunálneho odpadu, najmä so zámerom rozšírenia triedenia o ďalšie komodity (mimo systém OZV) a tým zníženia množstva ukladaného odpadu na skládku TKO (podpora zníženia zaťaženia skládky, predĺženia životnosti skládky atď.)
			Zodpovedný za realizáciu: odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP
			Spolupráca na realizácii: príslušná komisia MsZ, referát pre projekty a investície
			Termín realizácie: 2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu: fondy EÚ a štátny rozpočet, vlastné zdroje
		7.1.2.2	Realizácia rozšírenia kompostovania biologicky rozložiteľného odpadu so zameraním na vznik malých (domácich) kompostární
			Zodpovedný za realizáciu: odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP
			Spolupráca na realizácii: príslušná komisia MsZ, referát pre projekty a investície
			Termín realizácie: 2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu: fondy EÚ a štátny rozpočet, vlastné zdroje

Nástroj		Opatrenie	
7.1.3	Posilnenie konkurenčného prostredia v odpadovom hospodárstve a rozšírenie informovanosti verejnosti o odpadovom hospodárstve vmeste	7.1.3.1	Zabezpečenie pravidelnej informovanosti občanov o legálnych spôsoboch nakladania s odpadmi v záujme zníženia množstva nepovolených skládok; vypracovanie informačného systému o odpadoch (najmä so zameraním na umiestnenie nádob, armonogram vývozov, alternatívy spracovania a efektívneho využívania odpadov atď.)
			Zodpovedný za realizáciu: odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP
			Spolupráca na realizácii: kancelária primátorky mesta
			Termín realizácie: 2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu: vlastné zdroje

		7.1.3.2	Uzatváranie zmluvných podmienok poskytovateľmi služieb v odpadovom hospodárstve na princípoch krátkodobosti, parciálnosti (pre konkrétne činnosti) a ľahkej vypovedateľnosti pre prípad možného využitia lepšej alternatívnej ponuky od iného poskytovateľa služieb; vytváranie zmluvných predpokladov pre vznik konkurenčného prostredia poskytovateľov služieb v odpadovom hospodárstve (posúdenie možností odpredaja majetku mesta v odpadovom hospodárstve a pod.) a pravidelné prehodnocovanie zmlúv poskytovateľmi služieb v odpadovom hospodárstve
		Zodpovedný za realizáciu:	právna kancelária
		Spolupráca na realizácii:	odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP
		Termín realizácie:	2016 - 2023
		Finančné zdroje na realizáciu:	vlastné zdroje

Nástroj		Opatrenie	
7.1.4	Skvalitnenie odpadového hospodárstva v meste	7.1.4.1	Skvalitnenie zberu komunálneho odpadu a drobného stavebného odpadu po vypracovaní analýzy ekonomických možností a presadení následných opatrení vedúcich k zvýšeniu kvality zberných miest komunálneho odpadu a drobného stavebného odpadu
			Zodpovedný za realizáciu: odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP
			Spolupráca na realizácii: príslušná komisia MsZ, referát pre projekty a investície
			Termín realizácie: 2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu: fondy EÚ, vlastné zdroje
		7.1.4.2	Riešenie problematiky environmentálnych záťaží prostredníctvom monitorovania, prieskumu a ich sanácie – uzatvorenie a rekultivácia starých skládok a odstránenie nelegálnych skládok odpadu
			Zodpovedný za realizáciu: odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP
			Spolupráca na realizácii: referát pre projekty a investície, príslušná komisia MsZ
			Termín realizácie: 2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu: fondy EÚ a štátny rozpočet, vlastné zdroje

Cieľ 7.2 Rozvoj tepelného hospodárstva

Nástroj		Opatrenie	
7.2.1	Zlepšenie služieb a posilnenie podmienok pre vznik konkurenčného prostredia v tepelnom hospodárstve	7.2.1.1	Vytváranie predpokladov pre poskytovanie kvalitných služieb v tepelnej energetike vsúlade s <i>Koncepciou rozvoja mesta v oblasti tepelnej energetiky</i> .
			Zodpovedný za realizáciu: ekonomický odbor
			Spolupráca na realizácii: PTH, a.s., referát pre projekty a investície
			Termín realizácie: 2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu: fondy EÚ a štátny rozpočet, vlastné zdroje

Cieľ 7.3 Rozvoj vodného hospodárstva

Nástroj		Opatrenie	
7.3.1	Zlepšenie služieb vo vodnom hospodárstve	7.3.1.1	Vytváranie predpokladov pre poskytovanie kvalitných služieb vo vodnom hospodárstve v súlade so zámermi spoločnosti SVS, a. s.
			Zodpovedný za realizáciu: kancelária primátorky mesta a odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP
			Spolupráca na realizácii: SVS, a.s.
			Termín realizácie: 2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu: fondy EÚ a štátny rozpočet, vlastné zdroje
7.3.2	Zlepšenie podmienok vodného hospodárstva – ochrana pred povodňami	7.3.2.1	Vytváranie vhodných podmienok vodného hospodárenia a ochrana pred povodňami, reguláciou miestnych tokov a revitalizácia ich okolia v súlade so zámermi spoločnosti SVP, š. p.; spolupráca so SVP, š. p. pri realizácii investičných zámerov.
			Zodpovedný za realizáciu: kancelária primátorky mesta a odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP
			Spolupráca na realizácii: SVP, š. p., verejnosť
			Termín realizácie: 2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu: fondy EÚ a štátny rozpočet, vlastné zdroje

Cieľ 7.4 Rozvoj zásobovania mesta elektrickou energiou a plynom

Nástroj		Opatrenie	
7.4.1	Kvalitné zásobovanie mesta elektrickou energiou	7.4.1.1	Vytváranie predpokladov pre poskytovanie kvalitných služieb v zásobovaní elektrickou energiou; spolupráca s dodávateľmi elektrickej energie a ďalšími zainteresovanými subjektami pre zabezpečenie podmienok na rekonštrukciu a ďalšiu výstavbu rozvodných sietí.
			Zodpovedný za realizáciu: ekonomický odbor, odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP
			Spolupráca na realizácii: zainteresované subjekty, dodávateľia elektrickej energie, TSMPD, s. r. o.
			Termín realizácie: 2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu: vlastné zdroje

7.4.2	Kvalitné zásobovanie mesta plynom	7.4.2.1	Vytváranie predpokladov pre poskytovanie kvalitných služieb V zásobovaní plynom; spolupráca s dodávateľom plynu pri riešení ďalšej plynifikácie v zmysle programových dokumentov mesta, súlade s aktualizáciou územného plánu mesta Prievidza.	
			Zodpovedný za realizáciu:	ekonomický odbor, odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP
			Spolupráca na realizácii:	zainteresované subjekty
			Termín realizácie:	2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu:	vlastné zdroje

Cieľ 7.5 Rozvoj zabezpečenia verejného osvetlenia v meste

Nástroj		Opatrenie	
7.5.1	Kvalitné zabezpečovanie verejného osvetlenia v meste	7.5.1.1	Vytváranie predpokladov pre zabezpečenie kvalitných podmienok v poskytovaní verejného osvetlenia; spolupráca s dodávateľom služby pre zabezpečenie podmienok na rekonštrukciu a ďalšiu výstavbu siete pre zabezpečenie verejného osvetlenia v súlade s aktualizáciou územného plánu mesta Prievidza
			Zodpovedný za realizáciu: odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP
			Spolupráca na realizácii: TSMPD, spol. s r. o., referát pre projekty a investície
			Termín realizácie: 2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu: fondy EÚ, vlastné zdroje

SZ 8 ZVÝŠENIE KVALITY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Cieľ 8.1 Udržateľnosť kvality životného prostredia v meste

Nástroj		Opatrenie	
8.1.1	Vytvorenie predpokladov pre udržateľný rozvoj zložiek životného prostredia v meste	8.1.1.1	Vypracovanie strategických dokumentov koncepcie starostlivosti o životné prostredie v meste s cieľom popisu stavu životného prostredia a nástrojov jeho správy
			Zodpovedný za realizáciu: odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP
			Spolupráca na realizácii: príslušná komisia MsZ, eferát pre projekty a investície, verejnosť
			Termín realizácie: 2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu: vlastné zdroje, fondy EÚ
		8.1.1.2	Regenerácia verejných priestranstiev v meste Prievidza v zmysle programových dokumentov.
			Zodpovedný za realizáciu: odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP, referát pre projekty a investície
			Spolupráca na realizácii: príslušná komisia MsZ, podnikateľský sektor, verejnosť
			Termín realizácie: 2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu: fondy EÚ a štátny rozpočet, vlastné zdroje, iné externé zdroje

Cieľ 8.2 Zlepšenie kvality verejných priestranstiev

Nástroj		Opatrenie	
8.2.1	Starostlivosť o mestskú zeleň	8.2.1.1	Aktívna politika mesta najmä smerom k zvyšovaniu kvality údržby o mestskú zeleň. Posúdenie možnosti zintenzívnenia a skvalitnenia starostlivosti o mestskú zeleň. Aktívne zapojenie verejnosti, informačná kampaň o stave mestskej zelene
			Zodpovedný za realizáciu: odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP
			Spolupráca na realizácii: kancelária primátorky mesta, podnikateľský sektor, verejnosť
			Termín realizácie: 2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu: vlastné zdroje
		8.2.1.2	Obstaranie <i>Dokumentu starostlivosti o dreviny</i> (DSD), torý poskytne prehľad o rozmiestnení, kvalite a ekologickom, rajinotvornom, estetickom a kultúrno-historickom význame drevín v katastrálnom území mesta a bude podkladom na zabezpečenie starostlivosti o dreviny, rozhodovanie orgánu ochrany prírody a pri uplatňovaní náhradnej výsadby za vyrúbané dreviny.
			Zodpovedný za realizáciu: referát pre projekty a investície, odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP
			Spolupráca na realizácii: príslušná komisia MsZ
			Termín realizácie: 2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu: fondy EÚ a štátny rozpočet, vlastné zdroje, iné externé zdroje

Nástroj		Opatrenie	
8.2.2	Starostlivosť o miestne komunikácie – výstavba, rekonštrukcie a opravy	8.2.2.1	Aktívna politika mesta najmä smerom k zvyšovaniu kvality miestnych komunikácií ako sú cesty, chodníky, parkoviská, pešie zóny, mosty a lávky Posúdenie možností zintenzívnenia a skvalitnenia starostlivosti o miestne komunikácie a spevnené plochy aj v súvislosti s existujúcou infraštruktúrou a následnej koncentrácie výdavkov na starostlivosť o verejnosťou intenzívne využívané plochy.
			Zodpovedný za realizáciu: odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP
			Spolupráca na realizácii: referát pre projekty a investície, podnikateľský sektor, verejnosť
			Termín realizácie: 2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu: fondy EÚ a štátny rozpočet, vlastné zdroje, iné externé zdroje

Nástroj		Opatrenie	
8.2.3	Využitie verejných priestranstiev na športovo-oddychové aktivity	8.2.3.1	Vytváranie územných a priestorových podmienok pre realizáciu rozličných športových, rekreačných a oddychových aktivít (budovanie nových detských a športových ihrísk, rekonštrukcia a opravy ihrísk, výstavba rekreačných, oddychových a piknikových zón v parkoch) Aktívna politika mesta najmä smerom k zvyšovaniu kvality údržby a posúdenie možností zintenzívnenia a skvalitnenia verejných priestranstiev s ohľadom na opatrenie aj v súvislosti s existujúcou infraštruktúrou a zapracovaním požiadaviek verejnosti.
			Zodpovedný za realizáciu: odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP
			Spolupráca na realizácii: referát pre projekty a investície, príslušná komisia MsZ, podnikateľský sektor, kancelária primátorky mesta, verejnosť
			Termín realizácie: 2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu: fondy EÚ a štátny rozpočet, vlastné zdroje, iné externé zdroje

Nástroj		Opatrenie	
8.2.4	Prevenčia, kontrola a odstraňovanie znečisťovania verejných plôch psami	8.2.4.2	Rozširovanie informácií pre držiteľov psa, otvárať obyvateľov k spolupráci pri nahlasovaní priestupkov a ukladaní sankcií, pokračovanie preventívnej politiky (osádzanie košov, distribúcia vrecúšok, hygienické zneškodňovanie výkalov apod.).
			Zodpovedný za realizáciu: odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP
			Spolupráca na realizácii: kancelária primátorky mesta, MsP, verejnosť
			Termín realizácie: 2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu: vlastné zdroje

SZ 9 ROZVOJ MEDZINÁRODNEJ, MEDZIREGIONÁLNEJ A MEDZIOBECNEJ SPOLUPRÁCE

Cieľ 9.1 Rozvoj medzinárodnej spolupráce

Nástroj		Opatrenie	
9.1.1	Spolupráca spartnerskými mestami zahraničí s cieľom výmeny informácií a skúseností, ko i poznávanie tradícií a hodnôt	9.1.1.1	Pripraviť časový a obsahový plán bilaterálnej spolupráce mesta Prievidza s jeho súčasnými partnerskými mestami na úrovni samospráv na roky 2016 - 2023
			Zodpovedný za realizáciu: Kancelária primátorky mesta
			Spolupráca na realizácii: samosprávy partnerských miest Prievidze zahraničí (Šumperk, Ibbenbüren, Luserna San Giovanni, Aljevo, Elenje, Jastrzębie Zdrój)
			Termín realizácie: 2016 -2023
			Finančné zdroje na realizáciu: vlastné zdroje, štrukturálne fondy EÚ, iné zdroje EÚ
		9.1.1.2	Analyzovať možnosti rozvoja bilaterálnych partnerských vzťahov mesta Prievidza s ďalšími mestami (porovnateľnej veľkosti, významu i so skúsenosťami s riešením podobných problémov, akými sa stretáva mesto Prievidza) v zahraničí (najmä z krajín EÚ) a následne pripraviť dohody o spolupráci a partnerstve.
			Zodpovedný za realizáciu: kancelária primátorky mesta
			Spolupráca na realizácii: samosprávy potenciálnych partnerských miest zahraničí, Združenie miest a obcí Slovenska, Rada európskych obcí a regiónov (Council of European Municipalities and Regions), tématická sieť miest URBACT III
			Termín realizácie: 2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu: vlastné zdroje, štrukturálne fondy EÚ, iné zdroje EÚ

Nástroj		Opatrenie	
9.1.2	Zapojenie mesta do iniciatív v oblasti medzinárodnej spolupráce v rámci regiónov a krajín EÚ	9.1.2.1	Sledovať možnosti zapojenia sa mesta Prievidza do spoločných transnárodných projektov a následná realizácia projektov v rámci Európskej územnej spolupráce.
			Zodpovedný za realizáciu: referát pre strategický rozvoj mesta a investície
			Spolupráca na realizácii: Euroregión Bilé – Biele Karpaty, Trenčiansky samosprávny kraj
			Termín realizácie: 2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu: vlastné zdroje, fondy EÚ, štátny rozpočet

Cieľ 9.2. Rozvoj medziregionálnej spolupráce

Nástroj		Opatrenie	
9.2.1	Spolupráca a výmena skúseností s mestami a regiónmi dotknutými banskou činnosťou či jej útlmom na ich území či v ich bezprostrednom okolí	9.2.1.1	Zapojiť intenzívnejšie mesto Prievidza a región hornej Nitry do aktivít siete READY (Connecting Rehabilitation & Development in European Mining Regions) a siete MINEC (Central and Eastern European Network of Mining Cities and Regions).
			Zodpovedný za realizáciu: referát pre strategický rozvoj mesta a investície
			Spolupráca na realizácii: Združenie pre rozvoj regiónu horná Nitra, Združením miest a obcí horná Nitra

			Termín realizácie:	2016 -2023
			Finančné zdroje:	vlastné zdroje, fondy EÚ, štátny rozpočet

Nástroj		Opatrenie		
9.2.2	Zapájanie sa mesta do cezhraničnej spolupráce v rámci Euroregiónu Bílé – Biele Karpaty	9.2.2.1	Angažovať sa v rámci orgánov Euroregiónu Bílé–Biele Karpaty prostredníctvom Združenia miest a obcí hornej Nitry a v spolupráci s ďalšími členmi euroregiónu aktivizovať samosprávy obcí a miest tých regiónov(okresov), ktoré nemajú charakter prihraničných (nesusedia priamo so štátnou hranicou s ČR), pri zapájaní sa do prípravy spoločných projektov v rámci euroregiónu.	
			Zodpovedný za realizáciu:	referát pre strategický rozvoj mesta a investície
			Spolupráca na realizácii:	Združenie miest a obcí hornej Nitry (resp. Združenie pre rozvoj regiónu horná Nitra, členovia Euroregiónu Bílé – Biele Karpaty)
			Termín realizácie:	2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu:	vlastné zdroje, fondy EÚ, štátny rozpočet

Cieľ 9.3 Rozvoj medziobecnéj spolupráce

Nástroj		Opatrenie		
9.3.1	Možnosti efektívnej správy vecí verejných a spolupráce samospráv pri plnení prenesených a originálnych kompetencií v rámci spoločných obecných úradov	9.3.2.1	Realizovať medzi starostami obcí zázemia mesta Prievidza prieskum s cieľom zistiť záujem o spoločnú správu vybraných prenesených a originálnych kompetencií samosprávy v rámci spoločného obecného úradu situovaného v Prievidzi	
			Zodpovedný za realizáciu:	kancelária primátorky a ekonomický odbor MsÚ
			Spolupráca na realizácii:	Združenie miest a obcí horná Nitra, jednotlivé obce v zázemí mesta
			Termín realizácie:	2016 -2023
			Finančné zdroje na realizáciu:	vlastné zdroje, zdroje Združenia miest a obcí horná Nitra a jednotlivých obcí v zázemí mesta
		9.3.2.2	Analyzovať dopady (vrátane finančných) na rozpočet mesta súvisiace s potenciálnym zriadením spoločného obecného úradu pre obce zázemia Prievidze so sídlom v Prievidzi	
			Zodpovedný za realizáciu:	kancelária primátorky, ekonomický odbor MsÚ
			Spolupráca na realizácii:	Združenie miest a obcí horná Nitra, jednotlivé obce v zázemí mesta
			Termín realizácie:	2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu:	vlastné zdroje, zdroje jednotlivých obcí v zázemí mesta
		9.3.2.3	V prípade záujmu o spoločnú správu vybraných kompetencií zo strany obcí zázemia mesta (na základe výsledkov prieskumu V rámci opatrenia 9.3.2.1) a zápredpokladu pozitívnych dopadov na rozpočet mesta Prievidza (na základe výsledkov analýzy v rámci opatrenia 9.3.2.2) zriadiť v Prievidzi spoločný obecný úrad	
			Zodpovedný za realizáciu:	ekonomický odbor MsÚ, kancelária primátorky mesta
			Spolupráca na realizácii:	Združenie miest a obcí horná Nitra, jednotlivé obce v zázemí mesta

			Termín realizácie:	2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu:	vlastné zdroje, zdroje jednotlivých obcí v zázemí mesta

Cieľ 9.4 Profilácia mesta Prievidza ako centra prirodzeného regionu horná Nitra

Nástroj		Opatrenie		
9.4.1	Užšia spolupráca a presadzovanie spoločných záujmov miest a obcí okresu regionu hornej Nitry v rámci Trenčianskeho samosprávneho kraja	9.4.1.1	Aktívna podpora Združenia miest a obcí hornej Nitry s cieľom pravidelne komunikovať so zástupcami samospráv obcí a miest regiónu horná Nitra a poslancami Trenčianskeho samosprávneho kraja zvolenými za obvod Prievidza do krajského zastupiteľstva s cieľom presadzovať spoločné záujmy regiónu.	
			Zodpovedný za realizáciu:	kancelária primátorky mesta
			Spolupráca na realizácii:	Združenie miest a obcí hornej Nitry, poslanci Trenčianskeho samosprávneho kraja zvolení za obvod Prievidza
			Termín realizácie:	2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu:	vlastné zdroje
9.4.2	Vnútorné posilnenie <i>genius loci</i> mesta Prievidza, identity a príslušnosti obyvateľov mesta zvyšovaním povedomia o histórii a tradíciách mesta a regiónu	9.4.2.1	Vyhradiť v rámci vyučovacieho procesu na školách v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Prievidza časť výučby pre oblasť regionálnej identity a histórie (vrátane exkurzií)	
			Zodpovedný za realizáciu:	odbor školstva a starostlivosti o občana, kancelária primátorky mesta
			Spolupráca na realizácii:	školy v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Prievidza, Kultúrne a spoločenské stredisko, referát obchodu a cestovného ruchu
			Termín realizácie:	2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu:	vlastné zdroje

<i>Nástroj</i>		<i>Opatrenie</i>	
9.4.3	Propagácia mesta Prievidza ako centra hornej Nitry v rámci spoločnej propagácie regiónu hornej Nitry navonok	9.4.3.1	Pripraviť obsahový a časový plán pre propagáciu mesta Prievidza navonok a rozvoj cestovného ruchu v meste na roky 2016 – 2023 a v rámci časového plánu pripraviť podklady na vydanie Monografie Prievidza II. a ďalších informačných a propagačných materiálov mesta vrátane kalendárov (nástených a vreckových) na aktuálne roky
			<i>Zodpovedný za realizáciu:</i> referát obchodu a cestovného ruchu, kancelária primátorky mesta
			<i>Spolupráca na realizácii:</i> Turisticko-informačná kancelária v Prievidzi, SACR, Oblastná organizácia CR horná Nitra - Bojnice
			<i>Termín realizácie:</i> 2016 - 2023
			<i>Finančné zdroje na realizáciu:</i> vlastné zdroje, fondy EÚ, štátny rozpočet
		9.4.3.2	Pripraviť dohodu ohľadom marketingového plánu a spoločného postupu miest a obcí regiónu horná Nitra pri propagácii regiónu a spoločnej prezentácii regiónu na podujatiach veľtržného/výstavného typu konaných mimo región v rámci SR a v zahraničí
			<i>Zodpovedný za realizáciu:</i> Referát obchodu a cestovného ruchu, kancelária primátorky mesta
			<i>Spolupráca na realizácii:</i> Turisticko-informačná kancelária v Prievidzi, renčiansky samosprávny kraj, oblastná organizácia CR horná Nitra - Bojnice
			<i>Termín realizácie:</i> 2016 - 2023
			<i>Finančné zdroje na realizáciu:</i> vlastné zdroje, fondy EÚ, štátny rozpočet
		9.4.3.3	Dobudovanie a dovybavenie Turisticko-informačnej kancelárie (TIK) v Prievidzi
			<i>Zodpovedný za realizáciu:</i> referát pre strategický rozvoj mesta a investície, ekonomický odbor MsÚ
			<i>Spolupráca na realizácii:</i> TIK, referát obchodu a cestovného ruchu MsÚ
			<i>Termín realizácie:</i> 2016 - 2023
			<i>Finančné zdroje na realizáciu:</i> vlastné zdroje, fondy EÚ, štátny rozpočet

SZ 10 TRANSPARENTNÁ SAMOSPRÁVA

Cieľ 10.1 Transparentné rozhodovanie

<i>Nástroj</i>		<i>Opatrenie</i>	
10.1.1	Prehľadné zverejňovanie všetkých relevantných informácií o činnosti samosprávy mesta na internetovej stránke mesta	10.1.1.1	Pokračovanie v zvyšovaní transparentnosti samosprávy a dobrovoľnom zverejňovaní informácií nad rámec zákonných povinností, napríklad zverejňovaním video záznamov zo zasadnutí MsZ na internetovej stránke mesta
			<i>Zodpovedný za realizáciu:</i> kancelária primátorky, kancelária prednostu MsÚ
			<i>Spolupráca na realizácii:</i> všetky odbory MsÚ

			Termín realizácie:	2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu:	vlastné zdroje

Cieľ 10.2 Otvorená samospráva

Nástroj		Opatrenie		
10.2.1	Priblíženie správy vecí verejných občanovi	10.2.1.2	Aktualizácia informačnej brožúry <i>Mesto pre občana alebo Sprievodca samosprávou mesta Prievidza</i> a jej distribúcia občanom mesta	
			Zodpovedný za realizáciu:	odbor školstva a starostlivosti o občana
			Spolupráca na realizácii:	relevantné odbory MsÚ, MsZ
			Termín realizácie:	2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu:	vlastné zdroje
10.2.2	Priestor na diskusiu a alternatívne názory	10.2.2.1	Používať otvorený facebookový profil a projekt Odkaz pre starostu	
			Zodpovedný za realizáciu:	kancelária primátorky mesta
			Spolupráca na realizácii:	ostatné odbory MsÚ a kancelária prednostu
			Termín realizácie:	2016 - 2023
			Finančné zdroje na realizáciu:	vlastné zdroje

SZ 11 ZVYŠOVANIE ABSORBČNEJ KAPACITY ČERPANIA ŠTRUKTURÁLNYCH FONDŮ EU A ĎALŠÍCH FINANČNÝCH ZDROJOV

Cieľ 11.1 Príprava projektov

Nástroj		Opatrenie	
11.1.1	Identifikácia a formulácia potenciálnych projektov na základe potenciálnych výziev na predkladanie žiadostí, príprava žiadostí o finančné prostriedky	11.1.1.1	Príprava žiadostí o poskytnutie nenávratných finančných príspevkov, dotácií zo ŠR a nadačných schém
			<i>Zodpovedný za realizáciu:</i> referát pre projekty a investície
			<i>Spolupráca na realizácii:</i> ostatné odbory MsÚ
			<i>Termín realizácie:</i> 2016 - 2023
			<i>Finančné zdroje:</i> vlastné zdroje

Cieľ 11.2 Realizácia a hodnotenie projektov

Nástroj		Opatrenie	
11.2.1	Realizácia projektov	11.2.1.1	Implementácia projektov (riadenie a koordinácia, verejné obstarávanie)
			<i>Zodpovedný za realizáciu:</i> referát pre projekty a investície, odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP
			<i>Spolupráca na realizácii:</i> ostatné odbory MsÚ
			<i>Termín realizácie:</i> 2016 - 2023
			<i>Finančné zdroje:</i> vlastné zdroje, fondy EÚ, štátny rozpočet
11.2.1	Hodnotenie projektov	11.2.1.2	Hodnotenie (interné a externé, ex-ante)
			<i>Zodpovedný za realizáciu:</i> referát pre projekty a investície
			<i>Spolupráca na realizácii:</i> ostatné odbory MsÚ
			<i>Termín realizácie:</i> 2016 - 2023
			<i>Finančné zdroje:</i> vlastné zdroje, fondy EÚ, štátny rozpočet

IV. Realizačná časť:

Akčný plán pre investičné projekty.

I. Hospodárska politika / oblasť:

1.1 Zlepšenie starostlivosti o miestne komunikácie

Aktivita/ Projekt	Termín	Zodpovedný	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
Spevnené plochy v jednotlivých Výboroch volebných obvodov	2016 - 2023	Odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP	vlastné zdroje, fondy EÚ, štátny rozpočet	realizácia nových spevnených plôch pri bytových domoch pre obyvateľov
Spevnené plochy a komunikácia Gazdovská ulica	2016 - 2023	Odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP	vlastné zdroje, fondy EÚ, štátny rozpočet	realizácia prístupovej komunikácie a spevnených plôch na Gazdovskej ulici
Parkovisko v predstaničnom priestore	2016 - 2023	Odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP	vlastné zdroje, fondy EÚ, štátny rozpočet	vytvorenie parkovacích plôch pre cestujúcich v blízkosti autobusovej a železničnej stanice v priestore 9 koľaje, vrátane preložiek inžinierskych sietí

1.2 Kvalitné zabezpečovanie verejného osvetlenia v meste

Aktivita	Termín	Zodpovedný	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
Modernizácia verejného osvetlenia v meste	2016- 2023	Odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP	vlastné zdroje, fondy EÚ, štátny rozpočet	modernizácia existujúceho verejného osvetlenia v meste Prievidza za účelom zníženia nákladov

1.3 Zlepšenie možnosti využitia verejných priestranstiev na športovo-oddychové aktivity

Aktivita	Termín	Zodpovedný	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
Skate park/ bike park	2016 - 2023	Odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP	vlastné zdroje, fondy EÚ, štátny rozpočet	realizácia nového skate parku resp. bike parku v areály CVČ na Ul. K. Novackého pre voľno časové aktivity mládeže
Dráha pre kolieskové korčule (areál CVČ Ul. K. Novackého)	2016 - 2023	Odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP	vlastné zdroje, fondy EÚ, štátny rozpočet	dráha pre kolieskové korčule vytvorená z existujúceho bežeckého oválu
Dráha pre kolieskové korčule Ul. J. Murgaša	2016 - 2023	Odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP	vlastné zdroje, fondy EÚ, štátny rozpočet	dráha pre kolieskové korčule
Centrálné detské ihrisko – lokalita Nové mesto	2016 - 2023	Odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby	vlastné zdroje, fondy EÚ, štátny rozpočet	realizácia nového ihriska pre voľno časové aktivity detí vo veku 3-12 rokov

		a ŽP		
Rekonštrukcia a rozšírenie detských ihrísk v prímestských častiach	2016 - 2023	Odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP	vlastné zdroje, fondy EÚ, štátny rozpočet	rekonštrukcia existujúcich hracích prvkov, vrátane doplnenia nových prvkov a dopadových zón
Lanový park	2016 - 2023	Odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP	vlastné zdroje, fondy EÚ, štátny rozpočet	vytvorenie nového lanového parku na okraji mestského parku za účelom rozšírenia relaxačno oddychovej a športovej zóny

1.4 Šport

Aktivita	Termín	Zodpovedný	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
Športová hala	2016 - 2023	Odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP	vlastné zdroje, fondy EÚ, štátny rozpočet	rekonštrukcia športovej haly – osvetlenie, strešný plášť, obvodový plášť

II. Sociálna politika

2.1 Vybudovanie nových zariadení sociálnych služieb

Aktivita	Termín	Zodpovedný	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
Vybudovanie nového zariadenia sociálnych služieb	2016 - 2023	Odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP	vlastné zdroje, fondy EÚ, štátny rozpočet	vytvorenie nového zariadenia so 160 lôžkami

2.2 Rekonštrukcia existujúcich zariadení sociálnych služieb

Aktivita	Termín	Zodpovedný	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
Rekonštrukcia domova pre osamelé matky	2016 - 2023	Odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP	vlastné zdroje, fondy EÚ, štátny rozpočet	

2.3 Rekonštrukcia školských budov v meste

Aktivita	Termín	Zodpovedný	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
Rekonštrukcia ZŠ Ulica energetikov	2016 - 2023	Odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP	vlastné zdroje, fondy EÚ, štátny rozpočet	zateplenie obvodového plášťa, strešného plášťa, výmena okien, rozvodov TZB
Rekonštrukcia ZŠ P.J. Šafárika	2016 - 2023	Odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP	vlastné zdroje, fondy EÚ, štátny rozpočet	zateplenie obvodového plášťa, strešného plášťa, výmena okien, rozvodov TZB
Rekonštrukcia ZŠ Mariánska ulica	2016 - 2023	Odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP	vlastné zdroje, fondy EÚ, štátny rozpočet	zateplenie obvodového plášťa, výmena okien, rozvodov TZB
Rekonštrukcia ZŠ Ul. S. Chalupku	2016 - 2023	Odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP	vlastné zdroje, fondy EÚ, štátny rozpočet	zateplenie obvodového plášťa, strešného plášťa, výmena okien, rozvodov TZB
Rekonštrukcia ZŠ Malonecpalská ulica	2016 - 2023	Odbor územného plánovania, stavebného poriadku,	vlastné zdroje, fondy EÚ, štátny rozpočet	zateplenie obvodového plášťa, strešného plášťa, výmena okien, rozvodov TZB

		výstavby a ŽP		
Rekonštrukcia ZŠ Rastislavova ulica	2016 - 2023	Odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP	vlastné zdroje, fondy EÚ, štátny rozpočet	zateplenie obvodového plášt'a, strešného plášt'a, výmena okien, rozvodov TZB
Rekonštrukcia ZUŠ Rastislavova ulica	2016 - 2023	Odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP	vlastné zdroje, fondy EÚ, štátny rozpočet	zateplenie obvodového plášt'a, strešného plášt'a, výmena okien, rozvodov TZB, prístavba
Rekonštrukcia MŠ Ul. Mišíka	2016 - 2023	Odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP	vlastné zdroje, fondy EÚ, štátny rozpočet	zateplenie obvodového plášt'a, strešného plášt'a, výmena okien, výmena rozvodov TZB, rekonštrukcia sociálnych zariadení
Rekonštrukcia MŠ Športová ulica	2016 - 2023	Odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP	vlastné zdroje, fondy EÚ, štátny rozpočet	zateplenie obvodového plášt'a, strešného plášt'a, výmena okien, výmena rozvodov TZB, rekonštrukcia sociálnych zariadení
Rekonštrukcia MŠ Cesta Vl. Clementisa	2016 - 2023	Odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP	vlastné zdroje, fondy EÚ, štátny rozpočet	zateplenie obvodového plášt'a, strešného plášt'a, výmena okien, výmena rozvodov TZB, rekonštrukcia sociálnych zariadení
Rekonštrukcia MŠ Ul. Mišúta	2016- 2023	Odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP	vlastné zdroje, fondy EÚ, štátny rozpočet	zateplenie obvodového plášt'a, strešného plášt'a, výmena okien, výmena rozvodov TZB, rekonštrukcia sociálnych zariadení
Rekonštrukcia MŠ Ul. J. Matušku	2016 - 2023	Odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP	vlastné zdroje, fondy EÚ, štátny rozpočet	odstránenie statických porúch, zateplenie obvodového plášt'a, strešného plášt'a, výmena okien, výmena rozvodov TZB, rekonštrukcia sociálnych zariadení
Rekonštrukcia MŠ Š. Závodníka	2016 - 2023	Odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP	vlastné zdroje, fondy EÚ, štátny rozpočet	odstránenie statických porúch, zateplenie obvodového plášt'a, strešného plášt'a, výmena okien, výmena rozvodov TZB, rekonštrukcia sociálnych zariadení
Rekonštrukcia MŠ Ul. M. Gorkého	2016 - 2023	Odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP	vlastné zdroje, fondy EÚ, štátny rozpočet	zateplenie obvodového plášt'a, strešného plášt'a, výmena okien, výmena rozvodov TZB, rekonštrukcia sociálnych zariadení
Ubytovňa Mládež Ul. K.Novackého (súčasť CVČ Spektrum)	2016 - 2023	Odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP	vlastné zdroje, fondy EÚ, štátny rozpočet	pokračovanie v prestavbe existujúceho objektu

2.4 Rekonštrukcia kultúrnych zariadení v meste

Aktivita	Termín(Rok)	Zodpovedný	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
Rekonštrukcia KD Veľká Lehôtka	2016 - 2023	Odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP	vlastné zdroje, fondy EÚ, štátny rozpočet	zateplenie obvodového plášt'a, strešného plášt'a, plynofikácia
Rekonštrukcia KD Malá Lehôtka	2016 - 2023	Odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP	vlastné zdroje, fondy EÚ, štátny rozpočet	zateplenie obvodového plášt'a, strešného plášt'a, zníženie stropu v sále a vestibule
Rekonštrukcia KD Necpaly	2016 - 2023	Odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP	vlastné zdroje, fondy EÚ, štátny rozpočet	
KaSS Prievidza – prístavba	2016 - 2023	Odbor územného	vlastné zdroje,	prístavba novej spoločenskej,

spoločenskej sály		plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP	fondy EÚ, štátny rozpočet	tanečnej sály
Rekonštrukcia kina Baník	2016 - 2023	Odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP	vlastné zdroje, fondy EÚ, štátny rozpočet	vytvoriť z kinosály priestor na poriadanie kultúrno, spoločensko, gastronomických podujatí
Výstavba amfiteátra v mestskom parku	2016 - 2023	Odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP	vlastné zdroje, fondy EÚ, štátny rozpočet	

2.5 Zlepšenie starostlivosti o miestne komunikácie

Aktivita	Termín(Rok)	Zodpovedný	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
Chodník Nedožerská cesta	2016 - 2023	Odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP	vlastné zdroje, fondy EÚ, štátny rozpočet	realizácia nového chodníka s prepojením na existujúci podchod, vrátane riešenia odvodnenia a preložky NN

2.6 Kvalitné zabezpečovanie verejného osvetlenia v meste

Aktivita	Termín	Zodpovedný	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
Realizácia verejného osvetlenia v jednotlivých častiach mesta	2016 - 2023	Odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP	vlastné zdroje, fondy EÚ, štátny rozpočet	vybudovanie nového verejného osvetlenia

III. Environmentálna politika

3.1 Zlepšenie starostlivosti o miestne komunikácie

Aktivita	Termín	Zodpovedný	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
Oprava miestnych komunikácií v jednotlivých Výboroch volebných obvodov	2016 - 2023	Odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP	vlastné zdroje, fondy EÚ, štátny rozpočet	oprava komunikácia položením nových asfaltových vrstiev
Oprava chodníkov v jednotlivých Výboroch volebných obvodov	2016 - 2023	Odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP	vlastné zdroje, fondy EÚ, štátny rozpočet	oprava chodníkov položením nových asfaltových vrstiev
Rekonštrukcia chodníkov v jednotlivých Výboroch volebných obvodov	2016 - 2023	Odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP	vlastné zdroje, fondy EÚ, štátny rozpočet	obnova chodníkov z asfaltovým povrchom za betónovú dlažbu

3.2 Vytvorenie podmienok pre posilnenie cyklistickej dopravy na území mesta

Aktivita	Termín	Zodpovedný	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
Cyklochodníky v meste Prievidza	2016 - 2023	Odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP	vlastné zdroje, fondy EÚ, štátny rozpočet	vybudovanie nových cyklochodníkov v meste Prievidza

3.3 Zlepšenie možnosti využitia verejných priestranstiev na športovo-oddychové aktivity

Aktivita	Termín (Rok)	Zodpovedný	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
Čerešňový sad	2016 - 2023	Odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP	vlastné zdroje, fondy EÚ, štátny rozpočet	rekultivácia lokality a vybudovanie novej parkovej lokality
Park pred úradom práce	2016 - 2023	Odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP	vlastné zdroje, fondy EÚ, štátny rozpočet	obnova existujúceho parku
Revitalizácia mestského parku	2016 - 2023	Odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP	vlastné zdroje, fondy EÚ, štátny rozpočet	výsadba novej parkovej zelene, kvetinových záhonov a osadenie parkového mobiliáru

3.4 Analýza možností zatraktívnenia MHD pre obyvateľov mesta

Aktivita	Termín	Zodpovedný	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
Generel dopravy	2016 - 2023	Odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP	vlastné zdroje, fondy EÚ, štátny rozpočet	spracovanie komplexného generelu, ktorý zohľadní všetky zložky statickej dopravy, cyklotrasy, chodcov, trasy MHD
Zástavky MHD	2016 - 2023	Odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP	vlastné zdroje, fondy EÚ, štátny rozpočet	obnova existujúcich zástávkových pruhov na frekventovaných komunikáciach

3.5 Skvalitnenie odpadového hospodárstva v meste

Aktivita	Termín	Zodpovedný	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
Realizácia nových stanovišť pre kontajnery	2016 - 2023	Odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP	vlastné zdroje, fondy EÚ, štátny rozpočet	vybudovanie jednotného systému stanovišť za účelom skvalitnenia služieb poskytovaných v oblasti odpadového hospodárstva
Likvidácia nepovolených skládok	2016 - 2023	Odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP	vlastné zdroje, fondy EÚ, štátny rozpočet	likvidácia nepovolených skládok na území mesta Prievidza
Revitalizácia tržnice na Trhovej ulici	2016 - 2023	Odbor územného plánovania, stavebného poriadku, výstavby a ŽP	vlastné zdroje, fondy EÚ, štátny rozpočet	zatraktívnenie priestoru existujúcej tržnice – prekrytie trhoviska, vybudovanie pešej zóny, revitalizácia zelene

V. Finančná časť

Finančná časť obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít investičného charakteru.

(Pozri priloženú prílohu : Finančný rámec pre realizáciu.